

ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్ ప్రచురణము-సంఖ్య-3౨.

శ్రీరస్తు.

శతకసముచ్చయము

ద్వితీయభాగము.

అనేక పూర్వకపులచే రచియింపఁబడిన శతకములు.

పరిషత్ ప్రకటించుచున్నది.

కాకినాడ.

ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తువారిచే బ్రకటింపఁబడినది.

కాకినాడముద్రాక్షరశాల, కాకినాడ.

1933.

వెల ౧౦ అణాలు.

శ్రీరస్తు.

శతకనముచేయుము.

ద్వితీయభాగము.

ఇ యుం బదిశతకములు గలవు.

మొదటిది — రామకృష్ణమూర్తిశతకము.

అసంపూర్ణము. కవిపేరు తెలియదు. 70 పద్యములు మాత్రము కలవు. దీనిని బ్ర. శత్యవోలు రాధాపూర్ణరామగారిచేర్చి ఆటవేలఁదులు. “రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి” అని మకుటము. పుట ౧౩.

రెండవది — అగస్త్యేశ్వరశతకము

సంపూర్ణము, మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యుల రచించినది. మకుటము నాల్గవచరణమున “పెడనభిధాన శివపూర్వస్యాద్యగస్త్యేశ్వరా” అని యుండటచే యతి సర్వత్ర “ర్వ”కు రిషగుంక్షరముల నియమముతో నున్నది. జగ్గయ్యపేట సివాసులు బ్ర॥ శ్రీ యోగం వి భద్రశాస్త్రిగారు పంపినది. పెడన గామములోని యాశ్వర్యనింకితము. పదుమ శకుమఁ గొన్ని పదములు లోపించినవి. వృత్తములు. పుట 2-౨౧.

మూడవది:— మన్నారకృష్ణశతకము

వైండిపాటి పేకట నృసింహకవి రచించినది పోలూరిలోని మన్నారు కృష్ణస్వామి కంకితము. “చారుతరమ దక్షిణ పోలూరివాస, వారితామితి తృష్ణ మన్నారుకృష్ణ” అని మకుటము. బళ్లారిమండలము, వారపనవల్లిలోని బ్ర॥ పాలపూడి నృసింహ శాస్త్రిగారివలన లభించినది. సీసములు పుట ౨౨-౪౩.

నాల్గవది:— శ్రీతిరుమలగిరి వేంకటేశ్వరశతకము.

కవి శ్రీమత్తిరుమల నలాళ్ చక్రవర్తుల సంపత్తుమూర శ్రీనివాస వేంకటాచార్యులు. ఏకప్రాస కందములు. కవివృత్తాంతము సంగ్రహముగ శతకము చివర జేర్పఁబడినది. అది జగ్గయ్యపేట సివాసులు శ్రీమూర్తితిరుమలైసల్లాళ్ చక్రవర్తి సంపత్తుమూర వేంకటరాఘవ చక్రవర్తి అయ్యంగారు శతకముం బంపుచు వ్రాసినది. పుట ౪౪-౫౧.

ఐదవది:— శ్రీశ్యామలాంబాశతకము.

రెండవశతక మగు అగస్త్యేశ్వరశతకమును రచించిన మల్లికార్జున పండితారాధ్యులు రచించినదియే. సీసపద్యము. పెడనపురీలలామ రామ లింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలానభాలంబ శ్యామలాంబ “అని మకుటము. జగ్గయ్యపేట బ్ర. ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారంపినది. పుట ౫౨-౬౪.

వదవది:—తిరుమల శ్రీ శంక ప్రభవతము

ఎస్కామిదవది — హానోహార శతకము.

అ మిదవది:—మనశ్శతక ము.

శుద్ధియవది:— శ్రీగిరిమల్లేశశతకము.

"రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమలేశ శాంకరిక" అని ముకుందము. కొమరరాజు రామలింగార్యకీకృతము. సీసపద్యములు. పరిమత్స్య సకభాండాగారములో నున్నదానికి బ్రతి పుట ౧౧౫-౧౩౨.

శతకసముచ్చయము

ద్వితీయభాగము.

౧. రామకృష్ణమూర్తిశతకము

— ఆటవెలదులు —

* * * * *

అగ్రమందునున్న యాత్మతోఁబోరాడఁ, జన్నిబాలు నిండసేయఁది ౧ =
జ్ఞానిననుచు నీవు జనులదూషింపకు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యుఁడై. ౨
నామరూపసహితనానాఽప్రపంచంబు, శ్రోత్ర నేత్రములకుఁ జూపుచావి.
జూచుచున్న నీవె చూడంగ బ్రహ్మాంబు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యుఁడై. ౩
పాలలోననుండి బైటఁదీసినవెన్న, పాలఁ గలిసిపోదు పాలనున్న
జ్ఞాని కలసిపోఁడు సంసారముననున్న, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యుఁడై. ౪
ఉప్పఁగల్లుఁజూడ గొప్పవారాశిలోఁ, గలిసిపోయి మరలఁ గానరాదు
బ్రహ్మమందు నీప్రపంచ మావిధమయ్యె, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యుఁడై. ౫
దురదమంటయుఁగల కురుపువంటిదిచుమీ, సుఖముదుఃఖమొందు స్థూలతమవు
బౌషధంబువంటి దాత్మయోగం బది, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యుఁడై. ౬
జలధినున్న చేప జలమునకై యటుఁ, దిరుగఁబోనె యన్యదేశములకుఁ
దన్నునిండుకొన్న తత్త్వంబు వేదకెదు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యుఁడై. ౭
భూమియందెపుట్టి భూమియందెపెరిగి, భూమియందె యణఁగు భూరుహములు
ఆత్మయందు జగము లావిధంబుగ నాయె, రామ. ౮
లింగదేహమనెడు పొంగుజ్వరంబున, సంధివలెను మాయ జగతిఁ బుట్టె
దానికౌషధంబు తగురాజయోగంబు, రామ. ౯
ఆత్మఁదెలియనట్టి యాచార్యుఁడెలిసిన, ఫలముదప్పిపోను బ్రహ్మకై న
సూరుపేరులేక యుండంగవలసెరా, రామ. ౧౦
నిన్న నేడఁబుట్టి నిక్తుచు నీల్లుచు, నున్నవారె యెందునున్న హు
యిందుఁ బిన్నపెద్ద లెవ్వరు చెప్పమా, రామ. ౧౧
పందిరూపు గొనుచుఁ బాతాళమునకేగి, శివునిపాదములకుఁ జేరఁజాయె
నట్టివిష్ణుఁ డేమి యధికుండు చెప్పమా, రామ. ౧౨

- దేవుఁ డనుచు ప్రహ్లాదేవునిఁ జెప్పకు, దేవుఁడైన వామదేవుచేలి
దెబ్బచేత శిరసు దెగ యిలఁ బడెనేమి, రామ. ౧౨
- శివుఁడు దేవుఁ డనుచుఁ జెప్పకు నాతోడ, శివుఁడు దేవుఁడైన సిగ్గులేక
పాటిపోవనేల భన్తానురునిభీతి, రామ. ౧౩
- ప్రహ్లాదేవునితల బ్రద్దలైపోను శం, కరునియిల్లు వల్లకాడుగాను
వీరువేల్పులనుచు వెళ్లెలపుట్టెరా, రామ. ౧౪
- దేహమందునున్న దేవునిగానక, దేవులాడనేల దేశమెల్ల
యెండమావులందు నిండేఱు శ్రమలేల, రామ. ౧౫
- గురుఁడుప్రహ్లామఱియుగురుఁడు విష్ణుఁడును, గురుఁడైతి పురి యైతిహరుఁడుచున్పు
గురుఁడుకేవలంబు పరమాత్మగానన్పు, రామ. ౧౬
- గురువులనఁగ నెవరొ గురునిదేహాపంబొ, గురుని జాతునంచుఁ గోరువాఁడు
శ్రీగురుప్రసాదసిద్ధికిఁ బాత్రుఁడు, రామ. ౧౭
- గురువుగురువ నెదరు గురువెక్కిడున్నాఁడు, ఆత్మిదెలుపువాఁడె యాదిగురువు
ఆత్మిదెలియఁగానె యాగుర్వతానాయె, రామ. ౧౮
- మాయమాయ యనఁగ మాయెక్కిడున్నది, మనసుతనకుఁ బెద్దిమాయగాక
మనసుగెలిచినట్టి మనుజుండె దేవుండు, రామ. ౧౯
- దేవుఁ డనగ వేత దేశాంతరంబున, పెదకఁబోవఁ గలఁడె వెట్టిగాని
వెదకువాఁడు నెవఁడొ వివరించి చూడరా, రామ. ౨౦
- విశ్వమునకులోన వెలుపల నెడలేక, యున్నవాఁడు దేవుఁ డన్నవాఁడు
వానిఁ జూడఁబోయి వాఁడె వాఁడాయెరా, రామ. ౨౧
- నూకగింజగానలేకను గాడిద, పుట్టెఁ డూక కలయ బొక్కినట్లు
సారమెఱుఁగలేని శాస్త్రపరములేల, రామ. ౨౨
- చక్ర ధారు లనఁగ శైవమతస్థులు, నేమొకాని మఱి సహింపలేరు
చక్ర ధారిగాని జనుఁ డొక్కిఁడును లేడు, రామ. ౨౩
- లింగ ధారు లనఁగ పెంగలి వైష్ణవు, లొప్పులేరు నిజము చెప్పలేరు
లింగ ధారిగాక లేడె యెవ్వఁడును, రామ. ౨౪
- మాయగాని యిదియు మంత్రఁబులనుబోవ, ప్రహముతేలుపాముగాదు సుమ్ము
ప్రహ్లావిద్యలేని పరువులింకేటికి, రామ. ౨౫
- నీచఘనము లనక నిను దిగఁబరుఁ జేసి, ఒట్ట బైల విసరి పాఱవైచె

గుణవిహీనుఁ డితఁడు గురు నిఁకనుంచకు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౬
గొప్పవాఁడు నొకఁడు కొద్దివాఁ డొకఁడని, తోచకున్నవాఁడు దొడ్లవాఁడు
చావుఁ బుట్టుకయును సమము లందఱకును, రామ. ౨౭

తన్నుఁ గన్నయట్టి తల్లిదండ్రుల జన్మ, మెఱుంగలేఁడు మీఁద నే మెఱుంగు
బూర్వకధలు చెప్పి పోకిళ్లుపోనేల, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౮

బ్రహ్మ మిది యటంచుఁ బట్టి చూపించిన, జ్ఞానికానివాఁడు కానలేఁడు
అంధుఁడైనవాఁడు నాదిత్యుఁ గాంచునా, రామ. ౨౯

లేనివస్తువందు లేనట్లు దెలిసిన, యపుడె యున్న దున్నయట్లు దెలియు
గల యబద్ధ మనుట కాదె జాగరణంబు, రామకృష్ణమూర్తి. ౩౦

తాను ముక్తినిొందఁ దనతోఁ బ్రపంచంబు, ముక్తి నొంద దనుట యుక్తిగాదు
నిదుర చెదరినపుడు చెదరవే కలలన్ని, రామ. ౩౧

దేశకాలము లట దేహేంద్రియము లట, పుట్టి పెరిగి చచ్చిపోవుట లట
కడువించిత్ర మిట్టి కలఁ జూచి నమ్మకు, రామ. ౩౨

ఉన్న బరువు మోయనోపనివారలు, దానికన్న బరువు చాల్పనేల
ముక్తిగోరి శాస్త్రములు నేర్వగానేల, రామ. ౩౩

బొంకననుచు వ్రతముఁబూనిన యాదొడ్ల, ధర్మరాజు వ్రతము దప్పిపోయె
నింక నేమివ్రతము లీనరాధములకు, రామ. ౩౪

విష్ణులోక మనుచు వేఱుగాఁ జెప్పట, విష్ణువైరబుద్ధి వైష్ణవులకు
విష్ణుమయముగాదె విశ్వంబు సకలంబు, రామ. ౩౫

విష్ణుగీతమైన వేదాంతవాక్యంబు, విననివాని దేమి విష్ణుభక్తి
భర్తమాట వినని పడఁతి పతివ్రతా, రామ. ౩౬

పరమగురునిప్రేమ భక్తివై రాగ్యముల్, కలుగువారియందుఁ గలిగి యుండు
పాలుగుడుచుచున్న పడఁతులు పతికేల, రామ. ౩౭

మోహబంధనంబు మొదటికే తెగకున్న, దేహబంధనమ్ము తెగదుసుమ్ము
సిగ్గువదలిపోక చీరలు వదలవు, రామ. ౩౮

బ్రహ్మకైనఁగాని ప్రారబ్ధకర్మంబు, తప్పిపోవ దెంత తన్నుకొన్నఁ
దన్నివృత్తికొఱకుఁ దాత్పర్యము లవేల, రామ. ౩౯

దేహ మనెడు దొడ్లదేవాలయమునందు, దేవుఁ డొకఁడు గలఁడు జీవుఁ డనఁగ
జ్ఞానపుష్పమాలఁ బూని పూజించుము, రామ. ౪౦

దేహమందె కలఁడు దేవుండ నెడువాఁడు, దేహమందె యునికిఁ జెలియఁబోఁడు
అఖిలదేహములకు నాధార మాతఁడు, రామ. ౪౧

చదువు చనువవచ్చుఁ జనువునం దర్థంబు, తప్పకుండ విప్పి చెప్పవచ్చు
భావ మెఱుఁగువాఁడు బ్రహ్మవిద్వాంసుండు, రామ. ౪౨

క్షే త్రితీర్థములకు సేవింపఁబోవన్లు, కెలలఁ జూచి పూజ సేయవన్లు
నిన్ను నీవె తెలిసి నిజమైన గతినొందు, రామ. ౪౩

తల్లెదండ్రి పుత్రదారాదికంబును, గల దటంచుఁ జాలగర్వపడకు
కోమతైనఁ గలదు దొడ్లభాగ్యమెగాదు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౪౪

పుస్తకంబు కాలిపోయిన దానిలో, గ్రంథమింత మైనఁ గాలిపోదు
తమవులెన్ని చనినఁ దాఁ జానఁ జెపుడును, రామకృష్ణ. ౪౫

వేదవిదులు కోరివిడిచిన స్వర్గాది, ఫలమునందు నీకు బ్రాంతియేల
మక్కు వేల పుట్టెఁ డ్రచ్చీన కూటికి, రామకృష్ణ. ౪౬

స్వస్థనరకహేతుసకలకర్మాటవిఁ, బరమయోగవహ్నిపాలుచేసి
విశ్వ మంత గలిచి వెలుఁగు బ్రహ్మాంబ వై, రామకృష్ణ. ౪౭

ఫలము గల దటంచు బ్రాంతిచేఁ గర్తంబు, లాచరించుటెల్ల నీచవృత్తి
అజ్యధారచున్న యజ్ఞానవహ్నికి, రామకృష్ణ. ౪౮

జననమరణరూపసంసారదుఃఖంబు, తెలివిపుట్టినపుడె తీటిపోదె
స్వేష్టమందుఁ గన్న సంకటంబులువోలె, రామ. ౪౯

వత్సరములు విద్య వర్ణాప్రమాదులు, గలుగువాఁడు పెద్దగాఁడు చుమ్మి
యున్నవస్తునెఱిగి యున్నవాడే పెద్ద, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౫౦

ఆత్మ నెవ్వఁడెఱుఁగు నతఁడె బ్రహ్మయ్యుండు, ఆత్మ నెవ్వఁడెఱుఁగఁ డతఁడుమాల
యిల్లు వర్ణములకు నేర్పూలు చూడుమా, రామ. ౫౧

ఆత్మ నెఱుఁగెను నాబ్రహ్మాతోనైనఁ, జెలిమిసేయఁబోవ సిగ్గుగాదె
సత్య మెఱిగియున్న చండాలుసేవిపు, రామకృ. ౫౨

నామరూపములను నానావిధంబుల, నున్నఁగాని జీవుఁ డొక్కరూపు
పశువు వేఱుగాని పా లొక్కరూపంబు, రామ. ౫౩

ఒక్కయవయవంబె యొప్పునే దేహమై, యన్నియవయవంబు లగుటఁగాని
ప్రాణు లన్ని గూడఁ బరమాణురూపంబు, రామ. ౫౪

తెలివి లేనివాని బలిమిని దెప్పించి, దివ్యమోక్షపదవి దెలుపుటెల్ల

- సరిగఁ జెవిటియొద్ద శంఖ మూఁదినయల్లు, రామకృష్ణమూర్తిరమ్యకీర్తి. ౫౫
గతి యెఱుంగ లేక కైలాసవైకుంఠ, లోకములకుఁ బోవ లోలుఁ డగుచు
మతములందుఁ బుట్టి మతిచెడితిరుగును, రామ ౫౬
బ్రహ్మవిష్ణుశివులు పతు లఁట లోకంబు, పుట్టి పెరిఁగి చచ్చిపోవుటకును
గార్యమందు నెవఁడుఁ గానంగరాఁడేమి, రామ. ౫౭
నదివి దిరుగుచున్న నావపైవానికి, నొడ్డుమీఁద నున్నయూరు దిరుగు
అట్లు మనసు భ్రాంతి సఖిలవిభ్రాంతులు, రామ. ౫౮
భూమినున్న జలము భూమిగుణంబులఁ, బొందినట్లు మనసుపొందుచేత
మనసుధర్మమెల్ల మానదు తనకును, రామ. ౫౯
కట్టి బట్టవలెనె కట్టుచు విప్పుచు, నట్టితనువులందుఁ గట్టవడక
యెప్పటట్ల నీవు నొప్పుగావెలుఁగుమా, రామ. ౬౦
పరఁగు సూక్ష్మతనువు ప్రాణమనోబుద్ధి, దశవిధేంద్రియాన్వితంబు గాఁగ
నందుఁ గలయ జీవుఁ డందురు నిన్నును, రామ. ౬౧
ఘోలసూక్ష్మదేహమూల మజ్ఞానంబు, కారణాంగ మనఁగఁ గల దమోకటి
దానిఁ ద్రుంపవలయు జ్ఞానసాధకముగ, రామకృ. ౬౨
నిన్ను మఱచి మున్ను నీవైనయట్ల యా, నిన్ను మఱచి మఱియు నీవు గమ్మ
నీవు నీవు గాఁగ నిఖిలంబు నీవౌదు, రామ. ౬౩
జ్ఞాని యనఁగఁ బ్రభువు జ్ఞాన మాతనిసొమ్ము, సొమ్ముపెట్టె లాగమమ్ము తెల్ల
మొరయఁ జమపువారు మోఁతకూలీ లయా, రామ. ౬౪
రాజభార్యతోడ రమియించుచున్నను, నదియు బైటఁ బెట్ట హానిగాదె
బ్రహ్మవేత్త ననుచుఁ బరులకుఁ జెప్పకు, రామ. ౬౫
ఇనుపపుల్లఁబట్టి యెండుతాటాకుపై, వ్రాసి నోసి నోటఁ గూసినట్టి
చదువు నమ్మఁబోకు సద్గతి దొరకదు, రామ. ౬౬
అన్యశూన్యపదము నందుచు దఁపతుల్, సిగ్గుతోడ విడిచి చీర లెల్ల
రతిసుఖంబుగొన్నగతినుండు శివయోగి, రామ. ౬౭
పెండ్లియాడనిమ్ము పెండ్లాముఁదాచును, నొక్కఁజూచు వేతె యుండనిమ్ము
కన్నదానిపొట్టకడుపువత్తుటకోరి, రామ. ౬౮
చిన్ననాటనుండి చేసినకర్తంబు, గురునికప్పుగించు కోర్కె లేక
గురుని కరుణలేక దొరకదు మోక్షము, రామ. ౬౯

౬

రామకృష్ణమూర్తిశతకము.

- కలుగువాఁడు నొకఁడు కలుగనివాఁ డొక, డింతెకాని వేతె యేమిలేదు
యిట్టితెలివికంటె నెట్టిదో మోక్షంబు, రామ. ౨౦
- ఏమిచేతఁగాని యీనరు లొకవేళ, వైరు లనుచు వదలవద్దునున్ను
శౌర్యమున్నఁ జంపు శత్రుషడ్వర్గము, రామ. ౨౧
- సూర్యుఁ డున్నఁగాని చూడరు జగములు, కన్ను లున్నఁగాని కాన రతని
కన్ను లుండు తెట్లు ఘనబుద్ధి లయ మయ్యె, రామ. ౨౨
- పాంచభౌతికాఖ్యభవనంబులోపల, నిన్ను మఱచి నీవు నిదురవోవ
నిన్ను లేపువాఁడు సన్నతాచార్యుండు, రామ. ౨౩
- నిదురపోతి నంచు నెదుటివానికిఁ జెప్ప, నిదురపోవనట్లు నిజముగాదె
బ్రహ్మ మైనవాఁడు పరులకుఁ జెప్పనా, రామ. ౨౪
- నీవు గలుగుకొఱకు నేనును గలుగుట, నేను గలుగుకొఱకుఁ దాను గలిగె
తానుతానుగాఁగఁ దనకెవ్వరునులేరు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యక్షీర్తి. ౨౫
- మోహజలధి నీఁది ముక్తుఁడై శివయోగి, దేహమందునుండి తెలియరాఁడు
పరఁగుకాయలోనికురిడిప్రకారంబు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యక్షీర్తి. ౨౬

అసంపూర్ణము.

(ఈశతకము శ్రీయుత సత్యహోలు రాధామాధవరావుగా రిచ్చినది.)

శ్రీరస్తు.

౨. అగస్త్యేశ్వరశతకము.

శా. శ్రీమత్పర్వతపుత్ర కామృదయ రాజేవాళి దుష్టుక్షు
స్తోమధ్వంతనితాంతహేళి బుధసందోహాదిరాక్షాళి ని
త్యామర్యాలయవాహినీభువనభంగాభోగచూళికళా
స్వామీ సత్పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా.

శా. ఆకాశంబు నిరావకాశ మదియేకా కేశసాశంబుగాఁ
గాకైవల్యపదంబునొందిన చిదాకాశప్రకాశత్సుధా
నీకాశప్రతిభాస్వరూప మిల వర్ణింపంగ శక్యంబె స
త్ప్రకారా పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా.

మ. తలలుం గన్నులు నాల్గులుం గలిసి మొత్తం బైదువే లున్నతిం
గల శేషాహి భవన్తహామహిమ సాకల్యంబుగా నెన్న గా
సిలి కాలంబడి వ్రెలుచుండఁగ నొరు వ్చింతింపఁగా నెంతవా
రలు ని న్ని పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా.

మ. భవదుద్యత్తరుణాకటాక్షభవసంపదీక్షణాలభ్యమ
త్త్రవితాలంకృతవృత్తపద్యశతసంతానప్రసూనాచ్ఛదా
మవితానం బిదిగైకొనం దగు మహామంత్రార్థసాంగత్యరూ
పవిలాసా పెడనాభిధానశివపూర్వ.

శా. గంధేభాంధకదైత్యదర్పహర దుర్గానాథ దుర్వారగ
ర్వాంధు ల్లానఁగ లేరు నీమహిమ జాత్యంధు ల్పదా షడ్ధినీ
బంధుం జూడనిమ్మాక్షిఁ జిత్త మిది నా భాగ్యంబు విద్యావియ
త్సంధానా పెడనాభిధానశివపూర్వ.

శా. శాంతస్వాంతసు తకటదాశాంతస్వభాసర్వభా
తాంతర్యామివి నీవయై నిఖిలలోకాళిం గడుం బెంప నేఁ
జింతింప న్నదిఁ గల్గిలేములకు నాసింతు న్భవదృక్తిమ
త్ప్రాంతంబా పెడనాభిధానశివపూర్వ.

మ. క్షితి నింఘాపలరాళి కౌముది శరాక్షిర్ణంబు గావించునం
గతి భక్తిం గరఁగించి లోనినుఁ గొనం గానన్వలెంగాక కు
త్సితకృత్యంబున మన్తఘండు సుమరాజ్ఞ గెల్పనే నిన్ను సు
ప్రతిలీలం పెడనాభిధానశివపూర్వ.

శా. వాఃనాథరథాంగపాః లరయన్వాదించుచో జాలపా
 వ్యోమహూపములై భవత్పునుశిరోంఘ్రం లుత్పన్నహూపంబు క
 ల్యాణీసేవ్యమదూర్వలోకముల పాతై రంత చిత్రంబు శ
 వ్యాణీశా పెడనాభిధానశివపూర్వ.

౮

శా. బాలుం డాడెడుకందుకంబుల క్రియకాన్తండ్లభాండవళిం
 గేలం బట్టితట్టిల్లతావిధమునై క్రిడించు నీతాండవో
 ద్వేలాలోకన మేరికిం గలుగు హస్తక్రేష్టమ...
 ల్లాతానా పెడనాభిధానశివపూర్వ.

౯

శా. కాండప్రస్ఫుట కంఠనిస్సనరణ శ్చంఠిరవోగ్రాక్తితే
 శుండాలంబు లడంపనానై ప్రమదస్తామంబు శ్చింగ
 శ్చండావిష్టుతమైన నీకృతయకాంతకార మీక్షింప న
 వ్యంఠిపుం పెడనాభిధానశివపూర్వ.

౧౦

మ. కలదే లోకమువారికిం దలలపైఁ గన్గొన్న పెవెల్లు నీ
 తలనేకా దయిన న్నుభాకరభరత్వంబంతకుం జెల్లనే
 కలిగెంగా కది నీకు భక్తు లొరు లేకంబాదు రీవెంతలో
 పల నున్నం పెడనాభిధాన.

౧౧

మ. తలపైజాహ్నువి దాదల నిరిజ చెంతస్వీతయై మోహిని
 తిలకం బావెనుకం ప్రశస్తమునిపట్టిజాతము న్నికుఁ గాం
 తల

౧౨

శా. శ్రీకంఠస్వపురోహకంఠ సునట... ..
 గీతారాధవిసీలసీలరుచిరాంగీవేదభావాంతరం
 గీతాంతావరవర్ణి నీకృతరథాంగీసర్వసంపద్రవజ
 త్ప్రకారా పెడనాభిధాన.

౧౩

మ. చెనఁటు ల్నీవఖిలాంతరాత్మ వయి భాసిల్లంగ నిన్గాక తి
 క్షిప్తవేల్పుల్ దొరలందుఁ బొంగెద రశేక్తిం గ్రుంగుట ల్లాన ర
 పునికై లంఘియి కొక్కడే మగఁడుగా భావించితే దానిజీ
 వన మానా పెడనాభిధాన.

౧౪

మ. ఘనకైవల్యనిధానవర్ణిత జగత్కల్యాణ నిన్నామ్రయిం
 చినభక్తాళికి ముక్తిలాభ మరుదే సింగారమా కన్నం
 ల్లిం జేరం జననెంచు బిడ్డనికిఁ దల్లిలాపయ పానం
 వనసేవ త్పెడనాభిధాన...

౧౫

అగస్త్యేశ్వరశతకము.

- మ. స్థరజద్భక్తిరసాంబుపూరితము శ్రీమహ్మనసావాలమం
దురహి న్నిపదపల్లవాంకురము సంతోషంబుతో నిల్చి సు
స్థిరముం జేసిన దాన ముక్తిఫల మర్థిం గాంతు రానేర్పు చూ
పరు లెంచ న్పెడనాభిధానశివపూర్వన్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౬
- మ. నరులుం గిన్నరులు న్మునీశ్వరులు నానానిర్జరు ల్గూడినం
దిరుగంబాటునె లోకసంతతియు, సాధింపంగ నొనే నిర
క్షరకుక్షింభరు లెందఱైన నొకశాస్త్రుజ్ఞుండు వాదించు దు
ర్భరయుక్తిం బెడనాభిధాన. ౧౭
- మ. సమయాచార్యుడ పీపు శిష్యుడ నజస్రం బేను సత్యం బవ
శ్యము నన్గావఁగ దాత పీవరయ యుష్మద్భక్తిభాగ్యంబు ని
త్యముగాఁగఁ భువి మించుఁ దద్యశముచేత స్తించునీమూర్తి త
త్త్వమయంబై పెడనాభిధాన. ౧౮
- మ. సరసం బీఘటమందిరంబునను సుజ్ఞానాఖ్యదీపాంకురం
బురులీలన్వెలిఁగింపఁజేయుట సురపూహప్రధానుండ వై
దొరవై చీకటియింట నుంట తగ దెందుం జూడ నీవేపరా
పరమేశా పెడనాభిధాన. ౧౯
- మ. నెపమే నీవు జగద్గురుండ వనుచో నేఁజేయుపాపంబు లే
దెపుడైనం గలదేని జెందు నది నిన్నే శిష్యపాపం గురో
రపియ న్వాగ్ధతి నేనిరాఘుడ నిర ధ
ర్మపరుల్ శ్రీపెడనాభిదాన. ౨౦
- శా. అంబాబింబఫలాధరేశ్వర శిరస్సాష్టాంగదండప్రణా
మం బేనిప్పు డొనర్తు నంత కభిరామం బెన్న లేదెందు ని
త్యం బేఁ జేసినతప్పు లన్నిటికి డాయన్రావె సుజ్ఞానదీ
పంబీవే పెడనాభిధాన. ౨౧
- మ. మును దా రాపతి దక్షశాపహతి నింపుం బెంపుఁ బోనాడి కూ
లిన వానిం దగ నెత్తి నెత్తి నిడి పాలింపంగ నిత్యాశ్రేతుం
డను నిర్దోషిని నీదుకాళ్లకడ నైనం జేర్చి రక్షించు టా
ప్పనిదేనా పెడనాభిధాన. ౨౨
- మ. గృహశల్యంబులు గూల్చి కట్టిన మరుద్గేహంబున న్నీదు వి

హమ స్తోమము నుంచి క్రౌన్తులిడువార ల్వండి నిల్చొడ్డి ప్ర
త్యహము నిష్క్రమంగట్టి పూజలిడు వాక్ స్తవ్యాత్తులే లోకధూ
ర్వహ నీ కొడెడనాభిధాన.

౨౩

మ. హరుఁ డన్నఁ హినువచ్చరాధరమనోహరీకుమారీమనో
హరుఁ డన్నం ప్రిజగచ్చరాచరశిరఃస్రాంచచ్చరస్మృత్యుసం
హరుఁ డన్న స్త్రుఁ శంకరుం డనంగఁ నీవంచుక భజింతుం బరా
త్పరుఁ డన్నం బెడనాబిధాన.

౨౪

మ. ఏకపూఁ బన్నము లేనివానికెటు నోరూరంగ మువ్వాటు తిం
బకుఁగా నొక్కఁ బంచభక్త్యుమాలు నింటం గల్గు నేవెంట నిం
చుక గల్గించిన సేదయారస మ కెంచుక దాన నానావసే
పకకల్పా పెడనాబిధాన.

౨౫

శా. శ్రీనాథా భవేంద్రముఖ్యదివిషచ్చేంద్రమహోద్యన్త్ర
స్తానా నిష్క్రమండవగిరిన ప్రస్తాపవిద్యుత్ప్రభా
హ్లానాన్తనతిమోవిరామ విమలహ్లానాన్తవిద్యానవ
ధ్యానాంచప్రేడనాభిధాన.

౨౬

శా. ఏకాలంబు జగత్ప్రసంబభరణం బేకాకినై యోర్పు విం
డేకాదా దునరైమాత యనుర్తి నాస్తియమై యున్నచో
నెకెంతైన భరింపవచ్చు నిది వాసరాక్షక స్మక్యమా
వాన్త్రవ్యం బెడనాబిధాన.

౨౭

శా. లోకానీకములోన జేహియనునాలో నాస్తియనాదు ము
న్నీకుం గట్టంగ ఒట్టలేదు మఱి నిన్నే నెంత యాచించిన
న్నాకే మీవల దందు కిందొసంగు నానందింతు నీభక్తియ
ప్రేక-బే పెడనాబిధాన.

౨౮

శా. వేదాంతంబుల విందు సేతనుమహద్విఖ్యాతి నిత్యంబుగా
నిజంబోయినఁ ద్రావనీర్లు మఱి లే విందన్న చందంబు ని
న్నాదిం జూడంగ కేమిలేదు జగదాద్యం బెన్న సీవంచు నే
వాదింతుం బెడనాబిధాన.

౨౯

శా. అన్నా చిత్రము నీదు వైభవము నీవా వస్తుజ్ఞైశ్వర్యసం
పన్నాశుభంధపు చేదుబువ్వ పులితో లైచీరయం బూదిమే

స్తన్నా చిచ్చగు నెమ్ముసొమ్ము నినుఁ గన్నం జాలు నీకల్తిమే
ల్వన్నేరా పెడనాభిధాన.

30

శా. అన్నా ము న్వలపించె నేర్పొనర ని న్నాపార్వతీదేవి నీ
కన్నం జక్రనివాఁడు లేడనుచు ని న్నామించి మోహించి ము
న్నెన్నో నోములు నోచి దాన సగ మయ్యె న్నీదుమే న్నారసం
పన్నం బై పెడనాభిధాన.

31

మ. అనుమానం బొక యింత లేదు సగమీ వైపోతి వీవున్న రూ
పొనరం జెప్పినఁ బొరుషంబు సగమై యొప్పారె నీజాడఁ జూ
డ నిజంబాడిన నిఘరంబు వెరువెంట న్వచ్చు నాకేల నీ
పనియింతే పెడనాభిధాన.

32

శా. తల్లిం గానక తండ్రిజే రెఱుంగ కా తన్వీలలామంబె మే
లిల్లు న్వాకిలి తోడునీడ యని నీక్షింపఁ దచ్చక్తి నీ
వెల్ల న్నీ వని లోఁ గనుంగొనియె నింకేమైన సందున్నదే
పల్లెత్తం బెడనాభిధాన.

33

మ. రసన న్నేల నయోక్తు లెంతప్రియమారం జెప్పినం బల్లకు
న్నసదాస్థాణుడ వంటి ని ట్లనుటకై నా గానరావైతి విం
తసిధారావ్రత మైన మంచినరాదా యిప్పుడే యింత యీ
రసమేలా పెడనాభిధాన.

34

మ. జలగంధాక్షతపత్రపుష్పచయరాజధూపదీపాదులఁ
గలకాలంబు నినుఁ భజించి నుతుల గ్గావించి మెప్పించి లో
కులు నీయిల్లు గడంగి చూచగొన నీకు న్నన్దిష వ్వాల్కిగా
వలసెంగా పెడనాభిధాన.

35

శా. నీ వెందున్న సమస్తసంపదలు ముందే వేడి కొన్నంతలోఁ
గా వే యిచ్చి గణాధినాథులకొడల్ గైసేసి తద్భూతిచే
నావేశించి తిరింగె నెల్లెడల నీ యాచిత్యమే యింతగా
రావించెం బెడనాభిధాన.

36

శా. అయ్యయ్యో విష మేల తింటి వది నీ కాహార మెట్లయ్యె నా
నయ్యా కుత్తుకబంటి యున్నయది యట్లైన న్భయంబేమి నా
కుయ్యాల్లింపు సనాతనుండ విఁక నీకుం జేటు రాచెప్పు నా

పయ్యాసం బెడనాభిధాన శివపూర్వస్త్యద్యగస్త్యేష్టరా.

32

మ. క్షమియింపందగు నెన్నఁబూనిన నశక్యం బస్తదీయాపరా
ధము లెన్నైన విడంగ నొన నిజసంతానం బడెంతెంత త
ప్పు మదింగూర్చినఁ గన్నతండ్రి మది నీ మోదంబు లోకాహిత
ప్రమదంబౌ పెడనాభిధా.

3౪

మ. ధనదప్రాణపదంబు ధీరజనసంతానంబు నీపాదద
ర్శనమైతే నదిగల్గుటే యరిది గాంచం గల్గిన స్తోపమే
లనగుం బెన్నిధిఁగన్నకేద కింకనేలా చింతిలం స్తోప
రనుతింతుం బెడనాభిధాన.

3౯

మ. నుతియింపం గడ గానలేచెవరు విచ్చుకొ ధాత ని స్నీదు వి
శ్రుతరూపంబు గణంపలేక చతురాచ్యుం డయ్యె శేషుం డభో
గతిపాలయ్యె శ్రుతు బ్ధికాకుపడియె న్నా నీమహత్త్వంబు శా
శ్వత మయ్యెం బెడనాభిధాన.

౪౦

మ. జగతిం బుట్టినదాదిగాఁ గుటిలసంసారాంబుధింద్రోచి నె
వ్వగలకొ దొంగతనంబునం దిరుగు లోర్వంజాలఁ దచ్చోర్య మో
నిగమాంత్యత చూడు పట్టుపడితేలికొ భక్తిబంధించి నా
పగఁగింతుం బెడనాభిధాన.

౪౧

శా. ఆబాణాసురుఁ డేమిచుందిడెనొ వికాయింటివాకింటఁ గా
వై బంటుక్కిఱునుంట నాయుపమ నాయుచున్న నాలోననా
కొబంధంబున నుందు పీపు మోరవై సత్యంబు సందేహమే
ప్రాబుల్లు ల్పెడనాభిధాన.

౪౨

మ. కరుణాంతఃకరణంబు నీదనుచునేఁ గాంక్షింప నిండ్చొక్కటే
సరిగాఁ జూచెద వింతె చాలు నది ముం జట్రాతిరాముద్దఁగూఁ
తురిసయ్యాటల గట్టిదేచినది యాదుం గట్టిగాదే దయా
వరణంబై పెడనాభిధాన.

౪3

మ. ప్రమథాధ్యక్ష మహోక్షనైంధవ జగద్భంభో దయాసింధవేం
దుమణిస్ఫాటికసన్నిభాంగరుచయే తుభ్యం నమో దేవదే
వ మహాదేవ దృఢప్రభావ చిదచిద్వాప్తపార మాంపాహి స
ర్వమనోద్యతైపెడనాభిధాన.

౪౪

మ. అనభిష్తోన్మదభాగ్యగర్వచలనోద్యద్విస్తృతు ల్బాల్యయా
వనకౌమారజరాంతకాలముల సంస్రాప్తంబు లిందొక్కచే
శ నినుం బ్రస్తుతిసేయఁగందు నని యేలా యిందు నందున్న నీ
పని విందు న్పెడనాభిధాన.

౪౫

శా. నానాశాస్త్రపురాణవేదపరనానందం బదెంతైన వి
జ్ఞానం బన్నది లేక వేడిన విశేషంబేమి బోధింప వి
జ్ఞానం బద్దములోనఁ జీకు గనునాచందంబు నన్నెంచు నీ
వానింగాఁ పెడనాభిధాన.

౪౬

శా. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలను నీసంసారమూహింప న
త్యుగ్రం బుక్తు దుఃఖభాజనమునం దుత్సాహముంబొందు భా
వగ్రంథి న్నడలించి ప్రోవు మని నిన్బ్రాహ్మింఁచితిన్గాదె మ
... ..

౪౭

మ. సిరి దాఁజేరినఁ జేరుఁగాక జనరాశిన్ ధర్మకీర్తిద్యయం
స్థిర మన్నద్ధతి రెండుదప్ప మఱి యేదీ మర్త్యలోకంబునం
దరయన్ శాశ్వత మన్న దింకొకఁడు నీయందమ్యె సర్వం బవాం
తరలీల న్పెడనాభిధాన.

౪౮

శా. శ్రీమంతుండవు భక్తబాంధవుండ వుశ్చస్తార్థసీమా మహా
ద్దామా విడ్డలఁ గన్నతండ్రి పెద నిర్దాక్షిణ్య మితేల యో
స్వామీ నీశరణాగతుండ నిఁకనాపైఁగూర్చిరానీ శివా
వామాంగా పెడనాభిధాన.

౪౯

శా. ప్రాతేయాచలకన్యకాస్త్రియ భవత్పాదారవిందార్చనా
లోలుండై హరి నేత్రపద్మమునఁ దఱుల్చిల్లఁగాఁ బూన్చి త
త్తాలాచిత్యము దీర్చికాంచెఁ గద నీకారుణ్యముం దా జగ
త్పాలుండై పెడనాభిధాన శివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా.

౫౦

శా. ఆర్యాలోల మదీయవర్తనము సవ్యంబైనఁ గాకున్న నౌ
దార్యప్రక్రియ కేమి లోపమగు నర్థప్రాణము ల్రెండు నా
చార్యాధీనములే కదా తుదకు నీసందేహముం దీర్ప దు
ర్వార్యంబా పెడనాభిధాన.

౫౧

శా. నీ నిన్నమ్మితి నమ్మినగును మదీయేష్టార్థసంసిద్ధి నీ

చే నేనాఁటికి నా నిదేమి పనిగాఁ జిత్తంబునం దోఁచె ని
త్తైనం బ్రాణము లైదు నీకొనఁగి నీయం దైక్యమేఁ గాంతునా
రా నీతి నృడనాభిధాన.

గీ.౨

శా. పూర్వజ్ఞానము తేనివాఁడ నను సంబోధించి వేవేగ మ
ధర్వంబంతయుఁ గూల్చి భక్తినిరతుం గావించి రక్షింపవే
సర్వాభీష్టఫలప్రదాత వయి నాస్వామి కృపాదృష్టిమైఁ
బర్వన్ శ్రీపెడనాభిధాన.

గీ.౩

శా. నీనామస్తరణంబె పావనముగా నిన్నం బ్రవర్తించు వి
జ్ఞానాత్ముండు కృతార్థుఁ డౌటరుడె దుశ్చారిత్తుఁ డైనం గళా
హీనుం డైనను ముక్తుఁ డౌఁ బరశివాయే త్యక్తచాంతస్సుధా
పానాప్తిం బెడనాభిధాన.

గీ.౪

శా. నీహక్తండువు దప్ప నన్నెఱిఁగి మన్నింపుగ వేఁకొత్తనుం
డేవంకం గలఁ డయ్య నాయెడల లేఁ డేవంక నీవింక న
న్దావంగాఁ దగుఁ బంకజాచ్ఛుకు బాంధవ్యంబు నిత్యంబె సం
భావింపం బెడనాభిధాన.

గీ.౫

శా. నీసౌందర్యముఁ జూచి మోహినియునై నీరేజపక్షేక్షుఁడు
డేసైరింపక మున్ను మహానివనవాటిం గూడె నిన్నన్న పే
రాస ల్బాసటయై నటింప మునిభార్య గ్లాడి సేవించుటే
త్రాసంబా పెడనాభిధాన.

గీ.౬

శా. కైలాసం బనిశంబుఁజేరుఁ సుమహత్తాండంబు నాపారిష
జ్జాలంబుఁ గెడతోడునీడలయి నీజాడంబ్రవర్తింతు రా
లాలిత్యంబు విచిత్ర మందు నిను నేలాగంచు నీక్కిగొనన్
బేతానా పెడనాభిధాన.

గీ.౭

శా. కాదే రోగికి మృత్యుసన్నిహితమై కన్నట్టునావేళ నా
నాదివ్యోషధమంత్ర తంత్రముల నొనాపత్ప్రహారంబు నా
నాదిప్రాప్తశివాక్షరద్వయి నదే నల్లప్పు డిఁగాంతు నీ
పాదంబు నృడనాభిధాన.

గీ.౮

మ. తనకుం గల్గి గలంతకాల మెపుడున్ దానంబు ధర్మం ఒటం
చును బుద్ధితయు లేక తార్కొనిన దుర్గారిద్రవ్యముం జింత నే

సిననేమా నది వైల మెదినతుదిం పింతింప వీక్షక్తో
పనమానా పెడనాభిధాన.

౧౬

మ. ముచు గావించిన పుణ్యలేశమున నేమో కూడుట కాని స
ద్వినియోగంబున కందరాని ధన మన్వేషింపనాఁ గాక చో
రనరేంద్రాజ్ఞులచేతఁ దక్కు నెడ నర్థివ్రాశికి నవ్విట్టిక
ల్పన గాదే పెడనాభిధాన.

౧౭

మ.హితకంఠభూషణము రం గుల్మీణి తద్వల...
గణనం బైనవధూశిరోధి నెడలంగా ధర్మరాహిత్యమై
గుణముంటం దలకొన్న భాగ్యము దొలంగుగాక సంధిల్లునా
ఫణిభూషా పెడనాభిధాన.

౧౮

శా. ధర్మం బర్జనభూమిభృత్తిలకమే తద్ధర్మకిర్తనం బస
త్తర్మపూహనికృంతనం బగుట సాధ్యంబన్న నీ కింతకుఁ
ధర్మంబన్నది యున్నఁ గాచికొను దధ్యం బాద్యదేహప్రభా
వర్మంబే పెడనాభిధాన.

౧౯

మ. అలసన్నాస్యసికి లేదు తస్మరభయం బాభీతి సొచ్చున్నవా
రలకే వారిది లేమిగా దది దరిద్రవ్రాణులందైన ని
శ్చలమా భక్తిధనంబుకల్గి ధనికు ల్సత్యం బదే నాపద
ల్పలగొన్నం పెడనాభిధాన.

౨౦

మ. అతిలోభిం గనుఁగొన్న యాచకజనం బాకాంక్షమై నర్థనం
తతి యార్జించునె దాతలం గనిన పేదల్బంగి నీదర్శనో
న్నతి నింపొందు సమస్తభాగ్యశుభకందం బిందుకందేది సం
ప్రతిచూడ న్పెడనాభిధాన.

౨౧

శా. శిష్టాచారములేల గ ల్గశుచి క్షీంపంగ యావజ్జనో
చ్ఛిష్టగ్రాహికిఁ గల్గునెట్లు రుచి భక్షింపంగ నీరెండుఁ జెం
దస్తైశ్వరసమిద్ధభోగి కిల నీ యాశీర్వాచఃప్రాభవా
వ్యప్తిఁ శ్రీపెడనాభిధాన.

౨౨

శా. ఇంటింటం జని వంటకంబు గొనలే కిట్టట్టుగాఁ బెంటలో
కంటం బంటను బట్టి గీరికొని సాయంబైన కాకంబులా
యంటంటం జెయివీచుచు న్నెనఁగు నిత్యాశాశుచిగ్రాహి ని

...బానా పెడనాభిధాన శివపూర్వస్వాద్యగస్త్యశ్వరా.

౬౬

మ. కలకాలంబు గురూపదేశ విదితజ్ఞానంబులే కాత్మచం
చలమై విస్తృతిఁ జెందునప్పు డెదలో శంకించుమూఢుండు దొం
గలుపక్షాఁగైలకుక్షజౌత్వ మనుసంజ్ఞం దెల్పి ముందున్నదే
ఫలమింతే పెడనాభిధాన.

౬౭

శా. నీసదృశ్చి విహీనులై తిరుగు దుర్గీతు ల్లుడి న్నోక్షల
క్షీసాంగత్యము గాంతులే నిజము గాచిందప్పి చింతిల్లక
భాసిల్లు గలదే యనాథలకు సాభాగ్యంబు త్కంగళ
ప్రాసంబై పెడనాభిధాన.

౬౮

శా. బాలక్రడల కెల్లమూల మగు సంభావించి యాడించు నీ
లీలామానుషవిప్రహంబు విధికే? నిల్చుఁ జాలించినం
గీలూడం బడు జుక్రపుంధ్రతిమమాక్షిం గ్రలు నీవేతగుం
బాలింపం పెడనాభిధాన.

౬౯

శా. తోడేల్లన్న మృగంబులల్లు మది... ..

లాడింపంగ నెఱుంగలేక యము జాయంబోవు మర్త్యాళికిం
జూడం జుట్టము మ్రొక్కదైవము మదిన్ శోధింప నీకంటె నె
న్వాఁడీవే పెడనాభిధాన.

౭౦

మ. సకలాధిర్వతరంగసంగతము సంసారార్థనం బందుఁ బొం
దికగా మత్తిలి యున్న చిత్తి మనుక్తిం తేసి వైరాగ్యమా
ర్గకళావృత్తి నెఱుంగ నీగకును సాగంధ్యంబు సాంపానె ద
ర్పకభంగా పెడనాభిధాన.

౭౧

శా. ఎందుం దోడయి నిల్చియుండఁ డరి నీవెందున్న నీయందె నా
డెందం బిందుకు సందియంబువల మండె నభవ్యత్వత్పాదమిం
పొంద న్నుట్టుచు బాసచేసెద నిదే యూహింప నీకాశ్చకున్
బందం బొ పెడనాభిధాన.

౭౨

మ. ధరఁ బుట్టింపఁ గరంబుఁ బెంప ననుసంధానంబు గావింప నే
ర్పరివై సర్వ మనుగ్రహింప ననుబ్రోవన్నీ కసాధ్యంబె యిం
దరవిందప్రభ చిత్రభానున కనాహ్లాదంబె నాతండ్రి నీ
వరపుండం పెడనాభిధాన.

౭౩

మ. కుడిక న్నంబుజబాంధవుం డెడమక న్నోకాహితుం డగ్గినె
న్నడుమ న్నిక్కిలికన్ను నం దొకట కెట న్నూట ముచ్చెయ్యులిం
పడర న్నిగ్రహమం దనుగ్రహమునం దైక్యంబు సంధింతు చే
డ్పడువేళం బెడనాభిధానశివపూర్వస్యాద్యగస్త్యశ్వరా. ౭౪

మ. కడువేగఁ గుడిర్పింగువాని కట లింగం బ్భక్త లక్ష్మణ ని
న్వడి లోఁగొన్నమహానుభావునకుఁ గైవల్యంబు ముందెప్పు డం
చడుగంగాఁ బనియేమి తక్షణము వశ్యం బాటయే గాక చొ
ప్పడకున్నే పెడనాభిధానశివపూర్వ- ౭౫

మ. చనుచో నల్లక పట్టితెచ్చి మధురాజ్యక్షీరము లోవ్విసి పెం
చినసర్పంబు విషంబు మాననిక్రియఁ శీలంబు తెన్నెన్నిచె
ప్పిన మూఁడు (నిజంబు) గన్గొనఁడు తదవృత్తంబు లానైజక
ర్తనిరూఢిం బెడనాభిధానశివ- ౭౬

శా. ధీరోదారగభీరవాఙ్మధుర
.....గానోపుకా
వేరీవారి మునింగియున్నశిల పృథ్విన్మేత్తనానే కృపా
పారీణా పెడనాభిధానశివ- ౭౭

శా. అర్వాచీనవటద్రుమూలఫలవిద్యామూర్తి భాస్వన్నిజా
శీర్వాదస్థిరవర్ధమానమునిరాజీజ్ఞానదీపాంకురా
ఖర్వస్సూర్తి సమస్తలోకహితభ క్తనాతహృద్వర్తిదృ
క్పర్వా శ్రీపెడనాభిధానశివ- ౭౮

మ. తనువెన్నంటఁ గడంగివచ్చు యముపంతం బంత దూలించి ని
న్ననుఁగుంకొఁగిలి లోఁగొనం గనిన నిత్యానందుని క్తానినం
దనునిం గాచి పదాహతిం గెడపి తొ దండాయుధు న్నాధుమా
ర్గనిరోధుం బెడనాభిధాన- ౭౯

మ. కడలిం బుట్టి దివంబు ముట్టి కడిమి న్నన్నట్టి జేజేల ని
ల్లడలెల్ల నివిడఁగొట్టి మిట్టిపడు నా కాకోలముంబట్టి నే
రెడుఁబండుం బలెనొత్తి పట్టి విగతార్తిం గ్రోలి తింతైన వె
ల్వడసీకం బెడనాభిధానశివ- ౮౦

మ. మదమాతంగబలాంతకారి చటులోన్మాదంబున స్తున్ను ద

న్నెదురుం గానక నీదుకయ్యమునకై యేతేరఁ బోకార్చి నే
 ర్పొదవందాల్చి తదాజనఁబు కృతకృత్యుం జేసితొ వానిఁ జే
 వదలిర్పఁ బెడనాభిధానశిః-

౮౧

శా. జౌరా తారకుఁ డల్లి సర్వ మెడసేయఁ గల్గి పెజివ్వ కిం
 పార న్నిన్ను మగంటిమి న్నెగడి నిప్పె వెల్లి చల్లాటెఁ దా
 నాటంబోయిన దీపమోన భవదీయఁబై న కౌమారశం
 పారోచిఁ బెడనాభిధాన-

౮౨

మ. సురసఁఘాత విఘాతన సతకటిష్ఠఁడైన యయ్యంధకా
 సురు విధ్వంస మొనర్చి (యంత) దిగి నీను ల్పార్వసామ్రాజ్యసం
 భరణ ల్గా నభయ ప్రదాత వగుచు న్భాసిల్లెకొ లోక భా
 స్వరలీలఁ పెడనాభిధాన-

౮౩

మ. రథరథ్యద్విరథాంగనారథిధనుర్బాణేషుధిజ్యశ్రియా
 పృథివీ నేదరపీదువాక్పతిసురాద్రిశ్రీవధూనాథవా
 ర్షిధిభోగీంద్రలుగాఁ బురత్రితయము నిర్మలించు నీచర్య లు
 గ్రధురంబుల్ పెడనాభిధానశిః-

౮౪

శా. గాంగేయాచలచాప సీకొడలు సై గంగన్నఁ గన్నట్టు నీ
 లింగాంగిం గనుచో మొటింగెడను హాళిం గొంద అజ్ఞాను లే
 నుంగుం గన్గొను కుక్షలుఁ బలెను మన్ను నిన్ను నీవెన్నఁగా
 వంగానాఁ పెడనాభిధాన-

౮౫

మ. శివనిందాపరు లైనవారికిది బాసిల్లఁగ దృష్టంబటం
 చవలీల స్వఘదీక్షితం డఘపురాధ్యక్షుండు దక్షుండు ము
 న్నవలాలాయుత మైన గొత్తెతలతోడం గుందఁగా నున్న మా
 స్వశంబే పెడనాభిధాన-

౮౬

మ. సుమనస్సుం డొకవేళ నాద్వితమనస్తోకంబుగా ముట్టిన
 నిమలజ్ఞానము గోలుపోయి నినుగా వేతెందుచేపట్టునే
 నుమనస్సింధువు నైజ మొందదె విపార్శుల్ గ్రమ్మటం బుట్టి తం
 త్రమభేళా పెడనాభిధానశివపూ-

౮౭

మ. మలదేహు ల్బుదివేలు గూడినను సామ్యం బాదురే నిత్యని
 ర్మలచిత్తుం డగు న్నైకభక్తునికి సామాన్యంబు పోదున్న ము

న్నలరాయంచ కనంగుపుల్లులు సమం బౌనయ్య వేతొండనా
వలదింకం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్తేశ్వరా.

౫౮

శా. నీలగ్రీవ మహానుభావ త్రిజగన్నిర్మాణపారీణ కా
కోలాహార భుజంగహార నగరాట్టోదండ సంపాషితా
భీలాంభోజభవాండభాండ సదరీభృద్వల్లభస్నేహకృ
త్పైలస్వా పెడనాభిధాన-

౫౯

మ. బగుతుం డెంతయు నాజవంజవ సుఖభృంతిం దగుల్తొన్న నీ
జగి యజ్ఞానముగాదు వాని యెడ కొచిత్యము గాదేని నై
నిగుఱుల్ గప్పిన నిప్పునందు నెకలేనేలేదె నాసామి నీ
వగపేలా పెడనాభిధానశివ-

౬౦

శా. ప్రాదుర్భావ వివేకమగ్ధుఁకిశోరన్యాయ మిహింద మీ
పాదాబ్జంబులనంటి జంటగనులేవ న్నామనఃపుష్ప మా
మోదం బైనది యందుఁ బొందుగఁ జిదాభోగంబు నీకెందు కీ
వాదంబో పెడనాభిధానశివ-

౬౧

శా. పూనన్లేద బిడాల మాత్తశిశువుం బొందానె నాపిల్లలై
తేనేతీఱునఁ ద్రిప్పినం దిరుగు నింతేకాని నావల్ల నే
మానయ్యా ననుఁ గన్నతండ్రి విలఁ జోద్యంబే మదిన్నీ కుమా
ప్రాణేశా పెడనాభిధానశివపూ.

౬౨

మ. పలుమాఱుం బరుకం బనేమిపుడు నాభాగ్యంబహో దేవ భూ
తల నిత్యోత్సవ నీవు నేననెడి భేదంబూశ్చి నిన్నాటపా
టల ముప్పుటలు గొల్చెదన్ ధ్రువరకీటన్యాయసంసిద్ధి తా
వలమయ్యెం బెడనాభిధానశివ-

౬౩

మ. ఘటజన్మాచ్చితపాదపద్మ నిజభక్తిస్వాంతరాజీవ వి
స్ఫుటలీలామణిసర్వ సంహృదజనస్తోమాతిమర్దంతహృ
జ్జటిలచ్చద్దనసస్తయోగి నుమనస్సంపేద్య విద్యుజ్జటా
వటలీభృత్పెడనాభిధానశివపూ.

౬౪

మ. శ్రవణానందముగా భవన్మహిమ లక్ష్మాంతంబు నే వింటి నీ
నవహేలాకృతి లోచనోత్సవ ముదీర్ణం బైతిగం గంటి మ
ద్భవబంధంబు విడంగఁ గొంటి నిను నీ భక్తుండనై మంటి గా

రవ మబ్బెం బెడనాభిధానశివపూర్వస్త్వాద్యగస్త్యశ్వరా.

౯౧

మ. మొదట దెల్విని గొంత ముందెలియకేమో కొంత భూషించితి
న్నది దూషించితి నిన్ను నేమయినను న్నన్నంచు టర్వంబు మ్రొ
క్తెద నే దాసరితప్పు దండమున నా కీడెంచి మేలెంచ సం
పదగల్గుం బెడనాభిధానశివ.

౯౬

మ. నతసంతాన భవత్ప్రసాదమునఁ జూర్ణప్రాయమై మత్పురా
కృతదుష్టర్హితాన మంతయుఁ దొలంగె న్నిత్యలింగార్చనా
రతి సాఫల్యముఁ జెందె నామతిఁ బునర్జన్మం బలభ్యంబు సు
ప్రతిక్షేపిం బెడనాభిధానశివ.

౯౭

శా. నావృత్తాంతము విన్నవించితి సకృత్సంబంత యాలించి తీ
వానంతైనఁ గొఱుంతలేదు కడుమే లయ్యె న్నకేకాక నీ
సేవ న్సుస్థిర మైన ముక్తి నను దాసె న్నిపు నుం దోడుగా
రావచ్చుం బెడనాభిధానశివ.

౯౮

శా. ప్రారంభంబున ని స్పృహిత్వరునిగా భావించి నే జెప్ప నొ
ప్పారం బూనిన నీసుభక్తిశతకం బయ్యెంబ్రపూర్ణంబు చే
తోరూఢి మఱి చిత్తగించి ముదితాత్మంజేయవే సస్థుణా
పారీణా ! పెడనాభిధానశివపూ.

౯౯

శా. ఎన్న న్వాస్తుల సన్నుతింతు నను టింతేకాని తత్తాశలం
బెన్న న్నిస్తుతి గాదె కాన మఱి నీకే చెల్లు నిందెట్టి త
ప్పున్నన్నన్ను క్షమించి కాచుకొనునుద్యోగంబు దూరికృతా
పన్నార్తా పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్వాద్యగస్త్యశ్వరా.

౧౦౦

శా. భావింపఁ జరులెల్ల నీభువి భవద్భవాభిధానాంకితం
బైవాక్పాతురి మీటి సుస్మృతిహితం బాచంద్రతారార్చముఁ
... ..

౧౦౧

శా. శ్రీమంతు ల్మతిమంతు లుజ్జ్వలయశ శ్రీనాథసీమంతిపీ
సామ.తుత్ ఘనుశౌదురీనగరసంస్థాను ల్పదావృత్తిసీ
నామోచ్చారణనిష్ఠఁ జేసి మఱి దీనత్రాణపారీణతా
ప్రముఖ్యు ల్పెడనాభిధానశివ.

౧౦౨

శా. శ్రీయుం జేయును బాపు నాపదల నుర్విస్సీమహాప్రార్థనం

బాయుర్వృద్ధి యశస్సమృద్ధి హితవిద్యాబుద్ధిసంశుద్ధి ని
శ్రేయస్సిద్ధి యొసంగుఁగాత నిరత శ్రీరస్తు మత్సంగత
ప్రాయస్తే పెడనాభిధానశివ.

౧౦౩

శా. చిల్లీలాకృతి మల్లికార్జునకృతి శ్రీపండితారాధ్యహృ
త్ఫుల్లాంభోజవిహార భూరివిలసత్పుష్పంధయస్వామివై
మల్లంపల్లి వసించియున్న త్రిజగత్కాన్యంఠ వీవంశ్రు సం
పల్లీనా పెడనాభిధానశివపూర్వ.

౧౦౪

శా. గంగాభోగవతీభుజంగ సుజగత్త్రేవేయకోత్తుంగ సా
రంగాస్వప్నవిపక్షభంగ కరశంప్రాప్తైకసారంగ సా
రంగాంకప్రధితోత్తమాంగ మృదుసారంగీదృగార్యాపరి
ష్వంగాంగా పెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్తేశ్వరా.

౧౦౫

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యవిరచితము.

సంపూర్ణము.

ఈశతకము

జగ్గయ్యపేటనివాసులు బ్ర॥ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారిచ్చినది.

శ్రీరస్తు 3. మన్నారకృష్ణశతకము.

నైఁడిపాటి వేంకటనృసింహకవి.

సీసపద్యములు.

(1) స్తుతిదశకము

శ్రీకృష్ణేశ్వరహం శ్రీ జాకళానత్య సత్యభామామనోజలజమి త్ర
మి త్రవిందాధరామృతపానచాతుర్య తుర్యకాళిందీప్రసంగ
సంగ మసపుణలక్షణలక్ష శాధీన ధీనయనాగ్నజతీప్రసాద
సాదరసల్లాపజాంబవతీలోల లోలదృగ్భద్రాముదాలవాల
వాలఖిల్యాదిమునిసంస్తవ ప్రభావ, భావమున నెంతు నిను విష్ణుపప్రచారుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౧

పద్మావతీమన పఁకజసారంగ రంగదాభోధిపర్యంకమోద
మోదకభుక్తతపాదరసాంగత్య గత్యంతరాభావఖిదరరక్ష
రక్షశ్చమూమహాఽణ్యాపావకకీల కీలాలభృత్తుల్యనీలవర్ణ
వర్ణమాలాజవోదీర్ణమంత్రాధార ధారణాయోగమేధావివరద
వరదయామతికుజనధూర్వహమునడువ, నడువ వేమందికని వేఁడుపుడమి నెంతుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౨

ప్రకృతికార్యేతర బలనిత్యాంధ నందనీకృతశతానందకామ
కామాదివర్గతమోయహితాదిత్య దిత్యపత్యసరోసదీననాగ
నాగలోకవిభుత్వభోగభోగిశయాన యానవేగఖగాధిపాని శాశ్వ
శాశ్వతవసుగుజైశ్వర్యదనామాంక మాంకస్థలలితోత్తమాంగదేవ
దేవకీకుక్షివెడలివీత్కెప్పరి, పరిగెనని వేఁడురుద్రాదిసురల నెంతుఁ, జారు.

నిఖిలవేదాంతోపనిషదర్థసంభావ్య భావ్యతీతశుభాశుభద్వయజ్ఞ
యజ్ఞపర్యవసానహవ్యవపాహార హారకుండలభూమితాంగబృంద
బృందారకాప్తదిగీశరక్షణదక్ష దక్షాధ్వరాహిత దైవమాన్య
మాన్య సైభువనసామ్రాజ్యసంఘదోగ భోగసంభృతపరిస్ఫుటమహీన
హీనమతివత్సబాలుర నైఁదిదాచి, దాచిటుతనైతినిని వేఁడుధాత నెంతుఁ, జారు.

విశ్వసృష్టిస్థితినిలయకార్యనిదాన దానకృష్ణనకల్పతరుసమాన
మానసపూజావిధానహృష్టస్వాంత స్వాంతరింద్రియజిదార్యప్రణామ
నామజపావృత్తినీమవచోవాస వాసనాత్రితయనివారచతుర

చతురంతజాతినంస్తారపరిష్కార కారణచార్యయోగక్షుద్ధ
 సిద్ధవందితచాలవద్దించిమరల,మరలఁచెలిసితినినివేడుచుఘృత దలఁతుఁజారు.
 గంగానదీజన్మకారణపదక్షుద్ధ పద్మామనోహరావచితిధిషణ
 ధిషణమంత్రేతరదితిజధంగవిచిత్ర చిత్రాంసు తేజోవిశేషబీజ
 బీజవత్పుషితనానాజీవపరిచార వారణేంద్రఘనస్తవప్రియార్థ
 యార్థకథాలోకనార్యతుర్యాసన్న సన్నహనాసురనైన్యహరణ
 హరణరేంద్రార్చితశ్రీపదారవింద,పిందవైతివియనివేడువిదురునెఁతుఁజారు.
 ఉభయపార్శ్వవిభాస్వదుదధికిన్యాగోత్త్ర గోత్రజేశస్తతఘోరకిర్త
 కిర్తత్రయీబద్ధకవిమానసాసాధ్య సాధ్యచారణసమర్చప్రసన్న
 సన్నద్ధమధునైత్యసముపేతసంగ్రామ గ్రామశిగుణశాక్ష్య నామశస్త్ర
 ధర్మాదిపూరుసార్థప్రదతాత్పర్య పర్యంకికృచ్ఛేషఘోకులేశ
 లేశముచునిన్నువివరింపలేకనాఁడు,నాఁడునవ్వునుననివేడునరునినెఁతుఁజారు.
 సనకాదిమునిమనశ్చరదంఘ్రరాజీవ జీవతనుత్రియస్థిరనిశాంత
 శాంతమానసజనైకాంతదృక్కుముదిత ముదితానుసంధానమునివితాన
 తానగానచణత్రిదశమానియోగార్హగార్హిపత్యాద్యగ్నిగతవపాద
 పాదసంక్రాంతదిక్పతికిరీటస్తోమ సోమసూర్యగ్రహసురుచిరాక్ష
 రాక్షసాంతకదివ్యవిగ్రహఖనూచి, నూచినల్లెఁతుననినభీష్మునినుతింతుఁజారు.
 ప్రతిదినాకాంతితపద్మాస్వయంగ్రాహ గ్రాహపీడితగజకప్టకమన
 శమననందనరిపుక్షయదిగ్విజయమూల మూలప్రకృతికార్యజాలఘేల
 ఘేలాంతరాశస్థలీలాచిదాభాస భాసమానసువర్ణభావుకపట
 కపటనాటకకృతోద్ధత జగద్వ్యతిరిక్త రిక్తసాధువిపత్సరిత్సుతరణి
 తరణినిభనీహితోక్తులవిరిసెఁదమము,తమముఖముగంటిననినయుద్ధపుగణింతుఁ,
 జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౯
 శ్రీయాదవాన్వయశ్రేయస్సరోహంస హంసశీతాంశుదివ్యావలోక
 లోకేశలీలావివేకకార్యవికల్ప కల్పద్రుసురధేనుకల్పదాన
 దానవగణమహీధరమహాశ్రేణతార తారాభదధికణాకారకలిత
 కలితమస్వాంతముష్కరదర్శనాభావ భావజముఖతనూభవనికాయ
 కాయపరిదిగ్ధదుగ్ధప్రకాశమాన,మాననీసేవనిల్వనామానసమునఁ,
 జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౧౦

ంప తేడయా ప్రభువెందు నీకన్న నీకన్నబిడ్డని, పీఠక నెన్ను
 పతితుండు తేడయా పడికింప నాకన్న నాకన్నమహినొప్పు నరులలోనఁ
 బడుచున్నవాటు లెప్పుడుఁ దెల్పనా విన్న నావిన్నఁదనమిఁకఁ బోవఁజూడు
 గతిసీవె తేరికఁ గడతేర్పునాయన్న నాయన్నమాటల న్యాయ మెఱిఁగి
 యిది నిజం బని కరుణ నన్నేలితేని, జేనియఁగిధంబు నీకథలానలేనె, చారుఁగ
 యతునిదె నావిత్వంబు తాళరా తాళరాగైక్యనృత్యప్రమోద
 యివె దైవము నాకు నీపదమానరా మానరా జాగు రామానుజున
 నాకింత కెన్నిజన్మంబులో యెంచరా యంచరాయనిసాదిఁ గాంచినహరి
 ప్రబలతాపత్రయబాధల కోపరా కోపరాగస్వాంతకుజనదూర
 మరసియిఁకనైన నామొక నాలకింపు, కింపురుషయక్షగంధర్వకృతసపర్య-
 పనేర్చునే శ్రేయోనిశాంతంబు శాంతంబు నావంటిచపలమతికి
 యమకూడనేర్చునే సంపన్నిదానంబు దానంబు నావంటి హీనగతికిఁ
 జేకూరనేర్చునే చింతావియోగంబు యోగంబు నావంటి భోగరతికిఁ
 బాసఁగంగనేర్చునే భూతహితత్వంబు తత్త్వంబు నావంటి దైన్యకృతికిఁ
 గాన నిటువంటి పతితుఁడ నైన నాకు, నాకుజాతునికట్ల నీనామమబ్బెఁ, జా.
 ర్శ్వముల రుక్మిణీసత్యభామలు భామలస్థితముఖులై వసంప
 యయోష్ఠమునఁ గరాన్వితవేణుకాండంబు కాడంబునించురాగమున నొప్పు
 యశయద్వయిని మానితశంఖచక్రముల్ చక్రము ల్వలయు తేజమునఁ దనర
 యమేన నిర్మలహేమాభవాసంబు వాసంబు దీపించు వన్నెనలర
 యదుటఁగస్తురితిలకంబువొదలమించు, మించునీమూర్తిఁగాంచిసేవించువాఁడఁ-
 కకృతామ్నాయభాషణాచరణము ల్చరణముల్యవ్యత్యస్త సరణి నిలిపి
 మశ్రాంతసంకోషితాభీరవంశంబు వంశంబు మోవిపై వజ్రలఁజేసి
 వర్షావసరచర ద్వారిదాబర్హంబు బర్హంబు మాళి నేర్పడ ఘటించి
 కితిభూభయంకర దేవతాసుముఖంబు సుముఖంబు నోరగా సొంపొనర్చి
 కట్టి నీదివ్యమగు తేజ మసువియోగ, యోగవేళఁ గనంబడు నొక్కొనాకుఁ
 చారుతరమందహాసపోలూరివాస, వారితామితత్పక్ష మన్నారకృష్ణ. ౨౦

— (౩) పితృమాతృదశకము. —

దలనె బ్రహ్మంబు పదునాల్గుభువనము ల్భువనము ట్రెంకిగాఁ బూసెఁ గుఱ్ఱి
 సంతనే విభుఁ డాద్యుఁడై మహదాదుల దాదులఁగా స్వతంత్రత విధించె

ఓవి నేమేధావి జీవపార్శ్వస్థుడై స్వస్థుడై వటపత్రశాయి యయ్యెఁ
 జెలఁగి యేదేవుండు సృష్టిసంధాతను ధాతను నాభివద్దమునఁ గాంచె
 నట్టినిను దేవకిపించడమందు దేవ, దేవ నవమాసములు మోచి తిరుగుటరిది
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౨౧
 శంఖచక్రగదాసినాథచక్రైశ్వరములు కరములు నాలుగు పరిభవిల్ల
 ధృతకిరీటాధరీకృత భాస్వచుస్తంబు మస్తంబు నిస్తులమహిమ నొప్ప
 లలితరేఖాభాసిలక్షణాస్పదములు పదములు పల్లవక్రశల నలరఁ
 బూర్ణప్రతీకస్థభూషానికాయంబు కాయంబు దివ్యమంగళతఁ దనర
 నెనఁగునిటువంటిచినుఁబురుటింటఁగన్న కన్నతలిదండ్రులెంతసంపన్నులొక్కొ.
 ప్రచలితహేమాద్రిరక్షావిశేషుడై శేషుడై పూనె నేజితజడార్ది
 విధినిశివేశ నుదధిఁ బాట మత్స్యమై మత్స్యమై త్రిప్పె నేమహితకీర్తి
 తరువంగఁ గ్రుంగు మంధానాద్రిఁ గూర్చిమైఁ గూర్చమైమోచె నేధర్మవర్తి
 యతలస్థమహిఁ దిరస్కృతసోమఘృష్టియై ఘృష్టియైయెత్తె నేస్సప్తమూర్తి
 యట్టినినుఁగొంచువసుదేవుఁడలిరయమున, యమునదాఁటివేపల్లెకునరుగుటరిది
 ముందట నిడుకొని ముదుక నేర్పరిపాటి పరిపాటి తైలంబు శిరమునంటి
 యూరువులందిడి యదకశీకరములఁ గరములు సున్నితోఁ గలయ బులిమి
 మృదులోష్ణధూతహరిద్రకృజ్జలముల జలముల దోయిట జలకమార్చి
 కడువేగముగ మేనితడిని బయ్యెదనంట నెదనంఁ జేర్చి పెంపొదవనొత్తి
 కుత్తుకకు డాయఁజేతుల నెత్తిపట్టి, పట్టివని ముద్దుగొను తల్లి భాగ్యమేమొ-
 నిటలస్థలిని జ్ఞాక్షుటయించుఁ గావునఁ గావునఁ బోరిడి కలఁగు వేశ
 బామలక్రిందున రేఖ నమరించుభసితంబు భసితంబు కడు దుడ్డి పడెడువేశ
 నొక చెక్కిట నెరక్ష నుంచు నంజనముచే జనముచేకొని ముద్దుగొనెడువేశ
 మొలత్రాట నింగువ ముడిచిన ముడివెట్టు ముడివెట్టిపురుడంటి బడలువేశ
 నందసలియిట్లునినులోచనముతఁగాంచి, కాంచినవధూటికధికంబుగాఁగఁబెంచె-
 ప్రకృతో నిడుకొని పలుమాటు జోకొట్టి జోకొట్టి పుణకుచు జోలవాడుఁ
 బోరువెట్టిన భుజంబునఁ జేర్చి చిచ్చోసి చిచ్చోసి యని వ్రేళ్ళఁ జిచ్చుకొట్టు
 హాయిరేయనుచు నుయ్యలనుంచి లాలించి లాలించి మెల్లమెల్లనఁ గదల్చు
 బూచివచ్చెనటంచు బుసవెట్టి బెదరించి బెదరించి మీఁగాళ్ళఁబెట్టియూఁచు
 నిన్ను నిన్నివిధంబుల నిద్రఁబుచ్చి, బుచ్చిశిశువంచుఁ దల్లిపాలిచ్చు లేపి, చా.

పనిమాలికేపలార్భకుండనంజనుబాలుఁ జనుబాలు గుడుపవే సమయమెఱిగి
 వినఁజాలఁ బ్రొద్దెక్కి ననుచు నీవెన్నఁగా వెన్నఁగాచిననేత నన్నమిడవె
 లీల నుయ్యలఁ బవ్వలించి పెంపొంతుగాఁబొందుగానికని ద్రపుచ్చఁదగదె
 తడవాయె నిద్రించి తాళఁ డాకలికినో కలికి నేర్పున మేలుకొలుపఁగదవె
 యచుచునందుండు నీతల్లి నను మటప్ప, టప్పటికిఁబుచ్చుఁగాంచుమోహమునఁగాదె-
 నునురావిరేక నెన్నుదుటిపై నలకల నలకలాపాస్రణియై మెలంగ
 నురమునఁ బచ్చల నొప్పి యొప్పులెగోరు పులిగోరుఁడతకంబు పొంకమలర
 నడుమున మణివితానపు మెఱుంగంటల గంటల మొలనూలు గల్లరనఁగఁ
 దళతళదివ్యరత్నప్రభావలయము ల్వలయముల్ హస్తాగ్రములఁ జెలంగఁ
 దనరునీజానుయానంబు తల్లిచూచుఁ, జూచుకంబులఁ బాలిచ్చిచొక్కుఁగాదె-
 కుడువ రాచను బువ్వగడియలోనుడుకు చే నుడుకు నేర్పుననూఁదియిడుదు ననుచు
 మీఁగడపెరుఁగుతో మెసపుమోగిరము వేగిరము వేడుక శుభాకృత్యయటంచుఁ
 జెచ్చెర భక్షింపు చేకొని యీ వెన్న యీ వెన్న నేల నన్నెప్పు డనుచుఁ
 ద్రాగురా నునుపంచదారతో నీపాలు నీపాలు సున్ని లేఁబాప యనుచు
 నిత్యమునుజిన్ని పాయపునిన్న భూత, భూతదయగల్గుజనయి త్రి బుజ్జగించుఁ-
 శింశుమారస్థ దివ్యాంశుని గ్రహముల గ్రహములఁ దారల రాశికములఁ
 బూర్వదిక్పాలాదిపుటభేదనంబుల నంబులఁ దనరుపప్తార్ణవముల
 భూజలాగ్ని మరున్మఘోభూతగణముల గణముల దిశల నాకాశచరుల
 నతలాద్యఘోలోకగతఘోస్వాముల స్వాముల జంగమస్థావరముల
 మృత్తుఁ గనుచుఁచునీప్రసోరెత్తఁగాంచె, గాంచనాంశుక జవనినీగర్భమందుఁ
 జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౩౦

—(4) బాలదశకము —

నరుల కిందలిజీవనంబులు భంగముల్ భంగము నీవన ప్రతీతియందుఁ
 జరము లిందలి గోవృషస్త్రీపురష్కమఁ గష్కము ల్లన నచరంబు లందు
 నమృతాప్తికిఁదు ననాయాసమధనంబు మధనంబు లమృతసంతాప్తికిఁదు
 నిందవస్థలమూఁట నందాత్తచర్యలు చర్యలు రెండవస్థల నెయందు
 ననికదా వార్ధిఁదొఱఁగి బాల్యమునఁబాడి, పాడిపంటలుగల్గు ప్రేపల్లెనుంట
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౩౧

సూర్యుని సారెకుఁ సారెకుఁ దొలుదొల్లఁ జప్పరించి

మీరఁ దక్షిణయి త్రిపునుగుచా సారఁబు సారంబుగలతనుస్తన్యమాని [వి
యఁగియసంభ్యలయందునున్గ నాముదముతోముదముతోఁజరుబ్రాబుపిమకఁద్రా
న్మామాశీకృతాజ్ఞవికారంబు కారంబు వారసంగతిని గ్రోలి
యలఁతివిగాదెతచ్చైశవానుభవము, భవముగలవారలకుఁగదాప్రాప్తమగుట-
నులుకకంకిటిఁ గొత్తియలఁ గూర్చునెచ్చుది నెచ్చుది చటపలాశమ్ముఁ దలఁప
నెడనెడఁజనుబ్రాలుగుడుచుఁదానుదురుచినుడురుచి క్రతువపాహుతిదలంప
చావీరజనమనోహరణమానవలీల నవలీల లని విభువ్యక్తి దలఁప
వధిగతదధిభాండ మధనస్వచంబున నంబుచనోర్తి రావంబు దలఁప
వంబుపతిధ్వజే నలోపంబునందు, నందుసంప్రతి గనుటనిన్నొందె మఱపు-
చుకుంతలాభాస్వచ్ఛుపద్ధచే బద్ధచే గడు నొత్తఁబడిన వెన్వి
పావకృత్తుంగభంగత్వగంగకు గంగకుభవజనకంబు లెన్వి
యచలితయోగియోగానుసంధానప్రధానప్రచారంబు లైన వెన్వి
సకలవస్త్రాశ్రమాచార విశ్రుతులందు శ్రుతులందు నృత్యంబు ద్రొక్కె నెన్వి
యిట్టి నీపాదములు నందునింట బెదరి

బెదరికని తప్పు టడుగులు వెట్టు టరిది, చారు.

3౪

అట్టి పాలిప్పు డిప్పుని పటాంచలముఁ జుంచలము చెందఁగఁ బట్టుసమయమందు
సన్న వెన్నయొసంగు మనినుంధదండంబు దండంబునిడి పట్టుతఱిని మఱియు
సవ్వపెట్టవె బువ్వ యని లీల ప్రేలిచే ప్రేలుచేకొని పట్టువేళయందు
సప్పచ్చి దే తల్లి యని శుభాకరములు కరము లడ్డమువట్టు కాలమందు
నిట్టినితైశవక్రీడలింతియెన్ని, యెన్నిపనులున్నమానినీయిష్ట మొసంగుఁ, చారు.

సతతధక్షితమఘాహుతిసరసాన్నంబు సన్నంబుగాఁ దిన సరణిమెసవ

సర్వచేదాకృతి శ్చర్రరపలుకులు పలుకులు గడుముద్దుగులుకఁ బలుకఁ
బ్రాణ్యంతరనుగత పాదపల్లవముల లవములగతి వీధి లగువులెత్త
శ్రుతిరవాకర్ణనశ్రుతివల్లవార్తల వార్తల సార్థక్యవ్యక్తి వివఁగ
శేర్పుకొను టద్యుతము గాదె నీపు మంద

మందచర్యలఁ బ్రాకృతుమ్మాక్షిమెలఁగి, చారు.

3౬

ఆత్మాలయము దాటునంతకు నడుగున నడుగు నవీనకుహకతనిడుచు

నవలీవీధికిఁ బోవునంతకుఁ బదమెత్తి పదమెత్తితిన్నగాఁ బాడుకొనుచు

నరసి నేస్తులఁ గూడునంతకు నల్లన నల్లనఁ గనువారి నడిగొనుచు
నచటఁ బెచ్చుద్ది యా నంతకు గొబ్బున గొబ్బునఁ గసరి కేగో యటంచు
నాటలకు వేట వెడలి ఘేయచుచునంత, నంతభూర్తశిఖామణివైతివొర, చారు.

అన్న రా మనమాటలాడంగఁబోవలెఁ బో వలెవాటింకఁ బొసఁగదోయి
తల్లులు గనికొట్టఁ దలఁతురు మనముల మనములఁ గోపంబు మాన రెపుడు
వెన్న దొంగిలి తెత్తు విను మన కిరువుర కిరువు రథోదరం బీదినంబు
ఆటల కధికుల మయ్య యీమాదలో మందలోలాత్తడింభకులకన్న
ననుచు నమ్మించి సకలగుణాభిరాము
రాముఁ దోడ్పొంది రాజమార్గంబుసారవె, చారు. 3౮

సంహిత విని వచోర్పురి బదక్రమముల క్రమములఁ తప్పక ఘనను చెప్పి
సాము చూచి ప్రయోగసంహార మనువుల మనువుల స్త్రీతిరీతిమహిమలెన్ని
క్రయవిక్రయస్థితు ల్గని యాదివృద్ధుల వృద్ధులగతి వివరించి మించి
పనుల నన్నిటిఁ గాంచి బహువిధోపాయము ల్పాయముల్లల వారిఘణితిఁ దెలిపి
ప్రబలు నిను ముఖబాహుపాదజన్త
జన్తబాలురు గని నిల్వఁజాల రెమటఁ, చారు. 3౯

గళదచ్చదధిపయఃకణ మై వశీకర శీకరకణము నిరాకరించి
లవరజస్సహితావయవ మై విభూతిద భూతిదనర్పు శంభుని నెదిర్చి
చలదలకాస్య మై జలదపోతాంజనతాంజనగిరి శృంగ మపహసించి
నవనీతదిగ్ధమై పవిభవాభాసిత భాసితహరినీల మోసరించి
భువనమోహనమగునీదుబుడుతమూర్తి, మూర్తిమంతంబుఁజూపినాయోర్తినుడుపు
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౪౦

(5) చోరత్వదశకము.

ఉదయాది నేధనాథ్యుల కైనఁ జిక్కి చిక్కి పెరుగు వాసింప జాఱి
ప్రొద్దు జామైన నేపుణ్యుల కందని కందని వెన్న నింపొంద మెక్కి
మధ్యాహ్న వేళ నెమ్మది నట్లుగట్టిన గట్టినయంపు మీఁగడలుమెసవి
యపరాజ్ఞామున నెట్టినై తడవారిన వారినంటని పాలు వడిగఁ ద్రావి
ప్రతిదినం బిట్టిచోరకర్తప్రసిద్ధి, సిద్ధివడసితి వె మంద నుద్ధరింపఁ
జారుతరమందహాస పోలూరి వాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౪౧

చేయఁ బిన్నపు గావింపు గావింపు మిదియని మోవిగఱచి
మీరేడ విగించ నెత్తు నీమచుమని మచుమని... ..

లేని నెవములన్నిగల్పించికొనరి, కొనరివ్రేతలమానంబుగొంటివార, చారు.

అదిగోచె నింతకుఁ గన్పొలుగుదు రంగుదుకూలాంతరమున రమణి
నిమర వచ్చెడి కయనింతు నంచలములోఁ జలము లో నెడలింపు చంద్రవదన
పరచచ్చుచంతకుఁ బవలించి చనువాడ చనువాడవారిదే ఘనము కలికి
యీలు సేరలేనె పెన్నిరుల నొక్కడ నేడు కడనేడుగడ నేనె కంబుకరి
యచుమ సీకీతి సమయొత్తు లాడు దరసి
యిది సజమెల జారశేఖరుడవగుచుఁ, చారు. 913

పరిచూరలేడని పతినినేఁ గలుగంగఁ గలఁగంగ నేటికే జలజగంధి
నొక్కఁ జనిననామండు వచ్చునంతకు నంతకు నేఁ జాలనా లతాంగి
యిది పోయినమనోహరుని బిల్వంగ నేల పగ నేలలేనె నిన్నిగురుఁబోడి
నరుండు మాకుట నన్యతగుణి గామించునే మించునే నీమాటచంచలాక్షి
చురుక బాలుడనాసురసప్త బంధ, బంధములనేరుననిపల్లి ప్ర బలితార, చా.

లలితపుష్పజిత వల్లవిత తాపిఁఁబుఁ బింఁబు నొడల బిగియఁ జుట్టి
మృదులనాదసుధార్థుకీ నిరర్గళమున గళమున వనమాలికలు ధరించి
రంగుబంగురాలు చెంగులువారఁగా వారగా మైవలెవాటువైచి
దీనితామృతాధరం బచుపవడంబున డంబున వేణుకాండంబు నిలిపి
గాన మొనరింప విని తాళమాన మెంచి
యెంచి వ్రేతలు నిన్ను మోపించి శార, చారు. 914

గోపికీల్ గుంకుచుఁ గొలనిలో నుండఁగా నుండగాఁ జీరల నొడిసికొనుచుఁ
దీరభూజముక్తే తేగడుసుందరులను దరులను జేరఁగాఁ దలఁచికొనుచు
నలయించునిన్ను మాచూత్తలాకులముఁ గులముగాదనదెయ్యాకొఱతననుచు
పరుగ మాకీప్పు డంబరముల నొప్పింపు నొప్పింపవలదు నుమ్మెప్పుడనుచు
సాక్షములు మోడ్చి మ్రొక్తు రామాభిమాన
మానములుగాచి పటములు మరలనిడవె, చారు. 915

నవరాగమకరంద విపులపంకాసార కాసారముల జలకంబులాడి
కు కుమాదినరాగశంకితచిత్రాంశు చిత్రాంశుకముల నచ్చికధరించి

యనుపమాననవగ్రహప్రభాభరణమాభరణమాలాగణం బరసి తొడివి
 లీలఁ గస్తూరిచే ఫాలభాగములందు గములందుకొనుచుఁ జుక్కలఘటించి
 పూతమానసలై శౌరిపూజ గూర్చి, కూర్చి నిన్ను వరింపరే గోపసతులు, చా.
 మేఘవన్లువి జూడవే ఘనసారమా సారమాయాపరిచ్ఛన్నుఁ డతఁడు
 గోపరూపకుని గన్గొనచె హింతాశమా తాశ మాతరమె దయాభుండతఁడు
 కాంచనాంశుకధారిఁగాంచవే తిలకమా తిలక మాననమునఁగలుగునతఁడు
 ఘనవేణునాదుని గానవే కుందమా కుందచూ కనకున్నఁ గుటిలఁ డతఁడు
 మానధనహారియై యెల్ల మమ్ముననుచు, ననుచుగోపికలరయరెనినుభ మించి
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ గీర్
 కోరిచేపట్టెనా గోపకుమారుండు మారుం డనంగుని మార్జ్ఞిఁ జనఁడె
 పాలించెనా శౌరి ప్రచలితోపవనుండు పవనుండు నలుగడఁ బరువు లిడఁడె
 నందనందనుఁ డేలెనా కలకంఠంబు కంఠంబు రాచి గద్గదతఁ బడఁడె
 రక్షించెనా వారి రాకానిశాపతి శాపతిరోహితచ్ఛవిని గనఁడె
 యంచుఁదమలోన నెన్నుచునధిగమించి, మించివ్రేతలునిన్ను మోహించిరౌర
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. గీర్
 వెలఁదులు నీకు వ్రేతలకు నీ విరుగడ విరుగడగాని బంధురత నిలువ
 బాలికాకరతాశఫణితిఁ ద్రికాలము ల్కాలముల్పూఁడిటిఁ గనుట దెలుప
 భవదభంగభ్రావిభంగవితానంబు తానంబుఁ బలుకు గాత్రంబు నొలయ
 నన్యోన్యకంఠవినయ స్రవ స్రమ్ములు తమ్ములు గల మృణాళమ్ము లనఁగ
 రాసమండలగతి వేణురావ మలర, మలరహితవృత్తి మధ్యమందలరితౌర
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౬౦

(7) గోపాలనదశకము.

దధిభాండమధననాదమున దిగ్గన మేలుగన మేలుకని వత్సగణము విడిచి
 ప్రబలుఁడై యలరారు బలరామ తోడనే తోడనేనెనరునఁ గూడి చెలఁగి
 జనని గూర్చినపక్వమున కత్తనలరుచు నలరుచు లెన్నుచుఁ జలిది మెసవి
 భువనమోహనరావమునఁగరంబుచుచుఁ బుచ్చుచుఁ గ్రేపులఁబాయఁద్రోలి
 బాలకులు తోడరా నీవు కసులఁగాయఁ, గాయదూతమయలఁటిగా దెమందఁ
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౬౧
 అపరంజిబంధనూత్రాగ్రంబులాగుచు లాగుచు మట్టిచల్లడము దొడిగి
 ధవళప్రభంబైన యవసరాసన్నంపు సన్నంపుజమిలికూసంబుఁ బూని

యడరియ్యారీతిమాయాపులైకలంప, లంపటలొనర్చుఖలులఁగూల్పవెయదల్చి
 చారుతరమఁజూచు పోయారినాన, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౭౨
 నృత్యములు ఘాముల నెఱపి పెక్కుదలించి కదలించి కాళింగు గర్వమణఁచి
 కను సన్నచేసి తాల్చి మహాబలునిచే బలునిచేతఁ బలుంబుఁ గలనఁగూల్చి
 కని సుదర్శననామఖచరగర్వాహిని నాహినీశటకున దేహముడిపి
 సబుల ముచ్చిలి మిఁటఁ జనుశంఖమాఘని చూఁకునీపాటని కూడితుంచి
 వెలయనే దోర్బలత న్నోఖలులనైన, నైనవారిని బ్రోచుటకై వధించి, చా.
 జనకుని నీట వాఁచిన పాశకరుని కింకరు - కించను బదానాతుఁ జేసి
 కొట్టులఁ ప్రస్తుఁ దాల్చు నృషభాసురు భాసురభుజశక్తి బడలుపఱచి
 కినిసి హయాకార కేశినామారాతి మారాతిసుందర నీరుచేసి
 బాలురఁ గలసి మాయాలోలగతి నాఁకుగతి నాఁడు వ్యోమరాక్షసు వధించి
 కలనకూరులలోఁ బరాక్రమనిరూఢి, రూఢి కెక్కిరి వసమానరుచిర తేజ, చా.
 గరువంపురజకుని నరిభయంకరమునఁ గరమున నుత్తమాంగంబు చఱచి
 యరిలోనఁ ద్రొక్కినచ్చిన మత్తకుంభిని గుంభిని యరునగాఁ గూల్చివైచి
 మల్లయుద్ధమున మత్తిల్లుచాణూరుని నూరుని గ్రహములఁ బోరి చంపి
 చేరి ముష్టాముష్టి సీరిచే ముష్టికు ముష్టి కుత్సితహతి మొక్కచెఱచి
 దృష్టిపథమునఁబడినయూదుష్టతనిని.దతినిబరిచూర్చిదోశ్య క్రిందనరితొర, చా.
 ఆజన్మశత్రుఁడై యవని నైఃసుల రక్షసులఁ రట్టడినేలు కంసుఁ జూపి
 ముచికుందుకేత్రాగ్ని మొనయుటపాయంబుపాయంబుగాఁ గాలయవనునోర్చి
 కూర్చునత్రాజిత్తుఁ గూల్చి చుస్తరగతి దరగతిఁ జను శతధన్వుఁ ద్రుంచి
 యాతఃపుర్రోహు లగుమురనరకుల సరకుల ముప్పొంగ వరుసఁగూల్చి
 ఖలుల నిల్లి వధింపఁగాఁగ్రమమెరంగ, సంగరముచేసినట్టిదోస్సారధీర, చా.
 అనిరుద్ధఁ జెఱవెట్టి యాజి శంకరశక్తి కరశక్తి గలబాణు గర్వ మడఁచి
 తనచిహ్నములు దాల్చు నని సహంకుని కానిపని కానిఁజౌండ్రకుఁదునిమివైచి
 యాతని కనికఁ దోడగు కాళి కావరు కావరుఁ డని వాని గళము ద్రుంచి
 కృత్తిసాపిన మదోన్నతు సుదక్షిణ దక్షిణకరహేతి దాడి నోర్చి
 యీకరణిమష్టజనముల నేర్చిపిదప పిదపకృత్యము వెడలించిపొదలితొర, చా.
 పరిణయం బాది దర్పము జనింపఁగ వట్టి పగవట్టికొనుశిశుపాలుఁ దునిమి
 శంకరవరలబ్ధసాంభకసహితుఁడై సహితుఁడై యడరినసాల్పుఁ ద్రుంచి

దంతవక్త్రుని మహోద్దామకౌమోదకి మోదకీలితమనోమూర్తి నడచి
 కలన సమోఘచక్రముచే విదూరుని దూఱు నీవింక నని త్రుళ్ళడంచి
 యట్టిదుర్తార్థవర్తులనరసియోర్చి, యోర్చిభాత్రికిఁగడుమేలుగూర్చితోర, చా.
 సారె జూదంబాడి సభ నుల్లసము లాత్మసము లాత్మ నలరఁగాఁ జలుపునక్షి
 బాణునిసేనాధిపతుల మున్నునిచూడు మని చూఁడు కుంభాండకాడికిపులఁ
 బురములఁ దరుల విస్ఫురితేచ్ఛ విహరించు విహరించు మర్తదద్వివిదకపిని
 సతతతపస్సమాశ్రితమహావనులఁ బావచుల బాధించు పల్వలచురారి
 బలునిచేన్లుశౌర్యసంపన్నికాయ, కాయములవీడఁజేసినకర్తసాక్షి, చారు.
 కుడిచేత ములుకోలఁ గొని వామకరమునఁ గరము నశ్వములపగ్గములఁ బూని
 శిరమున ముకుటంబు చెలఁగరంజన ఘనాంజనఘనాంగముల దుశ్శాలువైచి
 రధికుని నదలించి రణమున దరము సుందరముచూపెడు చిటునవ్వు గలిగి
 సన్నద్ధచతురంగనైన్యవికల్పన కల్పసంగతి యపాంగముల నిలిపి
 పార్థసారథివై చలపట్టి యాచి, యాచి కురుసేన నశియింపఁ జూచితోర
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ ౮౦

(9) శిష్టప్రతిపాలకదశకము.

మును నవమాసము ల్లోచిన దేవకి దేవకీర్ణపదప్రభావ మొంద
 నిను దివ్యమూర్తిఁ గాంచిన వసుదేవుని దేవుని నినుఁ జేరు త్రోవ దెలియఁ
 జేర్చి పాలిచ్చి పెంచిన యశోదాసతి దాసతీవ్రావాప్తివాస మొలయ
 భవదమర్త్యక్రియాప్రాప్తితానందుని నందుని ముక్తితానకమునెఱుంగఁ
 బూర్వభవపుణ్యపరిపాకభూతిచేతఁ, జేతనస్థాయసుతుఁడనై చేసితొర
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ ౮౧
 జనకులు వలదన్న వినక సంపదశక్తిఁ బదశక్తిఁ గొందఱు పరువు లిడుచుఁ
 దోఁబుట్టు లాఁగినఁ దొలఁగి యకావనగతి వనగతిఁ గొందఱు పాశుకొనుచు
 విభులుపోకుండటన్న విడిచిరాజితమూర్తి జితమూర్తిఁ గొందఱుజతలుగొనుచు
 మించి మామల నేమటించి యాశాంతత శాంతతఁ గొందఱు జాలిగొనుచు
 విప్రసతుల్లుతెచ్చినవిందు మెచ్చి, మెచ్చుచుభుజించివాంఛితమిచ్చితోర, చా.
 దూరీకృతానిశాతురదుర్జనక్రూరు నక్రూరు బహునిర్మలాత్ముఁ డనుచు
 మన్నించి చేరిన మాలికాకారుని గారునీకెన యెట్టి ధీరు లనుచు
 నరుగువీధిని నెదురైన వామనగాత్రి మనఁగాఁద్రవక్రత మలయు ననుచు

మానసస్థితి నుగ్రసేనమహీను నహీనుని గతి నిర్వహింపుఁ డనుచుఁ
 బాడమునిష్టే తుకకటాక్షమునన శేష, శేషజరులుత్సహింపరక్షించితొర,చా.
 నరకవాసతః గ్రాలు గురుతమాభవులఁ బ్రాభవుల ప్రారభానుభవము మాన్చి
 మాగధపీడిత మధురాజనావలి నావలిద్వారక రివిఁజేర్చి
 చెడుకాలయవనునిచే ముచికుందుని కుందునిద్వర మేలుకొలుపఁ జేసి
 యూహరవెల్లిమే నూని కూపమునఁ దాపమునందు నృగుని శాపంబు దీర్చి
 ప్రోదితివి గాడె నీవంటి పురుషమాళి, మాళిగతపింఛ కల్లునే లీలలందుఁ,బా.
 మోహాతిరేకమనోహరాభావత భావతాపాగ్నులపాలు గాక
 హితజనాదృతనిత్యకృత్యవిహీనత హీనతమోగుణావేక్ష లొదవ
 శుద్ధరాజనగతబుద్ధి వియోగత యోగతాపనవృత్తి యుక్తు లొలయ
 మృష్టాన్నమృదుపటాభీష్టదూరత దూరతరైశ్వర్యధుని మునుంగ
 నరకమాగధులలయించు నిరుపమాన, మానవతులనునృపులనుమనిచితొర
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౮౫
 కృపణత దత్తదూరీకృతైశ్వర్యుఁ డై వర్యుఁ డై తగు విప్రవరులలోన
 వేదశాస్త్రపురాణ విద్యాప్రసంగుఁ డై సంగుఁ డై తగుసభాసదులలోన
 సప్రాధితార్థపర్యవసానకాలుఁ డై కాలుఁడై తగు సూక్తిఘనులలోన
 ధర సహింసాకర్త ధర్మప్రసిద్ధుఁడై సిద్ధుఁడై తగు బుధశ్రేణిలోన
 ననుచు సహపారకుఁ గుచేలు నరసి యెన్ని
 యెన్నికల మించు సిరు లిచ్చి యేలితొర
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ.
 పతుల మాయాద్యూతగతులనోడించిన డించినమతిఁ బ్రల్లదించు శకుని
 చేరి ధమ్మిల్లంబు జితకుశేశయమున శయమున నొడియు దుశ్శాసనుండు
 మగ లోడి రిక నిష్ఠచుగుబోన్నతివాని నతివా నిరీక్షింపు మనినకర్ణు
 నంబరంబు వదల్చు మని సావయుక్తుల యుక్తులఁ గసరు దుర్యోధనుండు
 నల్లుదుప్తచతుష్టయం బడరఁగృష్ణ,కృష్ణయననక్షయకటంబులిచ్చితొర,చా.
 కరుణ ధర్మ నిజావరజసనాధుగా నాధుగా నీవసుంధరకుఁ జేసి
 దుర్యోధనాది శత్రులకెల్ల భీముని భీమానిగా నాజిహూమిఁ జేసి
 భీష్మాదియోధుల భేదింప విజయుని విజయునిగాఁ బోరువేళఁ జేసి
 మార్తుట భంజింప మాద్రుకుమారుల మారులఁగాఁ గసి మసఁగఁజేసి
 రేయుఁబవలిట్లుకంటికితెప్పగతిని,గతినిజనఁబాండవేయులఁగాచితొర,చా.

దాసీసుతుం డని తలఁచితివే దాఁతు వేదాఁతు విదురుని విందు గొనఁగ
 నరిపఁతుఁ డంటివే యసువుల నాఁపఁగా నాపగానుతునికు య్యాలకింపఁ
 గుక్షిదుర్గతుఁ డనకొంటివే చేతనాచేతనాగత కరిక్షితుఁ బ్రావఁ
 గాలఁబు నెంచితివే లోకధర్మతాధర్మతాత్పర్య నుద్ధవుని డెలుప
 నిట్టి భక్తజరాధీనవృత్తిచర్య, చర్యమాణసురల్లాల్పశక్తు లటర, చా.
 తుదముట్టఁడే మహాద్భుతుఁడు లీలాశుకు లాశుకుసూక్తుల ననుసరించి
 దరిఁజేరఁడే పురందరనామఁగ్గిరు ఁష్టర శేవు నిన్ను వినుతిచేసి
 ప్రకృతి వీడ్చినఁడే నారాయణతీర్థులు తీర్థపాదుని నిన్నుఁ డెలియఁ బలికి
 వ్యాజసంస్మృతి వీడఁడే జయదేవుండు దేవుండ వగుదునేనఁ జేసి
 భక్తివార ౪ యుష్మదుపాస్తిపరులు, కరులు జకులకు వారలఁ బ్రణతిచేతుఁ
 జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౯౦

(10) అవతారదశకము.

అజుఁడు చిన్మద్రాసమాధివిశిష్టఁ డై శిష్టఁ డై ధ్యానంబు సేయువేళ
 సోమకుం డనురాక్షసుండు వేకమ్ములఁ దమ్ములఁదెగడుసూత్రమ్ము లనుచు
 మ్రుచ్చిలి ఘోరవాద్ధులఁ దిరోహితుఁ డైనహితుఁడైనధాతసృష్టిచ్చకొఱకుఁ
 బ్రబలమీనావతారమునెత్తి లోలకల్లోలకర్దమయుతావాల మరసి
 చోరదనుజుని బరిమార్చి శ్రుతిగణంబు, నంబుజపించును కొసంగి నట్టిదేవ
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ. ౯౧
 చెలిమిదేవపలాశనులు మందరాగంబు రాగంబు మించు ధీరతఁ బెకల్చి
 కలశవారాశిలో నిలిపి పన్నగపతి నగపతిఁ జుట్టిరా బిగియఁ జుట్టి
 విసువక మధియింప నసమాపఘనమైన ఘనమైనకచ్చపతనువునెత్తి
 క్రుంగుతద్గిరిమోచి యంగనామూర్తిచే మూర్తిచేతోసుర ల్లును భ్రమింపఁ
 జేసియమృతంబుగొనిసుఖస్థితులనమరు, నమరులకుఁ బ్రీతినర్పించినట్టిదేవ, చా.
 అపని మ్రుచ్చిలి హిరణ్యాక్షుండు చర్యతాశ్చర్యతారుణ్యదోస్సారుఁ డగుచు
 నుదధిలోనఁ జరించుచున్నఁ దత్రైత్యం బకృత్య బటంచు నాదైత్యవిభుని
 లోకభయంకరాలోకనోదారభూదారభూభుజుడవై తాఁకి నిలిచి
 పోరు పెల్లానరించి ఘోరసుదర్శన దర్శన ప్రహరణోద్ధతులఁ గూల్చి
 పుడమి దక్షిణశృంగాగ్రముననుఁబెట్టి, బెట్టిదపుసంకటమువాసినట్టిదేవ, చా.
 భవదీయచింతనాపరుఁ డంచు నందనునం దనురాగమోహములు వదలి
 సర్వగతుం డని చక్రివర్ణించెదు నించెదు సభ నవినీతు లెల్ల

దరిఁ జూపు మని సభా స్తంభంబు నడిచిన నడిచి నభఃక్షమాంతస్థవిభుత
 నరసింహమూర్తివై యరుదెంచి క్రమపరాక్రమపరాయణత హిరణ్యకశిపు
 నడరి పరిమార్చి కరుణ నయ్యదితిపట్టిఁ బట్టి ప్రహ్లాదు రక్షించినట్టిదేవ,చా.
 లఖిలార్థజనసంఘయాది తేయాగంబు యాగంబు కావ్యసమక్షమునను
 గావించుబలినామదేవారి నాధుని నాధునీజ స్తబీజాంఘ్రి వైన
 నీపు నటుండవై నిలిచి సదస్యులు దస్యులు వినఁ బదత్రయముకొలఁదిఁ
 బుడమిని యాచించి భూవిష్ణుపదములఁ బదముల రెండిటిఁ బాదమొకటి
 శిరమునం దుంచి యతలంబుఁజేరనదిమి,యదిమివఁ జ్ఞకిసిరులిచ్చినట్టిదేవ,చా.
 జగతి సుదర్శనాంశమున జన్మించిన మించినభుజవక్త్ర మేటియైన
 కార్త వీర్యుం డాదిగా మహాభుజుల భూభుజుల భూతవ్రాతములు గలంగఁ
 బరశురామాకృతిఁ బరఁగి సంగరములఁ గరముల శిరములఁ జరణసమితి
 నిరువదియొకమాటు నఱకి యంబరమునఁ బరమున కెక్కుసోపానసరణి
 నిడి పితృప్రీతి తర్పణ మెత్తి యచల,నచలమతిఁ గళ్యపున కిచ్చినట్టిదేవ,చా.
 దశరథాత్మజుండవై తపసివాసవనంబు నవనంబుఁ బ్రోచి పాషాణ మబలఁ
 గావించి హరువిల్లు ఖండించి జనకుండు జనకుండై తనరు సీతను వరించి
 గురునాజ్ఞ మునివృత్తిఁ దరుణీవియోగివై యోగివైఖరి భానుజాగచరుని
 మైత్రి వాలిని న్నంచి మారుతిచరితంబు చరితంబుగా వివి శరధిగట్టి
 యసురులవధించిసతిఁగూడియాశ్రయవని,యవనిశ్రీరామమూర్తివై నట్టిదేవ
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నాడుకృష్ణ. ౯౭
 యదుకులంబునఁ బుట్టి యాభీరమందిర మందిరమందె చౌర్యములఁ దనరి
 జారుండవై ధేనుసముదయావనకేళి వనకేళి గోపికావస్త్రవితతి
 గొనిపూతనాది దుర్జననివారణముల రణముల నరుల దోర్బలము మించి
 భక్తులఁ బాలించి బలరామమూర్తిని మూర్తినిమిత్తత మొదలొనర్చి
 భీష్మకసుతాదికన్యలఁ బెండ్లియాడి,యాడిపాడుచునీలాద్రి నలరుదేవ,చారు.
 తరువరాశ్వత్థప్రదక్షిణై కాంతలఁ గాంతలఁ దొలుదొల్లఁ గాఁగిలించి
 విధివత్సకలితగోవేషివై దానవదానవచ్చూపామృతంబుఁ ద్రావి
 సన్నద్ధరథ మద్రిజామనోహరునకు హరునకు నేర్పుగా నాచరించి
 యతనితూపున నిల్చి యడరి చూపరులకుఁ బరులకుఁ దల్లడపాటొనర్చి
 త్రిపురదైతేయతతిఁ గడతేర్చి యంత, సంతరితబుద్ధరూపుండవైనదేవ
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నాడుకృష్ణ. ౯౮

నిజధర్మముల మాని నిష్కాఢహీనులై హీనులై యుపకారమెఱుక లేక
భగవద్ధరామరభక్తిఁ దూరులై దూరులై సుకృతికి ద్రోహకలిత
మానసంబుల నభిమాన సంగులై సంగులై యన్మతవాచాభులైన
కలిమానవులఁ ద్రుంచి కాలావశిష్టుల శిష్టులఁ బ్రోవ విశేషమహిమ
వఱల నసమానమూర్తి వై వారు వేడు, వేడుకలనిచ్చి కలికివై వెలయుదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారుకృష్ణ ౧౦౦

(11) నీతిదశకము.

గణపతి నుతియింపఁ గల్గు నిర్విఘ్నంబు విఘ్నంబుల కతండు విభుఁడు గాన
గురుని ధ్యానింపఁ జేకూరు సత్తార్థంబు కార్యంబుల కతండు కారణండు
జనవిభునాజ్ఞచేఁ గొనసాగు ధర్మంబు ధర్మంబుల కతండు దలఁప విభుఁడు
పత్నీసమేతుఁడై పడయు సత్తత్త్వంబు కర్తవ్యంబులకు నధికర్త యగుటఁ
జేరి నిన్నెన్నఁ గల్గు విశేషముక్తి, ముక్తికాంతాఢినోదసమ్మోది వగుటఁ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౧

వర్ణాశ్రమాచారవాసమే ధర్మమా ధర్మ మావర్గప్రధాన మండు
న్యాయభావాద్భితం బైనదే యర్థమా యర్థమారెండవసార్థమండు
ఋతుకాలమునఁ బత్ని నెనయుటే కామమా కామమామూఁడవసీమమండు
దారీషణాదులఁ దలఁగుటే మోక్షమా మోక్షమానాలవదిక్షయండు
రీచతుర్విధపురుషార్థసూచకంబు, కంబుభృత్పాణి నీభక్తిఁ గలుగుఁగాదె
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౨

ధరఁ గన్నతల్లియే పరదైవ మనవచ్చు మనవచ్చు గరుడుని మార్గ మరసి
తండ్రియే సద్గురుతతి మెఱుం గనవచ్చు గనవచ్చుఁ బూరునికరణి యశము
తరుణియే పతివిపత్తారక యనవచ్చు నెనవచ్చు బసవాసు నింద్రతోడ
రమణుడే సతికి సర్వస్వ మం చనవచ్చు జనవచ్చు జానకిసరణి దివికి
నిన్ను సర్వోత్తముఁడవంచు నెన్నవచ్చు, వచ్చుగితలపనినవివచ్చుకరణి
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౩

తల్లిదండ్రులఁ బ్రోవఁ దలఁచు శా. తనయుండు తనయుండు తగుఁ దులాధారునటు
అగ్రజాజ్ఞావర్తి యెనసోదరుఁడు సోదరుఁడు శోభిలు రాముతమ్మనటు
వరు నెడఁబాయని వదనాంబుజాయత జాయ తనర్పు నచ్చాయయటు
ఆపద నెడలించు నట్టి సంబంధుండు బంధుండు దగు మద్రభిర్త యట్లు

యుష్మదా రాధనముగల యరుచిశేషి, శేషిదగు భాగవతునల్లు శేషశయన
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ.౧౦౧
 క్షీతి నన్న మిచ్చి రక్షించుదాతచు గన్న్ దచుగన్న తండ్రిగాఁదలఁపవలయుఁ
 గాలిచ్చి పెంచిన ప్రజ్ఞామతల్లిని దలినిగా నార్జున దలఁపవలయుఁ
 గప్టంబు నెడఁ బాపుఘనుగ తాకులముతోఁగులముతోఁబుట్టగాఁదలఁపవలయు
 సన్తానమెఱిగించుపదయుని దరిఁజేర్చు దరిఁజేర్చు గురునిఁగాఁదలఁపవలయు
 భువనభర్తఁడ వగు నిన్నుఁ బూజిదేహి
 దేహిపరమంచు విభుఁ డంచుఁడెలియవలయు
 జారుతరమందహాస పోలూరివాస
 వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ.

౧౦౬

కులవృత్తి తప్పక కూర్చుపలపాద్యంబు పాద్యంబు నిడి పెట్టి నాశనంబు
 కాయ మస్థిర మని చేయు వ్యాపారంబు పారంబు ముట్టఁగాఁ బలుకుచదువు
 లానుపూర్వకకృతం బైనసంబంధంబు ఒంధంబు వీడినబలుతపంబు
 దీనుల రక్షించు వాని భావిభవంబు విభవంబు గలవాని వితరణంబు
 స్వామి భవదంకితం బైన పత్తినికృతి, చిక్కిరింపదక సజ్జననినుతిగాంచుఁ
 జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ.౧౦౨
 పరవభూగమనంబు బహుజన్మసముదయసముదయసుకృతనాశనకరంబు
 పరధనహరణంబు చిరకాలసంతతి సంతతిస్ఫుటకీర్తిసంహరణంబు
 పరజనాన్నాదంబు వరసదాచారప్రచారప్రమేయనివారణంబు
 పరదూషణంబు తత్ప్రకృతిసంపాదితాపాదితకర్త సంపాదనంబు
 పరనరాంకితకావ్యంబు బహుళజన్మ, జన్మకృతదివ్యపుణ్యసంచయ హరణంబు
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ.౧౦౩
 ఆత్మార్థమైన సత్యమె కాని వాడనివాఁ డనిమేష భావజ్ఞతుల్యఁ
 డెపుడహింసావృత్తి నెఁగిన ప్రజ్ఞాని ప్రజ్ఞానిరూఢ తాపససముండు
 కఱవైన నన్న ఖోగలసత్త్రియాభ్యాతి యాభ్యాతిశయ దిలీపాదినిభుండు
 చనువేళనైన లోఁగనుసంతతధ్యాని తధ్యానితరమన సైపసిసదృశుఁ
 డాపదలనైన హితసపర్యాచిబక్తి, బక్తి నినువేడువాతం డెభాగవతుండు, చారు
 దాతృత్వమునకు శాంతము సంక్రమించిన మించినపైఁడి వాసించినట్లు
 చదివించుగురువు ప్రాశన మీయఁ గలిగినఁ గలిగిననేయి పాల్గొనినట్లు

పతిభక్తి సౌందర్యవతికిఁ జేకూరినఁ గూఁటినమణి సానదీక్షిన్లు
 సుగుణంబు వ్యవహారశూరునిఁ బొందినఁ బొందిన పక్షిజోడుఁ బూనినట్లు
 నీదుభజనంబునకుమనోనియతియమర, నచురతతులకుసంతానమబ్బినట్లు
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్టమన్నారకృష్ణ. ౧౧౦

జ్ఞానసంప్రాప్తి కాచార్యోపదేశంబు దేశంబు లెన్నేనిఁ దిరిగి కొనిన
 జీవనపాప్తికి క్షితిపసన్నానంబు మానంబు నడలించు మమత గొనిన
 తనసుఖప్రాప్తి కాత్తస్త్రిలోలంబు లోలంబు గలిగించు జాలిగొనిన
 సుగతిసంప్రాప్తికి సుతుఁ డిచ్చుభువనంబు భువనంబు ద్రిప్పు లాఘవముగొనిన
 భక్తిముక్తులు గొన భవద్భక్తిగాక, గాక మస్సుగతిని గొన్నఁగలదెఱేలియఁ
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ ౧౧౧

సురుచిరావ స్రంబసూత్రవిప్రాక్షఁడై ప్రాక్షఁడై శ్రీపైఁడిపాటికులజఁ
 డై శరమర్మణయతిగోత్రధర్మఁడై ధర్మఁడై సూన్యతతపము పెంపు
 గనిన లక్ష్మీక్షతికవిఘనాఘనునకు ఘనునకు సుతుఁడ వేంకటనృసింహ
 నామధేయుఁడ భవన్నర్తనచరితంబు చరితంబు నొకసీసశతకకృతిని
 జెప్పి యప్పించితి సుధీ విశేషదాని, దాని విని నన్నుఁ గైకొను దైవరాయ
 చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితత్పష్ట మన్నారకృష్ణ.

ఇది - బళ్లారిమండలము, హరపనహల్లిలోని

బ్ర॥ పాలపూఁడి నృసింహశాస్త్రిగారి తాళపత్రగ్రంథమునుండి
 సంపాదింపఁబడినది.

౪- శ్రీతిరుమలగిరి వేంకటేశ్వరశతకము.

శ్రీమత్తిరుమలనల్లాచార్య కృతం పంచశ్లోకమారశ్రీనివాసవేంకటాచార్యకవి.

(ఏకపాసకందములు)

- సిరులవలఁతిఁ జేర్చిన నీ, యురముననే నేను నిరతమొనరించెడి భ
 క్తిరసపార్థనఁ జేర్పుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧
- హరి ! పరమాత్మా ! నాదగు, మొర నాలింపుము భరంబె సోచుట నన్నో
 పరమకరుణావిలాసా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨
- ధరణీసుతామనోహర ! పరమమునీంద్రాద్భుతాంశుపద్మయుగళ ! బా
 సురకరుణానాంద్రా ! శ్రీ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩
- సురసిద్ధసాధ్యవిద్యా, ధరకిన్నరయక్షపూజితమనోహరస
 చ్చరణారవిందయుగళా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౪
- వరణీయ కాంతితరణీ ! ధరణీహమానసాబ్జతరణీ ! మామీ
 శ్వరహారనాయకమణీ ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౫
- నిరుపమగుణధుర్యా ! సా, గరళయనా ! మంగళాంగ ! కరివరదా ! ప్రో
 వర మాధవ ! ధరణీధవ ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౬
- దురితహరణ ! కమలచరణ ! నిరుపమమణిహారి ! యసురనికరవిదారి !
 హరమిత్రా ! నుతిపాత్రా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౭
- శరణాగతసంరక్షక, బిరుదాంకితమూర్తి ! భాగవీమానసపం
 కరుహదివాకర ! భాస్వర, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౮
- నిరతము నిను సేవించుట, కొఱకై నీకొండనెక్కి కోరికితో నెం
 దఱొ వచ్చి మ్రొక్కులిడెదను, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౯
- భర మనక వారిఁబ్రోచెను, కరుణాకరమూర్తివౌటఁ గారిన్యమునా
 తటి వీడివరము లిత్తువు, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦
- కరము ముదంబున వేంకట, గిరిని నధిస్థించినావు కృపభక్తాగ్రే
 సరులను బ్రోచుచు నుంటివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౧
- గిరిపై నెలకొనుకమలా, కరము భవచ్ఛరణభవము గావున భవపా
 ఘరహితుల నొనర్చుచు మము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౨

- హరి ! నీకెదురుగఁ గృష్ణా, సరిదంతర మెపుడు నుండఁ జనునని యిట ద్వా
రరహితుండ వయియెయుంటిని, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౩
- మరలోకము నీశీర్షము, నరలోకం వాను నీమ నాభీస్థలి నీ
చరణాబు లధోలోకము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౪
- సరశీజాపుఁడు, చంద్రుఁడు, నిరతము నవసవ్యసవ్యనేత్రము లహ ! నీ
చరిత మగోచరమయ్యా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౫
- మరనాథుఁడు వైశ్వా నరు, లరయఁగ నీవదనజన్మలఁట మహిఁజూడం
గరువలి ప్రాచోద్భవుఁ డఁట, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౬
- వరద ! ద్విజరాజవైశ్వా, వరకులజలు నీమవదనబాహూర్వాఘ్రుల్
వరుసగ స్థానము గల్గిరి, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౭
- నరహరి ! సర్వజగముల ను, దరమున నిటికించుకొనిన దటప్ర గావా ?
హరసన్నత ! విభవోన్నత ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౮
- సరివార తేరు తే రీ, ధరగోనం గాన నీపదంబులె నాకుఁ
శరణాబు లంచు నమ్మితిఁ, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౯
- సిరితోఁబుట్టువగుచుశిఁ, ధరించితినిసిగళఁ బునఁ ముదమున స
క్షరశాసోషితదీనా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౦
- దురమున జయింపఁగను న, న్వరికిని శక్యబుగాని వైరిగణములఁ
ధరఁగూల్పవె చక్రమునం, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౧
- అరిభీకరరణరంగా ! పరమేష్ఠినచుస్కృతాంఘ్రిపంకజయుగళా !
కరమునఁ జ క్ముఁదాల్చిన, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౨
- అరిగణమునకైన న్ని, పరమపదం బీయఁగలస్వభావముతోడం
బరఁగెడిమంగళమూర్తిని, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౩
- తరణిసదృశప్రకాశా ! ధరశీజాహ్వాన్నివేశ ! దానవనాశా !
వరకరుణారసపాశా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౪
- ధరధర్తములఁవిడి నీ, శరణొందిన నఘముడులిచి సంరక్షింపఁ
వరద ! ప్రతిజ్ఞంగొంటిని, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౫
- వరసాధులరక్షింపఁగ, ధరఁగూల్పఁగ దుష్టతతుల, ధర్తమునిలుపఁ
బారిఁ బుట్టుదునంటి వహః, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౬
- గిరులదొరముద్దుఁగూఁతురి, వరుడగుమ్ముత్తంటికైన బ్రహ్మకు నైనం
దరమే గట్టిగ నినుఁగనఁ, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౭

- గిరిశుండు నీ నామౌబే, నిరతము భజించుచున్ వివిర్లమగున
చ్చరితమ్ము గల్గినాడనా, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౮
- గరునముగల రక్షకులను, బరిమాణిచిస్త్రోన లేదె బ్హిర్ముఖులం
బరమకరుణాత్ముడవుటను, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౯
- సురలం జేయవె సంతత, జరామరణరహితులుగను త్కృధర ! నాపైఁ
గరుణయు రాదా ! నాదా ? , తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 30
- నిరతము సద్భక్తిని ముని, వరు లెందఱో తపముఁజేసి ప్లాఙ్గింపంగాఁ
గరుణాన్రొతువు వారినిఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౧
- శరనిధిఁజొరి సోమకుసం, హరించి నిగమములఁదెచ్చి యజనుకునీవే
గురుఝషరూపధరుడనై, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౨
- శరనిధిలోఁ గ్రుంగినమం, దరకుధరము కూర్చరూపధారివగుచు వే
గిరమైతి కొనవె వీఁపునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 33
- కరముబలఁబున నసురుండు, ధరణివిజృట్టి తనచంకఁ దాఁబెట్టునెడం
బరిమార్పవె క్రొడమవై, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౪
- ఉటిదిన్ హిరణ్యకశిపుని, బరిమార్చితివయ్య సంభభవుండ వగుచుశ్రీ
నరసింహసంజ్ఞఁ జేకొని, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 35
- కుఱుచవయి యానిరోచను, చిఱుకని బంధించి యాశచీపతికిం బ్రే
మరతిం బట్టముగట్టవె, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౬
- పరశుసునహతములచే, వరుసగ త్రుశ్రియులనెల్లఁ బరిమార్చితి వ
ద్దిర ! పరశురాముండ వనం, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౭
- ధరలో రావణుఁ గ్రుంచియు, సురలను ముదమందఁజేయుచుఁ బరఁగితే సుం
దర ! శ్రీరాముండవనం, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౮
- పరువడి నల్లనిపుట్టము, ధరియించి యనుకులమం దుదయమై నీపుం
బరఁగితి బలరాముండునాఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 3౯
- ధరచధికారములేక, ధ్వరచురు మిష హింసఁజేయువారిని మాన్వన్
గరిమను బుద్ధుండవైతివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౪౦
- కరవాలముఁజేపట్టుచు, దురితాత్ముల గీటుకంపుమపుగాదే భా
సురమైన కశ్చిరూపునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౪౧
- సరసిజనిత్తునఁశమె, పరమపవిత్రం బటంచు భావించుచు నీ
ధరఁ బుట్టితివా ముదమునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౪౨

- గిరిరాట్టుశ్రీప్రియపతి, శరాసనవిదళనబాహుశక్తి దృఢస
ర్వరసాధవమదపటలా! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౩
- గిరిజాపతివిల్వితీచియు, ధరణీసుతహస్తమందుఁ దగఁగఁముం జే
ర్చిరహిణ వివాహమాడితి, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౪
- చరణము తాతికిఁ దవులకొ, గరితయగుచుఁ బ్రీతినిల్వఁగా జేదే నీ
చరితమ్ము నెన్నశకవ్యమె, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౫
- సరగకొ విభీషణునకుకొ, శరణయితివి నిన్నుఁ బ్రార్థనఁసుసేయకొ సు
స్థిరరాజ్యపద మొసంగితి, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౬
- సురల కపకారమొనరిం, చురావణాసురునిఁ జంపి స్తుతిసందవె భూ
సురవరులచే సురలచేఁ, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౭
- పరమాత్మా! నాకీయెడ, దురితాత్ములబాధ వేగఁదొలఁగించుమనం
ద్వఁగఁ గృష్ణకీవె వలువలు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౮
- తరుణులు విలాసముగ వ, స్మరహితలై జలకమాడతజీ నాచీరల్
సరగకొమ్ముచ్చిలి యుంటివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౯
- గరువముగల శిశుపాలునిఁ, బరిమార్చవె రాజసూయపాలనసేయకొ
గిరిధర! సత్త్వప రారా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౦
- సురనాథుగర్వ మడఁపఁగ, గిరినెత్తుచు యాదవులకొగిక్ గోవులకుం
గరముకొ సౌఖ్యముగూర్చవె, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౧
- నరకాసురుఁ ద్రుంచియు నీ, ధరణీభారంబు మాన్చి లాల్చవె జేరు
న్నరకాంతకుం డటంచును, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౨
- పెరివారియిండ్లలోపలఁ, జొరఁబడి వెన్నఁదిన వారుమాచి నినుం ది
ట్ట రయమునఁ బాటిపోవే, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౩
- సరసీరుహలోచన! పా, పరిహిత సచ్చరిత! దేవ! పాండవవంశో
ద్ధరణా! నినుభజియింతుచు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౪
- కరిరాజును బలముగను మ, కరి పట్టఁగ దానిఁ జంపి కావవె కరినా
తురతం గమలానాథా! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౫
- వరుస న్నినామంబుల, ధరణీస్థలి నొక్కగడియ తగవచియింపకొ
మఱుజన్మ లణఁగుఁ గాదా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౬
- భరమనక నీదునామము, స్మరియించెడి సుజనతతి నజస్రమునీవుకొ
సరిగాఁ బ్రోతువు కాదే, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౭

కరము బలవంతుఁడైన ని, తమలం గొట్టుటన మిగులఁ దప్పగువారిన్

నరగునఁ గొట్టెద పీవహ, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౮

నిరతము నిన్ను నుతింపని, నరుఁడున్ మోక్షమును గొన ననర్హుఁడుకాన

న్నరకమానకుఁ బోవలయును, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౯

వరణీయచిత్రములు గల, పురములు శాలలును నిలయములును నిర్మిల్చి

తు రవి యశాశ్వతములె కా, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౦

ధరలోఁ బుట్టింపఁగ మము, సరిగాఁ బోషింపఁగా వెసం గిట్టింపన్

వరుసను నీవేకర్తవు, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౧

ధర సిలుగు గలిగి నపుడే, మొరలిడి నినుగొల్చి పిదప ముదికల్గినన్

స్మరియింప రెందు లోకులు, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౨

స్మరణవిడి యున్నవారి క, డరుగూర్చి త్వదీయగిరికి లాగుచువు గదా

మరల వెతఁబెట్టి వారలఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౩

ధరణీజనులకు నీదా, స్మరణ మొనర్చుచుఁ ద్వదీయసన్నిధిఁ జేరం

బరమామోదకరంబగుఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౪

హరి ! నిను దర్శింపఁగ నే, ర్పఱచితి మాకుఁ గనుదోయి వ్యర్థపదార్థాం

తరదృష్టి మానినాఁడను, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౫

చరణములు నీదుసన్నిధి, కరుగం గల్పించినాఁడ వటుగాక సతే

తరముల కేగుట పాపము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౬

కరయుగము భవత్పూజా, పరతం దనరార నేరుపఱచితి పూహం

ప రటులు లోకులుమూఢతఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౭

వరదా ! నాఘ్రాణము నీ, చరణకమలగతిసుమాళి సత్పరిమళమే

దరిఁ జేర్చు నితరమొల్లదు, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౮

నిరతము నీనామము నీ, చరితముఁ బరియించుటే నిజాబుగ జిహ్వ

ధరములు గల్గిన పుణ్యము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౯

పరమాత్మ ! త్వదీయగుణ, స్మరణామృతపానరతి యమరు నెటు సతమున్

ధర భవమున ముంచితీ విటు, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౦

ధరలో జన్మంబందెడి, వఱకేనా నన్నుఁ గనుట భావ్యంబేనా

తరువాతఁ గనకయుండుట, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౧

శిరముననీచరణంబులఁ, గరములతోఁబట్టి నేను గరముముదమునన్

భరియింతును గరుణింపుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౨

- దురితంబుల నన్నింటిం, బరిమా ర్చెడిసిదు నామమం త్రంబదియే
సరణి న్నాకు లభించునా, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 23
- దరిలేనిపాపచయముల, నిరతం బానరించినాడ నే ననఘాత్త !
కరుణ నవి క్షమింపవ శ్రీ, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 24
- ధరలోఁ బుట్టెడియపుడే, పరమేష్ఠి లిఖించె నాదుఘాలమునం దే
సరణినిఁ గలదో యెఱుంగను, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 25
- తరులపయిఁ వెన్నెల, ప సరముపయిం గురియువాన సరియయ్యెను నీ
కరుణ యెటనేనిఁబఱపుటఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 26
- హరనుత ! వీడను నీదగు, చరణద్వంద్వంబుఁ పుత్రచాంచల్యములే
దరయఁగఁ బరీక్ష సేయుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 27
- ధరలోఁ బుట్టువు లెన్నో, మరణించుట లెన్నో గడచె మఱినాకింక
మరుజన్మవలదు తండ్రి ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 28
- లరిషడ్వర్గము విడి నీ, చరణంబులఁ గొల్పుచుండ సంతతమాను నీ
కరుణ వఱపుటే భారమ ? తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 29
- ధరఁ దండ్రికాత్తజపయి నె, నరు గలవిధమునను నీవు నామిఁదఁగృహం
బఱపుము సకలాభివృద్ధ ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 30
- అరమర లేక త్వదీయసు, చరితంబుల నెల్ల రాగసరళినినేను
నిరతముఁ బాడుచునుంటిని, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 31
- వరములసీయక నన్నిట, నరమర వెట్టంగనీకు న్యాయ్యంబేనా !
ధరణీధర ! కరుణాకర, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 32
- పరిమళముల నాశింపను, సురపోషక ! నిన్నె యెపుడు స్తోత్ర మొనర్తుం
గరుణం బఱపుము నాయెడఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! 33
- పరులకు మేలుగలిగినన్, దురితాత్తుకు లోర్వకుండుదురు నే నటులం
దిరిగినవాడను గానో, తిరుమలగిరివేంకటేశ దేవాధీశా ! 34
- ఇర పెక్తడఁ గన కిక్తడఁ, బరమేశ్వర ! నిన్నుఁజేరి, ప్రార్థించుచునుం
టి రమేశా ! ననుఁగావ్రము, తిరుమలగిరివేంకటేశ దేవాధీశా ! 35
- సురుచిరక్రీరి ! యహమం, బరిత్యజించి వెస నిన్నుమదిలో భజియిం
తు రమేశా ! నను బ్రోవుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ దేవాధీశా ! 36

- స్తరజనకా! మహిలో నిం, దటిఁబ్రోతువు నన్నుఁ బ్రోవ దయరాదా! నీ
తరమేగాదా? నుడువుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౮౭
- మరణము మరలఁ జన్తం, బరయఁగ లేనట్టిఁడవు మహాత్మా! నీకుఁ
సరిలేరని చాటించెదఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౮౮
- అరయఁగ భార్యయుఁదనయులు, సిరియుఁ సంపదయుమా నసిక వాంఛితముల్
సారిదిఁ దనవెంటరావో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౮౯
- మురహర! ధరపై నాటిన, తరులకు జలమిడని భౌతిఁ దనరును నను నీ
వరయక పెడమోమునిడం, దిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౦
- కరముఁ ఖేదము నంచెడి, నరులఁ దరిఁజేర్చునీడు నామం బది యే
సరణిఁ నాకులభించునొ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౧
- మొఱలిడెదఁ బ్రోవు మంచును, సురముఖగణవంద్య దివ్యసుందరపాదాం
బురుహద్వంద్వా! మాధవ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౯౨
- సురవాంఛితముల నెల్లఁ, వరుస నొసంగెదవు నాదుప్రాణ విని స
త్తరుణను గాన వదేమో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౩
- అరిభీకర! సుగుణాకర! వరదా! ద్విరదేశవరద. వరదాసజనా
దరణా! కరుణాధరణా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౪
- కరుణను నెట్టుల సఫల మొనరిచెదవో నాదుజన్మ నతజనపోమా !
సురుచిరకల్యాణగుణా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౫
- దరిఁగానకయుంటిని నీ, సరిలేరని తలఁచుచుంటి సద్గుణనిధి! పా
మరతను వే పోఁగొట్టుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౬
- సురవైరినాశకా! నీ, కరుణను నాపైనిఁ బఱపఁగాఁజాల వి నా
దురితచయంబులఁ ద్రుంపవె, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౭
- సురవందిత త్వచ్ఛరణాం, బురుహద్వయి దిక్ష్టటంచుఁ బూజింతును న
స్రదానిపుము భరియింపుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా ! ౯౮
- పరిరక్షించుట నీ కే, భరమగునెడ నాదు జిహ్వాపై నీనామా
క్షరములనేనియు నిలుపుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౯౯
- ధరిలోఁగల సౌఖ్యములను, సిరులను బరమందు ముక్తిఁజేకూర్పు మిదే
సరగునఁగైకొను శతకముఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౦

పరమాదర మాధర గో, పరమాధర మాన్యచపురపరమార నుతిం

ప రమాకర మాతరమా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౧
వరదా ! నీనామమె తా, ల్పిరహిణిను బూజనంబు సేయుచునుంటిం

గరుణను గావఁగ రావా ? తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౨
అరయుము బాలుఁడ నాచే, విరచితమగునీశతంబు విని యాపై నీ

కరమునఁ గైకొను ముదమునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౩
పొరపాటుల కొకదండము, సరియనిభావించి వేయిపారులును భవ

చ్చరణాబ్జములకు మ్రొక్కెనఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౪
సరగున నీశతకము నే, సరణిం బట్టించినానొ చక్కఁగ నీవా

తెఱఁగున దీనిం జేకొను, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౫
గరుడధ్వజ ! యీశతకము, ధరనెన్నా ఘృండఁజేయఁ దగు నన్నాల్లుం

బరఁగును నీనామబిలఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౬
సారిది నిది చదువుచారికి, సిరులను సౌఖ్యములఁగూర్చి చెన్నారంగాఁ

బరమున మోక్షం బొసఁగుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౭
ధరలో నక్షయశుభ, త్సరవర భాద్రపదబహుళ(?) చవితీగురువా

సరమున రచించితి నిది, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦౮

కవి వృత్తాంతసంగ్రహము.

ఈశతకమును జగ్గయ్యపేట నివాసులు శ్రీహరి తిరుమలై నల్లూ చక్రవర్తి సంప్రస్తు
మార వేంకటరాఘవ చక్రవర్తి అయ్యంగారు పంపుదు గవిగూర్చి యీక్రింది వాక్యములు
వ్రాసిరి —

“ఈశతకము రచించిన కవిగారు నాకు మాఁడుతగులవైవారు అనఁగా నాకు ముత్తాత
గారగుదురు దానిబట్టి చూడ వారిదిగచియట మొన్నటి యక్షయకాక, వైయక్షయకాక,
అవైయక్షయయని నిర్ణయించుటకవ కాశమున్నది ఆకాలమున వారు కృష్ణాతీరమునఁ గల ముక్తేశ్వర
పురమునఁ గాఁపురుండి శ్రీవైష్ణవ సతసిద్ధాంత బోధనార్థము భగవద్రామజాచార్యులవారిచే
నియమింపఁబడిన చతుస్సప్తతి సింహాసనస్థులలో నొక రగుటచే ననేక దేశములలోఁ బర్యటనము
గావించుచునందిగారుతాలూకాయందుఁగల శ్రీతిరుమలగిరి క్షేత్రమున కేలేంచి,యచ్చట
శ్రీస్వామివారి సన్నిధి నీశతకము రచించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది...వీరి తాతగారిది వీరి నామ
ధేయమే తండ్రిగారు రాఘవాచార్యులుగారు కుమారునిపేరు తిరువేంకటాచార్యులుగారు. వీరి
కుమారునిపేరు జగన్నాథాచార్యులుగారు వీరే మాతండ్రిగారు. ఈతండ్రిగారు జన్మ
తనములో 15 సంవత్సరములు ముక్తేశ్వర పురములోనే కాఁపురముండి, తరువాత నీయూరు
వచ్చినారు” అని.

౫- శ్రీ శ్యామలాంబాశతకము.

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యులు.

సీసపద్యములు.

శ్రీమద్రమాసుందరీహస్తచంద్రితాదర్శభాస్వచ్ఛఖాబ్జబింబ
 శారదైకాంతభాషాసమాకర్ణనాసక్తకన్ధాగ్రభాషావిడంబ
 గిరిభిక్షుటుంబినీ భరితాభినవచాచురచురుచ్ఛలచిక్రగుగనికురుబ
 నిజపురస్సాదామినీపటద్వేల్లితానిమిషచారనితంబినీకదంబ
 సేవకమనస్సరోవరశ్రీవిలోల, బాలకాదంబ పెడనపురీలలామ
 రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.
 మహిలోన నీమహామహిమ వర్ణింపుగ నహికులాధిపతికి సహిత మద్రి
 దుహిత దుర్భరమైనఁ దొడరితి జడబుద్ధిఁ గ్రిందఁగూర్చుండి మాకంద శాఖ
 శాఖాశిఖాగ్రసంస్థానశలాటు వందికొనంగఁ జేతులెత్తికొనఁ జూచు
 వామనుభంగి నావలన నయ్యె నిదేమి కరుణించు పూర్తి సాంగంబుగాఁగ
 నాకవిత కేమికొదవ రాసక చంద్ర, కేళిపోలిక పెడనపురీలలామ
 రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.
 వందనంబులు నైకొనందగు మందాకినీభుజంగాగ్రరాణి పురాణి
 స్తుతిశతం బిదియె సంతోషింపఁదగు సూత నిపుణతాకరధృతైణి పురాణి
 ప్రార్థనం బిదె సదా భావింపఁదగు హితనిఖిలార్తవరదపాణి పురాణి
 విజ్ఞాపనంబిదె వినఁదగు నాగమ నిగమార్థసత్యవాణి పురాణి
 భక్తి శక్తి విరక్తి సంయక్తియుక్త, రీతిఁ గరుణింపు పెడనపురీలలామ - రామ. 3
 పార్వతీదేవి నీపాదసరోజాతసేవానురక్తి సంశితవిముక్తి
 కాయాయనీ నీత్రికాలవిర్ణయపర్యాసక్తి బుద్ధిశే యశ్శుమృద్ధి
 హైమవతీ నీమహన్నామ మనుచింతనావృతవృత్తి తత్త్వార్థవేత్తి
 భద్రకాలీ నీశుభప్రాప్తి హేతుక దర్శనస్ఫూర్తి పాతకనివర్తి
 సీచరణధూళి భృతిదుర్విసేతిమతిప, రేతపతిహృతిపెడనపురీలలామ - రామ. 4
 పరిచరులై శచీప్రముఖ బర్హిర్భూంగన ల్కాగమిగూడి పనులువేడ
 గడతోడునీడలై వడిరమాభారతీసతు ల్కాజుతసేసి సరసభూడ
 గాయను లై చిత్రగంధర్వముఖకళావతు ల్కాశ్రుతిఁగూడి కృతులుపాడఁ

జలికత్తై తై కొల్చి లలి నిరాబారికన్నియ లొక్కవలగొని నిలిచి చూడఁ
గడిమిపూఁదోఁటలోనాడు గరిమఁగన్నఁ, జాలు నొండేలపెడనపురీలలము-
లచ్చరలాడ వియచ్చురుల్ పువ్వుల వానలు గురియఁ జెల్వొని దేవ
దుందుభిధ్వానముల్ సందడి మొరయ నా మేనక గడిసి లోలోన మురియ
మునులు సన్నుతిసేయ ముక్తాకుమారివైయెలమితో హిమవంతు నింటఁబుట్టి
గట్టువిల్తుని చెట్టఁ బట్టిన సాభాగ్యవల్లీమతల్లి నాతల్లి జగము
తల్లి పర్వతవంశవర్గని ధనీప, కృతవినిర్దని పెడనపురీలలము-రామలిం. ౬
నీమోముతో మంచి సామెత యచట కా పరిపూర్ణచంద్రబింబం బదెంత
నీపాదసఖరసాన్నిధ్యం బనుట కా సుపర్వతారాకదంబం బదెంత
నీనీలవేణితో నెనయని యచట కా బాఘతమోవిడంబం బదెంత
నీదరహాససన్నిభ కాంతియనుట కా వరచంద్రికావలంబం బదెంత
రాత్రిదప్పిన పొడఁగన
... .. యానమధ్యాహ్న వేళ
నతిధిజనంబుల కమృతాన్నమిడు నన్నపూర్ణ కళాపరిపూర్ణ స్వర్ణ
భూషణీకృతగోకర్ణపుణ్యభూమి, భృత్రపోదీర్ణపెడనపురీలలము- రామ. ౭
లోకంబులను వీఁకఁ జీకాకు గాంచు రాకాసిమూఁక నిరాకరించి
బృందారకులు పదానందులు గా నెల్ల చందంబులను గనునిం దొనర్చి
కష్టంబు లుడిపి సర్వాస్థాంగయోగవిశిష్టయోగీంద్రుల కిష్ట మొసఁగి
కర్తృరులకు నిత్యకర్తృంబులు యదార్థ ధర్మంబులై యొప్పుఁ బేర్చిఁగూర్చి
చూచి సుజనులఁ గుజనులఁ ద్రోచి భవము, లేచికాచితి పెడనపురీలలము-
నిజకథామరవాహినీవారి ఘనజగత్తల్లమంబుల నెల్లఁ గడిగి వేసి
వరవర్ణనీయభవన్నామమధురామృతం బంతకును జీవనంబుఁ బోసి
నిర్మలాత్మధ్యాననిష్ఠ లోకంబులకు దయారసంబుతోఁ గుదురుచేసి
విపులాద్భుతకటాక్ష వీక్షణానిశితాసిధార దుర్భవలతాతనినిఁగోసి
లోకపావనివై మిన్నువాఁకతొల్పు, మ్రోల సలరితి పెడనపురీలలము-రామ.
కన్నతండ్రినిఁ జాల జిన్నఁబుచ్చి తివిత కవి... .. బజవక్త్రుఁ డగుట కేమి
తగనన్నసమముగాఁ దలఁచిచూచితి వింతకమర రామాకారుఁ డగుటకేమి
సవతి నిల్విన నీరు క... .. చితివిత కది పతి తలచిందు వగుట కేమి
మగని యంతటిచాని సగము సేసితి వింత నర్థనారీశ్వరుం డగుటకే మి
దేమి యింకేమి సేయ నీ వేసమద్ధు, రాలవోయ్తు పెడనపురీలలము- ౧౧

శరణాగతుఁడ నేను నిరతాంతికాభ్యాగతనమజ్జనాభయదాత వీవు
 నేను చానిపుణ ప్రపదాత వీవు
 తనయుండ నేను సంతతచరాచరజంతుమహితసంతతి జగన్మాత వీవు
 ప్రియభుజిష్యుఁడ నేను బృథులలోకాలోకనిఖిలరాజ్యరమాధినేత వీవు
 నన్ను మన్నింపవలదె నీ కన్న నెవ్వ, రే మదీయులు పెడనపురీలలామ-
 ముల్లోకములఁ గన్న తల్లి వీవని నన్ను మరుగుఁజొచ్చితిని నా మనవిచెవుల
 విని నన్నుఁ గన్నులఁ గని నేరమేమున్న సవరించి మన్నింప సమయ మరుగు
 దెంచెఁ గాచి కొనంగ మంచిది గాదన్న నందాఁకనొదిఁగినీయకుగుదోయి
 కడఁ బడి యుండుదుఁగాక బత్తి గలుంగ విడువనేర్తురె వట్టి నుడువు లేల
 యెన్నివిధముల నీకన్న నన్నె మెఱుఁగ, నోలిఁ బాలింపు పెడనపురీలలామ-
 నీతేఁడుగొనియాడ నీరేడుజగముల లేఁడునీకొడుకుల జాడఁ జూడ
 స్కాంతఁడొక్కఁడు సమగ్రోదగ్రవేధోండభాండావళులఁ గేలఁబట్టి బంతు
 లాడఁ గాపాడ మహాసమర్థులు నీచవతి సర్వలోకపావని గణింప
 నందఱు కరయ మూలాధారశక్తివి నీవయై నిఖిలంబు నిర్వహింపఁ
 బెంపుదీపింప బడుగులఁ బెంప నకా భ, రింప భారంబె పెడనపురీలలామ-
 ఊర్ధ్వరేతస్సుఁడత్యుగ్రుండుదగ, యోగింద్రపుంగవుఁడని స్తంద్రహృదయుఁ
 డంగజన్మాంగభస్మాంగరాగోజ్జ్వలుం డబ్బయోనికపాలహస్తఁ డఖిల
 సంగపరిత్యాగి సాంబసదాశివుం జామహామహుని మోహాబ్ధిముంచి
 పతిశరీరార్థంబు సతి యనుసూక్తి సార్థకముగ దేహ మర్థంబు గొన్న
 దానవై దాన నీసగమేను గూర్చి తేవి కిచ్చితి పెడనపురీలలామ-రామ.౧౧
 సర్వజ్ఞఁ డధికారసంపదచే నొక నాఁడునీదృఢశక్తిఁ జూడఁ దలఁచి
 ప్రమథుల నధికసంభ్రమమున నా తారులఁ గావించి తాను నిర్వి
 కారుఁడైయుండి నిస్సన్నంతలో నరనిముసమైన గణంబు నిలుపలేక
 గణము లెప్పటిరూపు నైకొన నెదురు ని న్గొనితప్పునైరించుమనియెఁగాంతుఁ
 డింత సులభుండు నీకైనఁ నెంతకైనఁ, జాలు నీనేర్పు పెడనపురీలలామ-
 వరునకు నీమీఁది వలపెట్టిదో కాని తనమేన సగపాలు గొనఁగనోరై
 భవునకు నీమీఁది తలపెట్టిదో కాని తనతొడ విడిదగాఁ దనరఁబేరై
 భర్తకు నీమీఁది భ్రమ యెట్టిదో కాని తనమది నిల్వుటద్దముగఁ జేరై
 బ్రియునకు నీమీఁది దయయెట్టిదో కాని తనచూపుతిలకంబునొనరఁగూరై
 వలచి వలపింప నేర్చిన కలికిమిన్న, యోలతాతన్ని పెడనపురీలలామ-రామ.

అసమాక్షదృక్చకోరాండజంబులకు నీ దరహాసలక్ష్మి చంద్రప్రకాశ
 శంఛాస్యముఖచక్రవాకంబులకు నీదు సురుచిరతనుకాంతి సూర్యరశ్మి
 మారారియానమయూరంబులకు నీదు మృదులకుంతలపాళి మేఘమాల
 శర్వమనోరథచక్రాంగములకు నీ లావణ్యజలధి విలాససరసిఁ
 జేసి స్వాధీనపతిక వై శివుని సౌఖ్య, కేళిఁ దేల్చితి పెడనపురీలలామ- ౧౮
 చాలింపు మృల కుయ్యాలింపు జిగిగ్గులఁ బాలింపు ననుఁ బరా కేల వలదు
 వారింఁచు మరుల న న్నూరింఁచు సిరుల విఁ నైరింఁచునేరముల్ దూరమరుగ
 నాటింపు మది భక్తిపాటింపు తుది ముక్తి దాఁటింపు జన్మాభి నీ...ము
 భావింపు సదపత్యుఁగావింపు కృతకృత్యుగావింపు ననుమంచి దోషదరియ
 నరయ నీదయ విమలంబు లయ్యె నాసు, కృతములెల్లనుపెడనపురీలలామ-
 స్థాణునిఁగూడి ముచ్చటపడి వడి ముద్దుఁ గొమరు విశాఖుని గొమరుమీఱఁ
 గన్నదానవు నిను దిన్నఁగన్గొన్న ని న్నేడికొన్నజనాళి వేడ్తఁగాంచి
 ప్రతివాసరముల నాశ్రితకల్పశాఖవై కోరినక్కోరై లీడేఱ వారి
 కించుకంత కొఱంత నుంచక యిచ్చి రక్షింతువు మది వెగటింతలేక
 యమితచిత్రచరిత్రంబు లరయ నీచ, రిత్ర లెల్లను పెడనపురీలలామ.- ౨౦
 ముదమున నాదు నెమ్మదిపదంపడినీదు మృదుపదంబులయందుఁ గుదురుపడియె
 వదలదు వలదని వారింప రుచిఁగొన్నఁదా గట్టిపట్టునఁ దనరిమిగులఁ
 గనుగంది కెంజాయ కన్నట్టైఁ గాఁబోలుఁ గాకున్న నిలువెల్లఁ గారుకొన్నె
 హరిసీలమణిరల్లె యడుగుఁ దమ్ముల లేకఁ నరుణపల్లవకాంతి నలరుటేమి
 గాన నీయపచాం మె ట్టైన నోర్చి, కృపఁ గనుంగొను పెడనపురీలలామ-
 జగ మంత శివుఁడు సాక్షిగఁ గని వృద్ధిఁ బొందించిన జనని వీ వంచునే భ
 జింతు నిదంత నీ సంతతి యనుచు భావింతు నన్నేన దలంతు నెప్పు
 డందు నే న్నొక్కండ నని కాని వేటొక వింతవాఁడను గాను జింతమాను
 మున్న మోహంబున కన్నఁ బెంచినమోహ మెక్కుడంచు వచింతు రింతకీవు
 పెంచిన శరీర మిది దీని మంచి నీదు, పాలు గాకున్నె పెడనపురీలలామ-
 పలితశుద్ధసువర్ణ ఫలకాసదృశకపోలక శానిరాకృత ముకురలీల
 నిబిడాంధకారసన్నిభసీలకుంతలద్యుతిసముద్భూతమధుకరజాల
 మత్రమాతంగసమానయానమనోజ్వలిర్దితకలహంస నికరభేల
 కలమగర్భప్రతీకాశజంఘూరుచిమహిమపరాభూతమకరహేల
 వికసితకటాక్ష చకితకామకరవాల, శైలకులబాల పెడనపురీలలామ-రా. ౨౩

గాఢమోహవ్యూహకాంతారములలోనఁ జనిచని నుస్తరాశావలాశ
 శాఖాశిఖలనైక్ జవమున నూదాఁటి వారవధూకదంబకుచవ
 సుంధరాధరముల సుఖకేళి నెఱుంగక దా . . .
 వచ్చి లత్రాటబంధింప, బడె మన్మనఃకరి చెడుగు గడఁగి
 మగుడరాశీకయందభిమానముంచి, దృఢముఁజేయవె పెడనపురీలలామ-
 ఆర్యవై మొదలింటి భార్యవై యధ్ధాంగ మునఁ బెనఁగొని నీవు దనకుఁగల్గ
 మ్ముక్తంటి తలమీఁద నైక్తించుకొనియె నా, మందాకిని నిడేటి మగతనంబు
 కాదైన సర్వజ్ఞఁ డేదిచేసినఁదప్పు లే దందుకే నీదు పాదపద్మ
 ములకు మ్రొక్కిన నంత ముదమెద సవరించి ప్రితి నీతోఁగూడి నీతులాడి
 కామితము వేడఁ బూలవిల్చాని కేళి, నేలి తెలీలఁ బెడనపురీలలామ-రామ.
 అనుదినంబుఁ ద్రిసంధ్య లందుఁ గాయత్రి నా నావిత్రి నా సరస్వతీయనంగఁ
 ద్రివిధనామముల ఘాదిపజల తలఁపులఁ దగిలి త్రిమూర్తుల మిగిలికాశ
 రాత్రివై రాత్రించ రప్రభువుల నెల్లఁ గడలు నిల్లడలు గ్రక్కుదలఁ ద్రోలి
 తాలిమఁ గని దేవతాసభలను సర్వమంగళాభిఖ్యఁ జెలంగి మోహ
 నాంగివై తి మనఃప్రియోత్సంగపీరి, నృత్యమాడుచుఁ బెడనపురీలలామ-
 కుడిచేత గడుసువా లెడమచే గుడుసుడా లడర గ్రక్కున నుక్తు పిడుగుపడ్డ
 పగిదిఁ బగతులపైఁ బడి వడిఁ దాఁకి పో నడఁచి యొక్కుమడి నుడివడంగఁ
 జక్రాడుచోఁ జేరి మ్రొక్కిన పగఱఁ బెన్దక్కువఁ బెనిచితి మరువుదూర
 దండెత్తి వచ్చిన దనుజులఁ బనిచితి హాళిమహాకాళి యసితచూళి
 గర్హితంబొనె శత్రునిబ్బర్హణంబు, కృత్యమే కాక పెడనపురీలలామ-రామ॥౨॥
 మన్మథుం డింద్రాద్యమరముఖ్యకార్యధురంధరుండై స్నేహబాంధవంబు
 కొఱఁ కరుదెంచి దార్పొన్న మ్ముక్తంటి మూఁడవకంటిమంటలఁ దవిలి రవిలి
 నివురై న త నిగ్రహంబున కోర్వ రా . . .మునికథయ
 దానంబు సాభాగ్య దాన మింతికిఁ బునఃప్రాణదానంబుఁ దత్పతికి నిచ్చి
 నెగడి రతిశోకదావాగ్ని నిగుడనిక, ప్రియునిఁ గైకొంటి పెడనపురీలలామ..
 కైశీయ రెండ న్నాల్లలపుర్వులే కాని మణిహారము లటన్నమాట సున్న
 కబళింప కటికిన్నాల్లడలి చేదే కాని మధురాన్నము లటన్నమాట సున్న
 కలియఁబూయఁగ వల్లకాటి బూడిదె కాని(మంచగఁద)మటన్నమాటసున్న
 వలెవాటు మఱి పెద్దపులి చర్మమే కాని మడఁగు వల్వ లటన్నమాటసున్న

నీమగని కేమిచూచి మన్నించి మురు వ,రించితే రామ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.
బూడిదలోఁ బడి పొద్దాడువానికి గందంబు మేన నలందఁగలిగెఁ
దోలు గప్పకొనిగంతులు జేయువానికిఁ జలువదుప్పటిఁ గప్పకులుకుగలిగెఁ
బాములఁ దాల్చి సంబరమందువానికి మేలిమితోడవుల మేలుకలిగెఁ
గాడుల నెపుడు నిల్చడ గల్లువానికి నింటఁ బూఁబాన్పున నుంట గలిగె
నింత నిన్నుంచి కాని మున్నెఱుఁగునటవె,కృత్తివాసుండు పెడనపురీలలామ-
చట్టుతాతికి ముద్దుఁబట్టివైనప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
గట్టువిల్తునిఁ జెట్టవట్టినయప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
మెట్టదారికిఁ దోడఁబుట్టు వైనప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
తిట్టలతోఁ డున్తిపట్టైన యప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
పట్టువడకున్న వజ్రసంఘట్టనంబు, హృదయమున కేల పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౩౦
మూఢుండు కాలాబ్దుములఁ జూచి తనయింటి కడవనీ రెల్ల వెల్వెడల నూకి
మొర గెడుమ్మాడిఁ గాముకుండు వారాంగనాసంగమంబున నగ్నినాక్షిగా వి
వాహమాడిన వరారోహను విడనాడు కైవడిఁ దుచ్చభోగంబు లనుస
రించి సాన్నిధ్యంబు గాంచిన యంత విసర్జించి ఘోరసంసారజలధి
మునిఁగి కొందఱు తిరుగుదు ర(నవరతము), రేపు గానక పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

నీయాన దుష్ట
జొరక తడ్చితిసంహరణార్థ మరసి నీచరణంబు లెద సదా భరణములుగఁ
బూని మానుగ నున్నవాని కేనాటికి నైనఁ బునర్జన్మ మావహింపఁ
జేయఁదలంచుట నాయమే వెఱచినవానినే వెఱపింప వచ్చినట్లు
గాదె నామీఁద నీదయ లేదె వేడ్త, నేలుకోరాదె పెడనపురీలలామ.

నిన్నుఁగన్గొన్నవాఁ డెన్నెన్ని పూర్వజన్మములపున్నెంబు లొనర్చినాఁడొ
కాని యాతండ్ కులీనుండు లోకవిఖ్యాతుండు లక్ష్మీనమేతుఁ డధిక
నిశ్చలజ్ఞాని సూన్యతమాని తత్త్వాభిమాని మానితముక్తిజాని మఱియు
నది లేనివాఁడు నిరరకుం డిందునందును లేనివాఁడు గావునఁ దదర్థ
మంత నాయందు సారకంబనక కరుణ, వృద్ధిసేయవె పెడనపురీలలామ- ౩౩

హరిః పుండ్రేష్వర్యసంపన్నః డతివ సౌభాగ్యదేవతపు నీవు
 నది నైవదితమున నవయు హృదయమున కమితసాగంధ్యం బహర్నిశంబు
 గోనన ము కిమలాననాది బృందారకసదవిద్యాధరప్ర
 ధానసంతానంబు దాం గన్నవాడయ్యె శిశువుం డోదేవి సంతతంబు
 హిత మొనర్చిత పశుపతి కింతి కతని, రేఖ మంచిది పెడనపురీలలామ-

లోకు లనెకులు నెకు ని వెకాక వై కొన్నందఱు నెక కాల
 మందు న్మించి మున్నందులోఁ గొందఱి కిందొకభాగ్యంబు గొందఱకు వి
 శేషవాదిప్రియు చండరఁ జేరితి పక్షపాతిం బేమి భాగ్యవంతు
 లనఁగి నుష్పదిప్రసంగ నెకన్న కానుపురాచె తప్పలే దివయశంబు
 కిచ్చు నెఱకొప్పు నెఱమున విప్పుదనరి, కూలె నొడలఁ బెడనపురీలలామ-

మండితానము కొముదించిర మధురాధరమరందమహితనారంబు నవ్వ
 మ్మగినాథులకి ము త్తైష్ఠిక ... నిదువదనరా కాసుధాంశు
 మండిలంబు కిలాక్షితండ్ పతుండమరీచులలోకపిలోచనప్ర
 కాండచకొంసంఘంబుల కెడలేని కవఁగూర్చి సురనేత్రకైరవముల
 కప్పుడుకానమొనరించెని దునాదరించి యెమందుఁ బెడనపురీలలామ-

అసీతిఘోరాకరుఁ పిత్యంతిశూరుఁ డుత్తైష్ఠమదాంధుఁ డూర్జితబలుండు
 మహావాసురుం డగ్రి మహాషి దురాగ్రహుం డెప్పగ్రివాంబున కరుగుదేర
 నల్లహంబున నెగుండె వగలించి తొన కాలాహిసమాన మైన
 శూలాగ్రమున వాసి నెలకుఁ బడఁగ్రుమ్మి మో మెఱతామర మురువుమీఱ
 నసువులకుఁ బాపి దిక్షిజలకభయమొనఁగి,ప్రితిఁ జెందితి పెడనపురీలలామ-

దేవతామకులప్రదీప్తమాణిక్యనిరాజితపాదసారసవికాస
 కాసరాసురకులాగ్రైసరామృతిముగ్ధిలయసమయమహానిలప్రభావ
 భావజారాతిసంభావనామూలజగన్నుతాకారరేఖావిశేష
 శేషభండ్ర భూషితభూషితాదిసత్వగుణప్రధాననిత్యస్వభావ
 భావనాతితిసుమహత్వ భవనభువన, పాలనామోద పెడనపురీలలామ-

హనంబు లేని చైతన్యాన్నినసంధ్యాద్యనుష్ఠానకర్తసందోహ మేల
 జ్ఞానంబు లేని శాస్త్రపురాణ(కావ్యే)తిహాసపారిఃకరనాభ్యాస మేల
 కింఠంబు లేని రాగతిరంగసంగితలాన్యభినయదోష్వలాస మేల

భామినితేని పుష్పసుగంధకర్పూరతాంబూలమాలికాతల్ప మేల
భవదనుగ్రహ మిల తేని పంచజనుల, కేలొకో భక్తి పెడనపురీలలామ-
బహుబోధమతికి ద్రవ్యం బగ్గలం బైన నేమి మొదల్ తగ్గనేమి ఫలము
విశ్వస్తకు సమస్త విధభూషణము లుండె నేమి లేకుండిన నేమిఫలము
షంకున కంగవాసాంగత్య మబ్బిననేమి యబ్బకయున్న నేమి ఫలము
వసుధ సంధున కక్షివై శాల్య మొత్తైననేమి కాంచంజైన నేమిఫలము
గుణముసూత్రంబుపుంస్త్ర్యంబుగోచరంబు, గోలుపోయిన బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామిచామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

బాల్యవైధవ్యసంప్రాప్తకులాంగనాకులయనముంబలెఁ గోర్కై లభి
కల్లోలముల భంగిఁ గడువడి జతపడి పుట్టి పుట్టినయట్లు మట్టిపడు ద
రిన్సులందెప్పుడు రీతిలంబున దుర్లభాంధసంబంధభాగ్యంబు ముందు
గలుగుఁ దోడ్పడెనె తొలఁగు నొక్కింత తిరంబుగా నేర దప్రాప్త మైన
స్వప్నలబ్ధపదార్థంబు సరశిచ్ఛి, జాలమేకాదె పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామిచామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

బాలేందుసంకాశపాలదేశాంకితకస్తూరితిలకాతిగంధసార

సార క్షీరసంభారసీమంతవి(రంత)రసా భాగ్యరాణివాస
వాసనసీలాశ్చ వారవిస్తారభాస్వరకచరచితపుష్పప్రకాశ
కాశనీకాశసంకలితరోమాచరీకల్పవనీస్లబకస్తనాభి

రామ రామామశిశ్యామర(ణితలా)గ్ర, రిపుగణవిరామ పెడనపురీలలామ-
పాండిత్య మొక్కింత పాటిల్లునంత దుర్వాదినై బుధులఁ దిరస్తరించు
భాగ్యం బొకింత సంప్రాప్త మైనంత యున్నట్లుండై ధనికు ననాదరించు
భుజశక్తి యొక్కింత పుష్టి యైనంత నిర్దయుండై యితరుల భాధలఁ గలంచుఁ
బడుచు నిచ్చుడొకింత పదిల ప్రత్యర్థి యైత లపహరించు
మూండుసాధు, వృత్తియకానలె పెడనపురీలలామ-

తటచుగా మొసలివాతను నున్న మానికంబును జెకలించిమే తెనయవచ్చుఁ
గడతేని కరడుల వడి మొరంగెడు సముదంబు నొక్తున్నడి దాటవచ్చుఁ
జటులకర్ణోటకజాతిపామును బుచ్చదండపోలికఁ దలఁదాల్చు నచ్చుఁ
బొంచి మంచితనంబు గొంచి పంచాస్యంబు నింపుగాఁబట్టి యాడింపవచ్చుఁ
గాని మూర్ఖునిఁ దెలుపఁగాఁ గాదనాక, యేలుకోవన్తుపెడనపురీలలామ-

నీనాడ నంటి మన్నించుచుటంటి నింకేమనంచునటంచు నెంతదాక

వేడుకొందు నటంచు విసువక మఱియు నెన్నెన్నివిధంబుల నెన్నినాఁ
నవి విన్నపముచేసినను నూరకుంట నాయంబుగా దంటి నే మన్నఁ గర
రాదాయె నామీఁద లేదాయె గనికరం బాఁడువారిమనంబుఁ జూడ
నిశ్చరం బనుశాస్త్రోక్తి నిక్క మనఁగ, నేలుకోవన్తు పెడనపుఁగిలలామ.

ఇలలోన నెన్నియోనులఁ బుట్టి గిక్లేనో కాని పున్నన్త కాంక్ష వదలె
భువిలోన నెన్నిజంతువుల హింసించెనో కాని మాతుకధర్తక(లనతొలఁ
జగతిలో నెన్నిదుష్టాతులఁ గూడెనో కాని పుష్పధరుర్వికార మణఁ
వసుధలో నెన్నిపాపము లొనరించెనో కాని దుష్టాగ్రసంగత్య మరిగె
నెప్పు డెట్లైన నీజీవుఁ డే న్యతంశుఁ, డేలుకోవన్తు పెడనపుఁగిలలామ -

పుష్పనయదిమొదల్ పొట్టికై హీనుల యాచించుచో విడియన్తుజేక
పొట్టనిండిన యంతఁ బాలఁతుల పై నాన గాసిల్లుచోఁ దన వాసిలేక
పాలఁతి గల్గినమాత్ర భోగంబు గొన నుత్సహించుచో నేమైన నెగ్గు
భోగంబు లమర నపూ ల్పొంచుచో వినయన్తుజేక

క్రాలె నీకుట మెంతదుష్టుట మనాక, యేలుకోవన్తు పెడనపుఁగిలలాఁ
మతమొందు గల దని మద్దమాంసంబుల భక్షింపఁ జూతు రపేక్షఁకొల
మహి వింత కా దని మహిషమాదాలాది దానముల్ గొందు రుదారక
స్వభోగంబు నిశ్చయ మని పశువధఁ జేయఁ బాల్పమదు రన్యాయ
విధ్యుక్త మని ముని వేషంబు దాల్చి యింటింట భుజితు రూర్పెడలకి
గాని హానికి వెఱవ రెంతేని బైసి, చూలి కలిమాయఁ పెడనపుఁగిలఁ

సత్యంబు శూన్యం బసత్యంబు మాన్యంబు ధర్మంబు కఱపు న్దుష్టర్న :
నీతిదూరం బవినీతి సారంబు సౌజన్య మొక్కింత ద్వాన్య మింత
యని చెప్ప నలవిగా దక్కటా యీప్రపంచంబునం దేమైన సంతత
నను గన్నతల్లి పీ వని నన్ని యున్ననా కేల నో యన్తు నీకృపగలు
గా నెట్టి యపవాద లేని కుచ్చితులు గూర్చినఁ జెందునే విమలుని
రవినిఁ బొందు నె నిర్విచారమిది నామొ, తాలకింపుము పెడనపుఁగిలఁ

తనతప్పు లెన్నెన్ని తలఁదన్నుచున్న నూహింపక యెరులతప్పే గణించ
దనవృత్తి కొఱగాని దని విచారింపక యితరవృత్తిగుఱించి యేవ
దనధౌర్యమొత్తైనఁదలఁపక పరులందుఁగలుగు ధౌర్యమునకుఁగల

దనబుద్ధి లేమిలోఁగొననేరకత్వంత మన్యుబుద్ధికొఱుత కపహాసించుఁ
దనకుఁదోడెదురాడుదుర్మనుజుఁ డెదుఁ, (శీలమెఱుంగక) పెడనపురీలలామ-
భుని మగవాఁడయి పుక్కినందుకు ముందు తనకుఁ గల్గినకొలదిని గడిచి
కలమాన్న మైన నాఁకలిదీఱఁ గలిమైన గంజమైనను మహోత్తర నొక్క
రికిఁ బెట్టి తాను గోరిక మీఱఁ గుడుచుట యదిగాక పౌరుష ముదరపోష
ణముమాత్ర మొకలక్షణమె గ్రుక్కికొక్కైర ముచ్చ నఁబరిగెలనొక్కిమెక్కి
తనకడుపుఁ బ్రోచికొనలేదె తనసుఖం బెఱిగినదికాదె పెడనపురీలలామ.
ధనికులైయుండి కొందఱు దురాశల నొక్క వేల్పుపై నెపపెట్టి చాల్చుగట్టి
యొక్కొక్కరిని బట్టి గ్రుక్కద్రొప్పక వట్టి మఱుమాటలాడఁ బల్కఱువేడి
విత్త మాదిమధనద్విగుంబుగాఁ దెచ్చి కలదానిలోపలఁ గలిపికొందు
రది యిది కూక ముం దరుగునం చెఱుంగరు క్రొత్తను బ్రాతని రెత్తిపోదె
తలబరువు చాలఁ గల్గిన తరువుమొదలు, నేలఁగూలదె పెడనపురీలలామ-
శాంధవీ శుంధనిశుంధవీరభటసంరంధవీతొలతారంధపేతి
యోగధీహృతదుష్ప్రయోగధీరవిహారి వాగధీశనుత శీతాగసూతి
ధారుణీధరగదాధోరఃచంద్రమోధారిణీ భావుకాధారజాతి
వాహినీసుషమాశ్రవాహినీ హర్యక్షవాహినీచం రాహివీతి
హోత్రనేత్రకళత్రవహిస్త్రసచ్చురిత్ర మాంపాహి పెడనపురీలలామ- ౬౧
ఆడుబిడ్డమగండు వేడకతోఁ దాళగాఁడయి లయతాళగతులఁ దెల్పు
మద్దెలగాఁడయి మఱితోడఁబుట్టిన యతఁడు మృదంగవాద్యంబు నెఱవ
మఱదలు కిశబ వ్యసహస్తాంబుజలై స్వరప్ర
మాణ మేర్పఱుప నెమ్మది తేఁడు తాండవం బాడ మాణిక్యసింహాసనమున
నెలమిఁ గూర్చున్న నీవీ నెన్నఁదరమె, త్రిపురసుందరి పెడనపురీలలామ-
పుట్టిని ల్వెడలి తపోవనంబున నిష్టభవభక్తి నిష్ఠఁ దపంబొనర్చు
చున్నెడ జడదారి మిన్నయై వచ్చిన తెల్లడాల్వేల్పు గుట్టెల్ల బట్ల
బయలు గావించి సంభావించి యతని నిజస్వరూపంబు సర్వస్వతంత్రు
రాలనై కైకొని కైలాసలైలంబుఁ జేరి తయ్యారె నెచ్చెలులమొఱఁగి
కోరినమగండు దొరకిన కోమలాంగి, కేల వరచింత పెడనపురీలలామ-
సంతతం బాజవంజవసౌఖ్యమూలం బనంతజీవంజీవనయన లనువ
దార్థనిర్ణయము యధార్థంబుగా వట్టిజోగి సదానందయోగి పుట్టు

చెల్లుఁబో నీ వేమి సేయనూహించిన వలననువార లెవ్వార లెవ్వ
 రిని నైన నీళ్ళ ముంచినఁ బాల ముంచిన నీవకా(కొరులేరి) నీయుదార
 మాయావిమోహితాత్మకులయిపలువే...మకలుపత్వముగాంచుటంతె కాని
 భవదాష్టలేనిచే ప కేపణ ...
 బాటనేర్చునె వలఁబత్త పక్షిజాతి, క్షేత్రలల్లార్పఁ పెడనపురీలలామ, రామ.
 ఉండుండి తా నొండు రెండు బుచ్చ్రెండంచు నాకన్ను లెన్నుచున్నాఁడుమాడు
 మెడలేదునాముక్తుపాడుగుమూరెఁగుబా రెడనిమునుగొల్చినాఁడడిగిచూడు
 మదిగాదునామోయి లాఁఁచుఁ బల్కాటు వెక్కిరించుచు నాడు విధముఁజూడు
 వెక్కిరించుట కేను పక్షిమాడెద ముందు నులిపె నాచెవి జోడు దెలిసిచూడు
 మనెడితనయులఁ గని ముహూగొనియెద వల, రినమదంబవు పెడనపురీలలామ-
 నను బరివంధిచుండలమధ్యవర్తినిఁ జేసితే నీపాదసేవకుని మ
 నోద్వీశక్షణిఁ గన్గొనవచ్చు నాకడ శత్రుసహారైకసాధనంబు
 గలదు భవత్తటాక్షంబు సితమండలాగ్రంబు దానిసహాయ మూని
 నిమిషమాత్రంబున నిర్జింతుఁ జట్టుముట్టిన రిపుకోటి నెల్లను జలింప
 నాత్త సేమియు సర్వమాయామహేంద్ర, జాలనాశని పెడనపురీలలామ-
 స్వప్నదశలయందు సహితంబు నీపాద సేవయేమఱి భక్తి సేయుచుందు
 బాల్యచేష్టలనైనఁ బలుతెఱంగులఁ బోక వేడుక నినుఁ గొనియాడుచుందు
 జాగ్రదవస్థల సతతంబు నీకథాసల్లాపముల గోప్పి నల్పుచుందు
 నేకాల మెలమితో నీకటాక్షులె నాకొరవంచు మదిలోన మురియుచుందుఁ
 గానియొక్కప్పుడితరమార్గంబెఱుంగఁ, దృఢముమాత్రంబుపెడనపురీలలామ-
 హీరతాటంకద్వయీకృత ప్రద్యోతనద్విజరాజ లనిరంత
 రవశీకృత ప్రభుకర్ణకుండల కరు ఖండలభరి
 తనమస్తభావనజాతభవాండభాండపిచండిలచండిలసన్నహార
 జతమయాభరణవిద్యుతిమిశ్రహారిద్రవిశ్రుతస్థండిలవిశ్వవిభవ
 సాంద్రసౌభాగ్యమండ తేశ్వరి యనశ్వ, రీమహేశ్వరి పెడనపురీలలామ
 రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౮౦
 నరకుంజరులకెల్ల 'నాస్తి తత్త్వం గురోః ౪౮' మను నీతి సర్వంబు గురుఁడు
 గురుఁడు చరుండు నీశ్వరుఁ డన్ననీపతి కన్న వేత్తొక్క పేరెన్న లేదు
 తత్పరంధామసంధాతకాద్భుతరహితున కల్లాల వాశ్రితుల నేలు

జవరాల వస్త్రదాచార్యురాలవు నన్నుఁ బరిచరుఁగా నేలవలె నటన్న
మాట మఱచితె జగములఁ బాటిగలదె, త్రిదశనుతనామ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౮౧
క్షీతిలోన నెట్టి విశిష్టకులంబునఁ బుట్టఁగా నేమి తా నెట్టిచదువు
చదువఁగా నేమి ప్రాజ్ఞస్వకర్తృఫలంబు లనుభవించకతీర దొనర నరున
కిందైన నందైన నెందైన ననుచింత ముందుముందయ్యె నాయందు నీవు
సందులేకున్చి నిస్సందేహ మందుఁ జరాచరాంతర్వర్తి వగుట వేఁడి
వెలుఁగు గలచోటఁజేకటితోలఁగకున్నె, త్రిభువనంబులఁబెడనపురీలలామ-
బహుభావతేల నీపాదపద్మముల తోడేసరి కడుదోసెఁడేసిమాడ
లనువొంద రాశివోసిన దాని నేనొల్ల నందు కిందొక సాక్ష్య మనువదించె
దను జిత్తగింపు నాతల్లి శాశ్వతపదార్థంబు నీవు తిరంబుగాఁగ
(నవనిఁ) గలుంగ నింద్యం బస్థిరంబైన కించిదర్థమున కాసించనేరఁ
(జేకుటిన నవ్య)చుధవీడి చేదు పెదకు, బేల గలఁడమ్మ పెడనపురీలలామ-
తల్లి సాభాగ్యమతల్లి కారుతకల్పవల్లి చల్లనిచూపు లుల్లసిల్లి
పెదచల్లి సకలసంపదల నాయందెల్లవేళల వర్ధిల్లి విమలభోగ
ములపెల్లి ముజ్జగంబులకెల్ల రాగిల్లి యల్లసల్లన గిరిపల్లె నల్ల
మల్లేశ్వరునిఁ దారసిల్లి కొమరుఁగన్న తల్లి నదయవల్లఁ దొల్లిపున్ని
యములువన్నియ కెక్కిదోసములుసుక్తై, దృఢముమదిఁజక్రైఁబెడనపురీలలామ-
అది మొద లిది తుద యనలేదు గాని నీ పెనిమిటికన్నఁ జక్రినివిభుం డె
వండన్న యని వావి వరుసలు ప్రియవయస్యలు గాంచి సరసంబు లాడునప్పు
డొదవి నీపెదవులఁ గదిసిన ముసిముసినగవువెన్నెల మూఁడుజగములకు వి
కాస మొనర్చిన న్నాచుఁగాత మదియ దేహతాపంబులు దీఱ నీల
లోహితుఁడుచేరఁబాటఁబురోహితుఁడగు, భృంగిరిటుజీరఁబెడనపురీలలామ-
నీలమేఘచ్ఛాయ నెనయుమై కనుపునిగ్గుల తటిలతకాంతి తఱుకులీన
రత్నసానుపయోధరముల కుంకుమరక్తి గైరికాదులభంగి గడలుకొనఁగ
ముకుర(కపో)లవిస్ఫురితచందనచర్చ ధాళిధశ్యద్యుతి మేళగింపఁ
బూర్ణచంద్రనిభాతిఁ బొల్చు నెమ్మోమునఁ దిలకఁబు లాఁఁచునస్థితినిఁ దనరఁ
బ్రియునికొఁగిటమెఱయనీహోయల ధూత, సృష్టికిరవయ్యెఁబెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౮౨

దివిజాధిపతి పూర్వదిశ బృహద్భానుఁ డాగ్నేయభాగమున దక్షిణహరిత్పు
 దేశంబు(ననుగాలుఁ) డాశరవిరుఁ డచాచీనమున వేష్ట పరుణదేవుఁ
 డవరదిగ్భాగంబునందు సదాగతి వాయవ్యమున నరచాహనుం డు
 దీచి నీశానుఁ డాదిక్ష్ణేయముననుండి కొలువు గొల్వఁగఁ బెద్దకొలుపుకూట
 మున వసించిన ప్రభురాణి వనజపాణి, నీలమణివేణి పెడనపురీలలామ- ౮౭

బాలార్చకోటిప్రభాభాసమానమై యుద్భవించిన పరంజ్యోతి వీవ
 నియతి సృష్టిస్థితిలయకర్త లగుమూలముల్ కాధారమూర్తి వీవ
 జ్ఞానవైరాగ్యసిద్ధులఁ జెంది వర్తించు సనకాదులకుఁ దపశ్శక్తి వీవ
 స్వర్గమానవబలిసద్గ్రహాకనివాసనరుల కుపాధ్యక్షైవంబ వీవ
 నిఖిలభువనంబులకు నిఁక నీవు కంటి, తొప్పువలెఁ గాదె పెడనపురీలలామ-౮౮

విశ్వేశ్వరస్వామి వేడుకఁ జెల్లింపఁ బూని కాశీని నన్నపూర్ణవైతి
 వరమల్లికార్జునశ్రీమికోరికిఁ దీర్చు గమకించి శ్రీగిరి భ్రమరి వైతి
 వేకామ్రనాథుని కిష్టార్థమొసఁగ నపేక్షించి కాంచి కామాక్షివైతి
 * * * * *

వైతిభువనైకమాత వేమైన నీవ, యె లభించితి పెడనపురీలలామ-రామ. ౮౯
 భ్రమరీచికురజతభ్రమరీకృశానుశుభ్రమరీచిగాత్ర నేత్రత్రయీత్ర
 యీస్తోత్రపాత్ర మోహిత...ద్దిన మహిషాసురమర్దిన హతనితాంత
 దుర్దిన దా దుఃఖాబవీదావకీలి కీలితరత్నకింకిణీయు
 తామల...తరానందమగ్నదుష్కృతజన్మభగ్న గౌరీసమాఖ్య
 నై మరాళమానససరోయు, రీకృతసమాఖ్య పెడనపురీలలామ
 రామలి. గేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్ర శాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౯౦
 వేదవేత్తలు నిన్ను వేదాంతసూక్తులఁ గొనియాడుచుందు శేషునఁజెలంగి
 తార్కికు లేవేళఁ దర్లవాదంబుల వాదింతు రొకనిన్ను వరుసఁజేసి

వైయాకరణులు సువర్ణరూప మెఱింగి చదువుచుందురు నిన్నుఁ బదిలపటిచి
 యాగమవిదులు బీజాక్షరంబులు గూర్చి జపమొనరురు నిన్నుఁ ద్రిపుటిఁజేర్చి
 మోక్షుఁజేతులు తలదాల్చి మ్రొక్కుదురుధరి త్రిజనులెల్లఁ పెడనపురీలలామ
 కామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్ర శాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౯౧
 ఎల్లలోకంబుల కేలికి సానివై ధర సర్వజీవుల తస్సు లరిసి
 పండింప నొప్పులు దరిచి వాంఛితముల నిండింప నేర్చిన కొండరాచ
 డానవు నాయెడఁ దప్పఁ బట్టఁదలంచితే నీకు దొరక దే తెల్విఁగల్గు

రాజు దలంచితే యోజ దెబ్బలు లేకపోవు గావున దయాంభోధివగుచుఁ
గాది రక్షించు యొక్కటే కార్యమిపుడు, లేపన నన్నుఁ బెడనపురీలలామ-
నీమహామహిమ వక్షింపఁగ న్నాటలు రెండువేలున్న శేషాక్షఁ గాను
నిన్ను దర్శింపగ మున్నొక్కవేకన్ను లున్నవిలింపమున్నుండఁ గాను
నిన్నుఁ బూజింప దండిపహ స్రకరసహాయముల బాణాసురుండఁ గాను
నిను స్మరియింపంగ నేనాగ్నిక్షయములు గలయలకలహంఁగామిఁ గాను
గాని పూనితి మన్ననఁ గాంచి చిత్త, వృత్తి గమించు పెడనపురీలలామ-
ఊరకే నీనామ ముచ్చరించుటే కాని జిహ్వకుఁ బరితృప్తి చెందఁగలదె
నీరూప మారయఁ గోరి చూచుటే కాని కన్నుల కేకటఁ గాంచఁగలదె
చాల నీకథలు (ముచ్చటనిను)టే కాని వీనుల కాస్త్ర విమవఁగలదె
మతిమతి నీకు నచ్చుననించుటే కాని మనమున కేమైనఁ దనివి కలదె
నిన్ను విని కని భజియింప నేర్పు గలదె, పృథ్విజనులకుఁ బెడనపురీలలామ-
కాళీ భయప్లవవ్యాళీ విశాలచూ? వీరచమరకే? పరాకు
దుగ్ధా విభూతదుర్తాగ్ధా శ్రీతార్యవగ్ధా సదాముదితభగ్ధా పరాకు
రంభానిభోరు విస్రంభా నిరస్తదంభా పృమానోజకుంభా పరాకు
మారీ కుమారి కామారీ కుఢ్మశ్చుమారీ యతీవసుకుమారీ పరాకు
గాక చీకాకు మదిసోఁకనీక నన్దుఁటించి రక్షించు పెడనపురీలలామ- ౬౮
శరణు వేడెద నన్నుఁ గరుణఁ జూడవు పిన్నవాండఁ గాపాడవే వేడికన్ను
గలవేల్పుదొరసాని కడలికూఁతురిముద్దుఁగోడలిదయను జేకుజీవవిద్య
కొలఁదిని నిన్ను వేపలుకులు శతశీలపద్యబులు రచించి ప్రస్తుతించి
తి నిది యొప్పో విధించిన గొప్పతపో తెలియ నామనవిని నాలించి తప్పు
లున్న నైరించి రక్షించు నన్నుఁగవి వి,రించినతనామ పెడనపురీలలామ- ౬౯
ము న్ననేకవిధంబుల న్నిన్ను వేడుకొఁగా నేడె(వెంట)నే కనికరింపుఁ
జూఞ్చి నాపై మించు సోకిన మా ఞ్చి నింతియె చాలు కాదేనమస్త
లోకంబు లేకాల మాకాంక్ష నానావిధేశ్వర్యభోగంబు లనుభవించి
తుది ముక్తి సతినిఁ జెందుట కావికారణం బగునననేమిట నరయ మోక్ష
లాభలోభంబు గలదె చేటి భవ , శ్యామ పెడనపురీలలామ-
నీయనుగ్రహమున నేటి కీవిధిఁ గృతకృత్యుండనై తి నిఁకేమి చెప్ప
వచ్చు నాభాగ్య ముర్వర నస్తదీయ మిత్రసమూహమున కభ్యుదయపరంభ

రాభివృద్ధి ఘటించె నహితుల కెల్లఁ బరాధవం బొనఁగూడఁ బ్రాధవంబు
 శోభించె నత్యంతశుద్ధమానసులకు భవదీయపాదసేవకుని వినుతి
 హితమతి గ్రహించి లాలించుకతననతుల, తృప్తిఁజెంద వెడనపురీలలము-

బ్రాహ్మణుల కభీష్టఫలకాయినై పదాచారసంపత్తి విశ్వంభరార
 ముఖలకు రాజ్యసామ్రాజ్యంబు వైశ్యుల కర్థశారవము చతుర్థవర్ణ
 మునకు ధాన్యవిశేషములు నిరంతరభోగములు పౌరులకు నెల్లఁగలుగఁజేసి
 జేలసి దేవాంగ్నకులసంభవుల కిలువేల్పునై ప్రీతిఁ గావించి జము
 లరసి కాంచితి శాంతగుణాభిరామ, రిపుగణవిరామ పెడనపురీలలము-౯౯

పెంపుదీపింప మున్నవల్లిమల్లి కాన్తునపండితారాధ్యవినుతిపూర్వ
 కంబైన యీకవిత్వం బాసుధాధామతారార్కముఖలస్థగౌరవంబు
 గా విశ్వసించి న న్నావశే కృతకృత్యుఁ జేయవే సాభాగ్యసిద్ధిదాయి
 నీ 'నిత్యమంగళాని భవంతు తే' యని మంగళారాధిక లంగనామ
 ణీగణ మొసంగ ముదుదధిం దేలి శూలి, పాలిమేలైతి పెడనపురీలలము
 రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

శ్రితకల్పభూజ దాసీభూతదేవతాననితాసమాజ పావనహిమాచ
 లాధిరాజతనూజ హరిదశ్వకోటివిభ్రాజిత తేజ సంక్రందనాది
 బృందారక విరచిత రత్నమయాఖనీరాజితారు
 ణాంఘ్రిపరోజ బ్రహ్మజ్ఞానశాసితా శేషపరివ్రాజ శేషఫణి
 భూషణాఢ్యాంగ రాజ్యవిశేషభోగ, శీలసమ్రాజ పెడనపురీలలము
 రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

(ఈశతకము, జగ్గయ్యపేట- ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగా రిచ్చినది.)

శ్రీరస్తు.

౬- కంచి యే కామ్రులింగశతకము.

సీసపద్యములు.

శ్రీపార్వతీశ్వర శృంగారశేఖర యహిరాజకేయూర యసువిదూర
గంగాజటాధార కమనీయగుణహార హార వైరివిదార యచలధీర
విబుధజనాధార విరహితరంకార శ్రితలోకపరివార సితశరీర
మునిబృందవందార మూర్తిత్రయాకార శరనిధిగంభీర ధరనివార
భువనసంచార సంతతభోగసార, చంద్రకోటీర భీకరసమరశూర
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

అజ్ఞానశిఖినేత్ర యజ్ఞనన్నిభగాత్ర యఖిలలోకపవిత్ర హర పరాకు
ద్విరదాసురనిదార దివిహృదసమధీర భరితాహికేయూర భవ పరాకు
గళనైల్యజితధృంగ కలుషహిమపతంగ కరుణాంతరంగ శంకర పరాకు
కరినాసురత్రాస కైలాసగిరివాస శిష్టజనోల్లాస శివ పరాకు
ఆర్యసన్నత నందినామానపరాకు, భంజితవ్యాసుడై తేయ బహుపరాకు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

రజతాచలస్థాన గజవర్షపరిధాన శంభో మహాదేవ శరణు శరణు
సకలలోకాతీత సద్గుణసంఘాత చంద్రాగ్గళిఖినేత్ర, శరణు శరణు
నిగమనన్నతగ్ధాత నిర్మలచారిత్ర శర్వాణివల్లభ శరణు శరణు
పన్నగభూషణ పాపసంశోషణ శారదాపతినుత శరణు శరణు
చండకోదండపాండిత్య శరణు శరణు, జలజజార్చితపాదాబ్జ శరణు శరణు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

వ్యాసభారద్వాజ వాల్మీకివాసిష్ఠ గౌతమజాబాలికణ్వకుత్స్థ
సుబలగాలవదాల్భ్యశుకశౌనకాత్రేయ మాండవ్యహరిషల్ల్యమందసాల
కబలివిశ్వామిత్రఘటనాయుభక్షక గాగ్దేయమైత్రేయకటకలాప
భాగవజైమినిబకకౌత్సుజతుకర్ణగోకర్ణకశ్యపగోప వేత
అత్రిత్తిరివసుమిత్రయాజ్ఞవల్క్య, శృంగిబృహదశ్వగౌతమసేవ్యమాన
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ. 4

నాటకాలంకారనైపుణి నహినహి శబ్దశాస్త్రజ్ఞానసరణి సున్న
సాహిత్యరసవృత్తిజాడలే తెలియవు ప్రాసవిశ్రమగణభాణి నాస్తి

గ్రామ్యదేశీయాదిగ్రంథముల్ నేరను రచనాచమత్కృతి రాద యికను
భవదచుగ్రహబలపాండిత్యమేగాని యితరపాండిత్యంబు లేమి లేవు
గాన జిహ్వగ్రమున నిల్చి కరుణతోడ, శతకమీడేర్పు వేగమే సార్వభౌమ
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కాన్రులింగ.5
నీవే నాతండ్రివి నీసతియైనట్టి కామాక్షి దేవియే కన్నతల్లి

గజముఖభైరవక్రొంచారులగ్రజుల్ ప్రమధగణామలె బంధుసమితి
వాకిటికావలివారు సామంతులు భక్తసంఘంబులె ప్రాణిభులు
నీదుసంక్షిప్తనల్ నిజలమృత్కంబులు నీవదద్వయభక్తి నిత్యముక్తి
యనుచు నెఱనన్నిమదిలోననచుదినంబు, భక్తియున్నడనె చాలఁ బ్రస్తుతిఁతు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కాన్రులింగ.

కరమేశ్వరా భవత్పావాజ్ఞయన్మృదుఁ గనుఁగొన నెన్నఁడు కలుగునొక్క
సాంబ నదాశివ సంధ్యానటనలీలఁ బరికింప నెన్నఁడు ఫలితమొక్క
పుణ్యజనాంతక భూతిత్రిపుండ్రంబుఁ జూడ నెన్నఁటికిని సులభమొక్క
యిందుశేఖర నీచుచుందిరంబై తగు కైలాసమెన్నఁడు గాంతునొక్క
యను మనీమూర్తిచుదినుంచియనుదినంబుఁ గూజసేయుచు నదృక్తిపుణ్యచరిత
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కాన్రులింగ.7

అనఘగుణోదారుఁ డగురవైరివిదారుఁ డబ్జాస్రిసమధీనుఁ డఘనీదూరుఁ
డ్రాత్రితావనశీలుఁ డమితకీర్తివిశాలుఁ డంచద్విబుధపాలుఁ డతికృపాళుఁ
డార్యరక్షణధుర్యుఁ డంభోధిగాంభీర్యుఁడకలుపాదృభతచర్యుఁడతులశౌర్యుఁ
డహిరాజభూషణుఁ డానమతోషణుఁ డార్చిసంభాషణుఁ డమితధీషణుఁ
డనుచుఁగొనియాడఁదగిననిన్నా శ్రయింతు, భక్తవత్సలననుఁబ్రోవుపరమపురుష
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కాన్రులింగ.

హాశీకృతభుజంగ వారాన్నిధినిషంగ భావమానపరాంగభరితంగ
లసితదృక్పానరంగలాంఛనాబ్జచతంగ పిధ్వస్తకూతంగ వృషతుగంగ
రక్షోభయదసంగరపరాక్రమోత్తుంగ తాండవోత్సవంగ ధవళితాంగ
కంఠదుగ్ధితభృంగ గౌరీకరిష్యంగ కరుణామృతతరంగ కనదపాంగ
యాత్రితావనచంగ కాలాభిషంగ, హరిహరిఁ ఛాంగ వరనిర్మలాంతరంగ
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కాన్రులింగ.

విశ్వర్షమొసఁగి నన్నాదరించకయున్న నీశ్వరుం డనుమాట యెఱుగాదె
దారిద్ర్యభూతంబుఁడలఁగఁజేయకయున్న భూతేశుఁ డనుమాట పొల్లుగాదె

యొక్కనిరక్షింప నెక్కువై తోచినఁ బ్రమథాధిపతియన్నఁ బ్రజ్ఞగాదె
భక్తవాంఛితసుఖ ప్రదుఁడూ గాకుండిన శంకరుండచుమాట బొంకుగాదె
యైనఁ గానిచ్చు నీకేమి యుత్తమ, యాదిభిక్షుకుండచునామ మందినావు
మదనమదభంగమహాతక్షమాశతాంగ, కరస్థితకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

ఈశ్వరా నినునమ్మి యింతదీనతఁజెంద నూర కేయుండట యుచితమగునె
ఎంతనిర్దయుఁడనొ యిందుకళాధర మందమో నీబుద్ధి మానిరీతిఁ
బలుకకున్నా వదె పార్వతీపురఘనీల గాంబుచే బుద్ధి కిలఁకఁబడెనొ
కటకలా భక్తునిఁ గాసిచెయట మహాగాంభీర్యమా కాదు కరుణఁజూచి
సకలసంపత్తరుసఁజేయు నార్వభౌమ, లేకయుండిన సత్త్వ నికుంగలదె ?
మదనమదభంగమహాతక్షమాశతాంగ, కరస్థితకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

మి టికి మంటికిఁ గంటకమగుగుంటి నంట గంటిం దిన వింటిమేటి
బంటుచుంగన్న ముక్తంటి సచర్యలు వింటిని గంటిని తుంటివింటి
దంటను నీకంటిమంటను నంటించి కంటికి నెడఁబాపి తంట దుఃఖ
మంటినకిల్లివాల్గంటి వనంటిన గొంటికోవఁబున నంట తెలిసి
తంట లేకుండ మదను నుదారఫణిశీఠ, దివిగి బ్రమకంగఁజేసిన ధీరుఁడీవె-మద,
అగముతో మన్మథాశుగముతో దుర్వర్ణనగముతో (నాదిపన్నగముతోడ)
రసముతో శుభసారసముతో మహితగోరసముతో సురధునిరసముతోడఁ
గరముతో నాదిసూకిరముతోఁ దార్క్ష్యకంధరముతో దేవసింధురముతోడ
నాజితో సురరాజనాజితోఁ దారకారాజితో సామజోద్వేజితోడ
ననుగమించి భవద్యశంబఖిలదిశల, మించె బ్రహ్మాండదీప్తిపై మిక్కుటముగ-మద-
అహివైరిపుమన మబ్దమధ్యంబున యవభిచ్ఛరాహతి నడఁచువాని
కగ్రజుచేతఁ బరాభవంబును బొందు క్షితిదేవముఖ్యునిక శితశరాళి
నొచ్చి యోర్చినవీరు నురుశిలీముఖముల నవనిఁగూర్చినమేటి కతిదయార్ద్ర
భావసంకలితుఁడై పరమసాధన మగు కంకపత్ర మొసంగుఘనుండ వనుచు
నిన్నుమదినుఁతువర్ణింతునియతిఁగాంతుఁ, బన్నగారితురంగ ప్రసన్నఁడౌర-
గంభీరమగు ఘనాఘనము ప్రొసినరీతి గర్జింప దివి భువి కంగు రనఁగ
నందీశుహుఁకారనాదఁబుచ్చెతను దిగ్గజకర్ణముల్ దిమ్ము రనఁగ
ఫాలనేత్ర ప్రభావటలిచే బ్రహ్మాదిసురమునిదృక్తతుల్ చుట్టు మనఁగ
ముమ్మొనవాల్చేల మురువుగాధరియింప దనుజలహృదయము ల్లగ్గురనఁగ
సరభసమ్మన నంధకాసురునిఁజట్టి, పట్టకొట్టిన బల్ జగజెట్టి వీవు, మదన=

కొక్కు తేజగానిఁ బక్తి బాబాపైని న్నైయాడెనువాని నొక్క మొగిని
 మక్కువ దయచు బెంపెక్కఁజేసిన యట్టి చక్కనిసామి నీయక్కటాక్ష
 మిక్కడే నామిఁదఁ జొక్కముగా నుంచు తక్కువ గాకుండ నిక్కముగను
 నెక్కువదొర వని మిక్కిలి వేడితిఁ జక్కగ దయఁజూడు చిక్కులేక
 యెక్కడెక్కడ నీసాటి యెంచఁదలమె, యొక్క దేవతనైన నీయద్విగాఁగ, మదన-
 “బ్రహ్మైవా” మనచును భాషింపగావచ్చుఁ బరతత్వమెఱిగెడి భావమరుదు
 సకలంబు రోసితి సన్న్యాసి ననవచ్చుఁ ప్రకృతివిచారంబుఁ బాయుటరుదు
 వేదశాస్త్రంబుల వాదింపగావచ్చు నాత్మార్థముజ్ఞాన మబ్బుటరుదు
 బాహ్యయోగంబులు పాటింపఁగావచ్చు సద్గురుపూజయుఁ జలుపుటరుదు
 జ్ఞానయోగంబుగ హనంబుగానరాక్షిఁ, గాంతురనఘులుభక్తియోగంబువలన
 మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ -

17

మొదట మూలాధారమునఁ జతుర్వశపద్ధమందలిగణపతి నమరనిలిపి
 కుండలి భేదించి గురుకటాక్షముచేత నాభిప్రదేశమునందు విష్ణు
 నొనరఁగ బూజించి ఘనుని సదాశివు హృత్పద్మకర్ణిక్ నునిచి ద్విదశ
 పద్ధమునను భానుఁ బ్రస్తుతిగావించి దగ వేయి శేకుల తప్తయందు
 నిన్నుఁ బరహంసరూపుని నెఱ్ఱుఁగాంచి, చిద్విలాసంబుననుబూజ సేతు సేను
 మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియేకావ్రలింగ.

బాణాసురుండు నీబావకుఁ దమ్ముఁడా? కరుణతో వానిని గాచినావు
 పంక్తికంఠుండు నీపడఁతితోఁబుట్టువా? సకలసామ్రాజ్యముల్ సంఘటింపఁ
 జండీశ్వరుం డేమి శాంభవీజనకుఁడా? సాలోక్యమొనరించి సంతరింప
 హరిహాయసుతుఁడు నీయగ్రనందనుఁడే మొ? యవ్యాహతాశుగమతనికొసఁగ
 నింతకరుణాసముద్రుఁడ వేలసేను, సంతతమునిన్నునుతియింపసరకుగొనవు -

సతిపతులకు సేమి సంతోష మొనఁగూర్చు సకలసస్యములకు శరణమేమి
 భూమిజాజనకుని పుటభేదనంబేమి బిల్లులు కడియము లల్లుటేమి
 రామపాదము సోఁకి రాయి యేమా యెను గోరక్ష కెడి హరిగొడుగుఁదాల్చె
 బలరాముఁడుధరించు పటుసాధనంబేమి యాంజనేయునకేమి యడ్డమయ్యె
 నర్థము వచింపమూఁడేసియక్షరములు, యంత్రవర్ణంబునావలనాదియగును -
 వేదవేద్యా భవద్వీర ప్రతాపంబు దక్షాధ్వరిధ్వంసతరుణమందుఁ
 జూడవట్టా మఱిఁచుటకుముమ్మెనవాలు కేలునఁగీలించి కినిసి భద్ర

కాళీసమేతుడై కరినికరంబులఁ గంఠిరపము దాఁకు కరణి మెఱయ
 సురనికరంబుపై నుటికి ధే, యని యాచ్చి బ్రహ్మదులెల్లను బరువులిడఁగఁ
 దటిమి నుగ్గాడి పోఁద్రోలి దర్పమణఁచి, జయము చేకొన్న సద్గురుస్వామివీవే
 మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రలింగ.
 త్తోణి శతాంగఁబు సూర్యచంద్రులు కండ్లు నజుఁడు సారథి శ్రుతు లశ్వపంక్తి
 మేరువైలము మహామేటికోదండంబు యహిపతి నారి శ్రీహరి శరమ్ము
 ప్రణవంబు మునికోల పాలసంద్రము పొది రాప్యద్రి పీఠంబు రాహుకేతు
 వమరఁగా భజించి యతిరాధమూర్తి వైయరదంబుపై నెక్కి యసురవైరి
 శరముచేతను క్షణములో శత్రులగలఁ, ద్రిపురదహనంబుఁజేసినదేవుఁడీవే—
 లఱపదియమ్ములగుటికానిగర్వంబు మాయఁజేసిన జగన్మాన్యుఁడీవే
 జంట్రాగుడునొంటిదంటరాకాసిని మంటఁగల్గిన శితికంఠుఁడీవే
 సుడివాలుఁ గేలునఁ బిడిగొన్న జేజేకుఁ బరమమిత్రుండైన భద్రుఁడీవే
 చట్టుగూఁతురును జేపట్టి లోకములెల్లఁ బట్ట గానేలిన భవుఁడ పీవే
 భక్తజనులను రక్షింప బ్రహ్మమీవే, యనుచు మదిలోన నిన్నెంతుననుదినంబు—
 మూఁడుపట్నముల నిర్మూలంబుగాఁ జేయు దామోదరాస్త్ర మేదారి జరిగె
 నంధకాసురుశిర మవలీలఁ ద్రుంచిన ఘోరరాధాస్త్ర మేగొందిజుణిఁగె
 దారకాసురుఁ బట్టి దర్పమణఁచిన పాశుపతాస్త్ర మేబారిసురిగె
 సింధురాసురుఁ గిట్టి చించి చెండాడిన ముమ్మెనవాలు నేమూల నణఁగె
 శ్రీమహాదేవ యిక్ష్వాకు చెండరాదొ, యశివతతులను భవదుగ్రవిశిఖములను
 మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రలింగ.
 వేషధారుఁడటంచు వెఱచుక యుందురా యెండలో నిల్చి సొమ్మియ్య మనక
 గరళకంఠుం డని గడనగాఁ జూతురా హక్తుదా ర్వేంబడి నంటుకొనక
 ఫాలనేత్రుఁ డటంచు భయపడి యుందురా పైకంబుఁ దెమ్మని బాధలిడక
 నురగభూషణుఁ డని యూరకె యుందురా జీతంబు దెమ్మని జిద్దుపడక
 సర్వకాలంబు గొల్చిన సంబళములు, విడిచిపెట్టరు భక్తులు వెంటఁబడక—
 నీనామకీర్తన నిగమాంతసారంబు నీనామకీర్తన నిత్యసుఖము
 నీనామకీర్తన నిర్గుణబ్రహ్మంబు నీనామకీర్తన నిత్యపదవి
 నీనామకీర్తన నిత్యకల్పసమాధి నీనామకీర్తన నిత్యముక్తి
 నీనామకీర్తన నిఖిలమంత్రంబులు నీనామకీర్తన నిత్యయోగ

మనుచునీ నామమాత్మతో ననుదినంబు, మనససేయుచునున్నాడమటపు లేక
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

శివశివా యని నిన్నుఁ జింతన సేయక ప్రారబ్ధ మేరీతిఁ బాసిపోవు
హరహరా యని నిన్ను నభినుతిసేయక కర్తంబు తేరీతిఁ గడఁదొలంగుఁ
బరమేశ్వరా యని భజన సేయక యున్న జననమరణము తేసరణిపిడుఁ
బరమశివా యని పలుమాటు దలఁపక సాయజ్య మేరీతి సంఘటించు
ననుచు నెఱనమ్మి నిరతంబు నాత్మతోన, భక్తియుక్తుడనై చాలఁబ్రస్తుతింతు—

వేదశాస్త్రపురాణవిద్యలు నేరచు జపతపోవ్రతనిష్ఠజాడ లెఱుంగఁ
దీర్ఘయాత్రలు సల్పఁ దిరుగులాడఁగ లేచు నతిధిపూజ లొనర్ప నలవిలేదు
అష్టాంగయోగంబు లభ్యసింపఁగ లేచు నాత్మవిడుడ గాను నల్పమతిని
దీనజనావనదీక్షవహించిన దేవదేవోత్తమ తెలియవినము
నాదువిజ్ఞాపనంబునానందముగచు, బరమపదమిమ్ముమఱియేమిభాగ్యమడుగ—

అదెరా కయీసరి యాలోచనలఁజేసి కయితకట్టిప్పుడు గట్టినావు
కట్టితే నేమాయెఁ గానైననీయను నూరిలో నీవింక నుండవద్దు
వెట్టికూతలు కూసి వెఱపిఁచవచ్చేవు పద్యాలుమామీఁద బాడవద్దు
కాటమరాజుల కగ్గమైనా సరి సిద్ధురాజులుగారి సుద్దులైనఁ
దానగించుక చెప్పి తేతక్తువయినఁ, గాని యిరుసొడ్లు కొల్తనగప్టలోభి, మద-

సురగరుడోరగనరకిన్నరులఁ ద్రోలి సాధుజనులమానసములు చెఱచి
యగ్రజ నదలించి యతనిపట్నము గొని యనుజన్తుఁ బడఁదన్ని యవలనడిచి
కడుఁ గూరుడై మించికైలాస మగిలించి ప్రమథగణంబులఁ బాఱఁద్రోలి
యింత చేసినఁ గాని యేమనఁజాలక యత్యంతకరుణచే నరసి ప్రోచి
భక్తియే ముఖ్యముగ నెంచిపంక్తిమ ఖునిఁ, బావనముగాను నేలినవరదుఁడీజె
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ.

అఖిలదర్శోజ్జ్వలుం డగువాయుసూనుండు చిక్కుపడఁడె యింద్రజిత్తుచేత
విషధిసీరం బెల్ల విప్రవరేణ్యుని పుడిసిటిలో నాఁగెఁ బాంక మఱిగి
యాచక్ర వాళపర్యంత మేతెడిరాజు వీరబాహునిఁగొల్చి పెతలఁ జెందె
సకలసురాసురసమితి నోర్చినవీరుఁ డాటఁ జెప్పటకుఁ దా నాధ్యుడయ్యె
నీదుదయ లేకయుండిన నేర్పులేల, నన్నిటికి నీకటాక్షంబెయతిశయంబు, మ-

భక్తరక్షకుఁ డని భజన చేఱితిఁ గాని యింతనిర్దయుఁ డని యెఱుంగ నైతి
 శంకరుం డనుచుచు జాల నన్నుతిఁ గాని కరివచిత్తుఁ డటంచుఁ గాననైతి
 దీనావనుం డని తెలిసి మ్రొక్కితిఁ గాని విషగళుం డనుచును పెదకన్నైతి
 నిందుశేఖరుఁ డని యిందుఁ జేరితిఁ గాని మదనారియచుమాటమటచిపోతి
 మంచిదా యెచునీ వెన్నిమాయలైనఁ, జేసి తేమా యెచుఁ బాయసిద్ధముగను-
 దండంబు దండంబు దైవశిఖామణి దండంబు దండంబు భవళగ్రాత్ర
 దండంబు దండంబు దండధరాంతక దండంబు దండంబు దహనసేత్ర
 దండంబు దండంబు దాసజనావన దండంబు దండంబు దానవారి
 దండంబు దండంబు ధైర్యజితనగేంద్ర దండంబు దండంబు దర్పకారి
 దండములునీకుఁగోటి చూర్తాడ తేజ, దండములఁ బాయనే జేయుతప్పలెల్ల-
 శ్రీకంఠఁ బూజించు చేతులు చేతులు దితిజారిఁ దలఁచిన దినము దినము
 గంగాధరుని జూచు కన్నులు కన్నులు శివునకు మ్రొక్కెడి శిరము శిరము
 విశ్వేశుకథ విను వీనులు వీనులు సితమూర్తి నుతియించు జిహ్వా జిహ్వా
 పరమాత్ము వలగొను పదములు పదములు భూతేశ్వరుని మీఁది బుద్ధిబుద్ధి
 యనుచువిబుధుల చేవినియనుదినంబు, సన్నుతించుచునున్నాఁడ సత్యమనుచు-
 రాజశేఖర విను రజతాచలంబునఁ బార్వతీదేవియుఁ బ్రచురగణము
 నమరేంద్ర యమ వరుణాదిదేవతలును మునివర్గమును జాల ముదముతోడ
 సేవింపఁగా రత్నసింహాసనయ్యున పేంచేసి యున్నట్టి పేక్షఁజూడఁ
 గోరియున్నాఁడను గొబ్బున దయచేయు మీఁకమీఁద జన్మ మే నెత్తఁజాల
 రమ్మనుచుఁ బిల్వనిటసీతరాకయున్న, నీకునీపాదములతోడ నిజముగాను, మ-
 హరిహరాదులపూజ లభ్యంతరము లాయె గ్రామశక్తులు మహాఘనములాయె
 సత్యశౌచంబుల జాడలు చెడిపోయె నన్యాయ మశుచియు నర్హమాయె
 బ్రాహ్మణుచదువులు కసపసలైపోయె నన్యజాతులవిద్య లధికమాయె
 వేదశాస్త్రపురాణవిధులెల్ల నుడివోయెఁ దామసోక్తులు మహాధట్టమాయె
 మోషకులుచాలఁగలియంచుముఖ్యులైరి, సజ్జనుల నెట్లుప్రోచెదోసాంబమూర్తి-
 కలకొద్ది సతిధికిఁ గరుణతో రమ్మని యుపచరించెడివాఁడ యుత్తముండు
 మాపురా రేపురా మల్లిపొమ్మని త్రిప్పి మఱియొసంగెడివాఁడు మధ్యముండు
 కరినోక్తులాడుచుఁ గళవళమందుచు నటుమీఁదనొసంగువాఁడధముఁడంద్రు
 తేనియాసలు చెప్పి లేదు పొమ్మనువాఁడు సధమాధముండందరవనిలోన
 ధర్మములయందునంతరాంతరముచెలిసి, దాన మొసంగినపురుషుండుధన్యుఁడను-

సురగరుడోరగనరకిన్నరులకైన నీమాయ మించంగ నేర్పులేదు
 హరిసోమహిమగిరిసురభూజములకైన నీక్తి మించంగ నేర్పులేదు
 తపనకాలాంతకదహనులకైనను నీప్రతాపము మించ నేర్పులేదు
 శేషబృహస్పతిభాషాపతులకైన నీవిద్యలను మించ నేర్పులేదు
 గాన సర్వజ్ఞఁ డనుచభిధాన మరుచె? మదనమదభంగ - 38
 కరటిచర్మమె నీకు ఘనముగాఁ దోఁచెనా పీతాంబరంబుపైఁ బ్రియము లేదా?
 ఘనులకంకణములే భాగ్యమై తోఁచెనా బంగారుసొమ్ములు బాగులేవా?
 యెముకలదండలే యెక్కువై తోఁచెనా రత్నహారంబుల రాజిలేదా?
 భూతిపూతయె నీకు భోగమై తోఁచెనా మంచిగండముమీఁదమనసులేదా?
 యేమిచోద్యము నీచర్య లెంచఁదరమె, ఫణిపతికినైన భారతీపతికినైన, మ-
 శ్రీమహాలక్ష్మి నీచెల్లెలై యుండఁగాఁ బులితోలు గప్పిన పుణ్యమేమి
 యన్నపూర్ణయు నీకు నధాంగి యై యుండ విషము భక్షించిన వింతయేమి
 సఖుడై కుబేరుండు సరసనె యుండఁగా భుజగభూషణుడైన పోడిమేమి
 యింద్రుఁ డెప్పుడు నీకు హితవరై యుండఁగా భస్మధారుండైన భాగ్యమేమి
 నీదులీలలు వర్ణింప నేర్పు గలదె, పద్మసంభవునకునైనఁ బరమపురుష, మ-
 విప్రుండు విష్ణుండు వేదంబు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
 రాజును ఖడ్గంబు వాజియు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
 వీణయు రతియుఁ బూవిల్తుండు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
 గడు మూఢుఁడును మూర్ఖ గార్దభంబొక రాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
 సుజనులొటనునొక రాశి సుకవులెల్లఁ, గుజనులొటనునొక రాశి కుకవులెల్ల, మ-
 అశనవసనముల నడుగునో యచుచును బలుకకున్నా వేమొ పరమపురుష
 గరళభక్షకుండవు గజచర్మధరుండవు భూతి దేహమునిండఁ బూసినావు
 పెద్దకుమారుని పెండ్లిసేయఁగ లేవు భైరవునకుఁ గట్టుబట్ట లేదు
 యీశ్వరుండై యుండి యింత లేమిడి యేమి నీమాయలన్నియు నీకుఁ దెలియు
 నైనఁగానిమ్ముమఱియేమియడుగ లేదు, నీదుపదభక్తి యేచాలునిశ్చయముగ
 మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియేకామ్రులింగ.
 శ్రీకాళహస్తి నాశ్రితులను రక్షింపఁ బవనలింగమనంగఁ బ్రబలితీవు
 అమరఁ దేజోలింగ మన నరుణాద్రిని విబుధులు గొనియాడ వెలసితీవు
 ఆత్మవిదులఁ బెంప నలచిదంబరమున నాకాశలింగమై యురితీవు

జంబుకేశ్వరమున జగములఁ బోషింప నప్పలింగ మనంగ నమరితీపు
 అధిప! దక్షిణకాశిని నతులితముగఁ, బృథివిలింగాభిధానుఁడై పుట్టితీపు, మ-
 జలదంబు నిబిడమై చదలఁ బర్వఁగఁ జేసి పూర్వవాయువులు నింపొండఁ జేసి
 గంభీరముగ మహాఘననినాదముతోడ మెఱపు లుత్తరమున మెఱయఁజేసి
 యేఱులుఁ జెఱువులు నేకార్ణవంబుగా భూమి నిండార సంపూర్ణముగను
 గురియించు వర్షంబు గొబ్బున తేకున్న సకలసస్యాదుల సార మణఁగు
 నీదుజడలందుజాహ్ను వినిండియుండ, నెంతమా త్ర మొయూపనియించుమాశి, మ-
 అర్ధనారీశ్వర హరిసుతయుతుఁడవై భారతరణమునఁ ధీరుఁ డగుదు
 గురుభీష్మకృపకర్ణకురుయోధముఖ్యుల రథవాజిగజభటరాజిహిఁద
 నర్జునాసుగములకన్న మున్నుగ మహాతీత్రమై దిక్కులు తేజఃలిఁగఁ
 బ్రళయకాలానిలబాడబాగులరీతి మండెడు నీదృష్టిమార్గణముల
 విగతజీవులుగాఁ జేసి వేగముగను, విజయునకువిజయ మొరఁగినవీరుఁడీ వె, మ-
 పంచాక్షరీమంత్రపరన భక్తిధ్యానధారణామలకు సంఘానకరణి
 పంచాక్షరీమంత్రపరన బ్రహ్మజ్ఞానవరులకు నెల్ల సావర్ణకరణి
 పంచాక్షరీమంత్రపరన యోగానందసంపన్నులకును విశల్యకరణి
 పంచాక్షరీమంత్రపరన జీవచ్ఛక్తి సిద్ధాత్ములకును సంజీవకరణి
 మంత్రరాజంబునిదియెముచ్చాటికనుట, నక్షరాభ్యాసమేసాక్షి యవనిలోన-
 తన్నుఁదా నెఱిఁగెడి తత్త్వంబు తెలియక వేసగాండ్రయి విఱ్ఱివీగువారు
 అదైవతుల మటంచు నాశలు వీడక దేశాలవెంబడిఁ దిరుగువారు
 తనగురువాక్యంబు తానచ్చఁ జాలక వేతె దేశికులను వెదకువారు
 మంత్రతంత్రంబుల మహిమలఁజూపుచు యోగులయంచును నుండువారు
 ఆదిమధ్యాంతరహితుఁడవైననిన్నుఁ, దెలియనేరక బ్రాంతిచేఁ దిరుగువారు-
 బ్రహ్మాండభాండంబు పటపటఁ బగులంగ నార్పుచుఁ గరటిదానవుఁడు కడఁగి
 వాలవిఱ్ఱేఁగణోద్వేలవాతాహతిఁ జటులధరాధరసమితి పగుల
 సంఘటించుచు మహాసంరంభుఁడై దేవసంఘంబు నదలింప సరభసముగ
 నంబర మదరంగ నట్టహాసము చేసి యఖిలలోకంబులు హర్షమంద
 నద్భుతపరాక్రమక్రీడ నసురవరుని, దునిమితివి నీప్రతాపమెంతనినుతింతు, మ-
 సద్గురుపదభక్తిసంపన్నుఁ డగువాఁడు (నిర్వికల్పసమాధి) నిన్నుఁ గాంచు
 నింద్రియముల రోసి యేషణత్రయిఁబాసినిస్సంగుఁడగువాఁడు నిన్నుఁగాంచు

*

*

*

*

*

వేదాంతసిద్ధాంతవిజ్ఞానపరిపూర్ణ నిత్యతపోనిధి నిన్నుఁగాంచు
 నుపమతెలియకయూరకే యుపపసించి, గాసిఁజెందిననిన్నెట్లు గనఁగవచ్చు-
 కారణాచార్యుల కరుణచెందినవాఁడు శ్రవణమనోభ్యాస సహితుఁడగును
 శ్రవణసుఖభ్యాస సహితుఁడై తగువాఁడు నిర్వికల్పసమాధి నిల్వనేర్చు
 నిర్వికల్పసమాధి నిలువనేర్చినవాఁడు నమనస్త భావంబునందుఁ బొందు
 నమనస్త భావంబునందుఁబొందినవాఁడు నానందభరితుఁడై యమరియుండు
 సత్తియానందమే బ్రహ్మనుచుఁదెలిసి, నిత్య(మోక్షంబె)యిదియనినిన్నుఁజెందు-
 లబ్ధసన్నిభగాత్ర యమరబృందస్తోత్ర పావరచారిత్ర ఫాలనేత్ర
 కాళికాహృదయేక కాశీపురనివేశ కలుషజాలవినాశ గగనకేశ
 హాలాహలాహార యహిరాజకేయూర సద్భక్తమందార సమరధీర
 సజ్జనపరిపాల సర్గుణగణగోల కరిచర్మవరచేల గానలోల
 యనుచునుతియింతునిన్ను నేననుదినంబు, నన్నుదయఁజూపనమ్మితిఁగన్నతండ్రి-
 పటుఘటితానేక బంధురఘంటికానినద మజాండంబు నిండి మ్రోయఁ
 గనకరత్నప్రభాకలిత మై విలసిల్లు కంఠహారంబులు ఘనత మెఱయ
 ఫాలతలంబునక భర్తనిర్మిత మైన సింహతలాటంబు చెలువుమీఱఁ
 బదనూపురస్థిత పద్మరాగోజ్జ్వలప్రభలు దిక్పటములఁ బ్రజ్వరిల్ల
 రజితగిరిఁగేరుతనుకాంతి రంజిలంగఁ, బరఁగు నీవాహనమునేనుభజనసేతు-
 వంచవింశతితత్త్వపద మెఱింగినవాఁడు చేతనాదులమాయఁ జిక్కిపడునె?
 యోగశాస్త్రానందయుతుఁడైనవిద్వాంసుఁడనృశాస్త్రపేక్షనాసపడునె?
 యాత్మతీర్థస్నాన మభిరుచి గల్గిన బాహ్యాతీర్థంబుల బాధపడునె?
 తన్నుఁదా నెఱిఁగెడి తత్త్వజ్ఞుఁడగుయోగి దేవాలయంబులఁదిరుగువడునె?
 యెఱుక లేకున్నదీనియందేమిగలదు, యెఱుకగలిగినధన్యుఁడేయెక్కువండు-
 కైలాసనగము నీకాణాచి కాఁబోలు దీనులరక్షింప దిగువరావు
 నీమశృంగారంబు నీయాటపాటలు నీపుత్రసంపద నీదుభటులు
 ఎవరికి లేవని యెంచియున్నాఁడవు సమముగాఁ జూడవు సకలజనుల
 నీయోగ మంతయు నీసతియైనట్టి కామాక్షి దేవిచే ఘనతమెఱసె
 నసమనేత్రుఁడవనుమాటయర్హమయ్యె, భక్తుఁడనుగాననినుదూఱఁబల్లినాఁడ-
 రాజయోగానందరసపరిపూర్ణుఁడౌ పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
 సధిపునిరణమునం దచలుఁడై హతుఁడై నపురుషుఁడే ధన్యుఁడుపుడమిలోన

భాగ్యసంపూర్ణుడై (పరఁగ) దాన మొసంగుపురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
సత్యశౌచంబులు సద్గుణములు గల్గు పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
నితరనరులను ధరలోన నెన్నఁజేల, నరులె వారలు ధాత్రి వానరులుగాని, మ-

సరసమంజుళపారిజాతాదిసుమముల సద్భక్తి నీపూజ సలుపవలయు

గోపాలశ్రీకృష్ణ గోవింద యచుచును బలుమాటలు హరిభక్తి బలుకవలయు

సద్ధర్మ (జపతపససత్య) శౌచంబుల జాడలు వీడక సలుపవలయు

సాధుసజ్జనులకు సత్కారము లొనర్చి పలుసంగరహితుడై పరఁగవలయు

నిట్టిసద్గుణములు లేనిహీనమతులఁ, బురుషులఁడు రెబుధులు కాపురుషులనక-

పటునటజ్వాలికాళి యదపావకశిఖాచటులో గ్రతరతనుచ్చటలు వెలుఁగ

దళితకరోద్ధాతధరణీపరాగంబు కమలభవాండంబుఁ గ్రమ్ముకొనఁగ

వాలవిక్షేపణాభీలవాతాహతి బుధవిమానముల్ వ్రీలితూలఁ

బ్రళయావసరమేఘపటలి మ్రోసినరీతిఁ బశుపత్యధ్వనుల నంబరము వగులఁ

దనర నేతెంచుశార్దూలదనుజఁగిట్టి, పట్టి యదరింప గెంటిన భవుఁడ వీవె-

అమరేంద్రయమవరుణాదిదేవత లెల్లఁ దపముననేకదా ధన్యులైరి

గంధర్వకిన్నరగరుడోరగాదులు తపముననేకదా ధన్యులైరి

కశ్యపగార్గేయకణ్వాదిమునులెల్లఁ దపముననే కదా ధన్యులైరి

బంధవిముక్తులై పరమయోగీంద్రులు తపముననే కదా ధన్యులైరి

పాపములు వాయుఁ దపమున భ్రాంతివీడుఁ

దపము లేకున్న మోక్షంబు తగులువడదు, మదనమద

58

పులితోలు పావాలు పూసలపేరులు భూతిపూతయు కావిబొట్టు నుదుట

జపమాల పూసల జటజట జరపుచుఁ గన్నులుమూయుచుఁ దిన్నగాను

గొణగొణగొణుఁగుచు గుఱిఁ గనఁజాలక భేషజంబులచేతఁ బెద్దలనుచు

మంత్రతంత్రంబుల మాయలు చేయుచు నశనార్థులగుచును నాశవిడక

తిరుగువారల కదియేల తెలియఁబడును, నీకటాక్షంబులేకున్న నిత్యపదవి-

పరమశివా నీదుభక్తితపనకాంతి దురితాంధకారంబుఁ దొలఁగద్రోయుఁ

బురహర నీపాదపూజయన్ బడబాగ్ని సంసారజలనిధి శౌర్యమణఁచు

నాగభూషణ నీదునామస్మరణపవి యజ్ఞానకుధరంబు నణఁగఁజేయుఁ

గందర్పహర నీదుకరుణయే యనిలుడై పామరజలదంబుఁ బాయఁజేయు

ననుచు శ్రుత్యాదిగ్రంథములాడుచుండు, నెంతవారలకైననునిదియెనిజము-

అష్టాక్షుఁ డనియెడు నభిధాన మతనికి నబ్జశేఖరుఁ డను నాఖ్య నీకు
 ఘోషయనుం డనుశ్రాఖ్యాతి యతనికి ఘణిభూషణుం డను క్షత్రిధ నీకు
 నగధరుం డనియెడు నామ మాతనికిని చగనివాసుం డనునడక నీకు
 శ్రీధరుఁ డనియెడుసిద్ధాంత మతనికి శ్రీకంఠుఁ డనియెడు చెలిమి నీకు
 హరియ నెడిచేరు నతనికి హరుఁడనివు, అంతరం బేమి యిరువురకరసిచూడ
 మదనమదభంగమహితక్షు హారతాంగ. కరధృతకురంగకంచియేకామ్రులింగ.

ఎన్నిజన్మంబుల నైతినిో గదా యిఁకమీఁద జనన మేనైతఁజాల
 నీసౌఖ్యములె చాలు నిందుకళాధర నమ్మియున్నాఁడను నన్నుఁబ్రోవు
 మొతవేడినఁ గాని యేమని పలుకవు మంచిదాయెను నాదు మనవివినుము
 నీదయరావలె నిన్ను నేఁ గనవలె నీపాదముఁ దలంతు నిజముగాను
 దనయుఁడగువాఁడదేమైనఁదప్పచేయఁ, గాఁగిరక్షిఁకవలయునుగన్నతఁడీ-
 శ్రీరామచంద్రుఁడు సీతామహాదేవి యనుజవిభీషణు లాంజనేయ
 హరితనయాదిమహావీరవరులతో విషధితీరంబున విశ్రమించి
 నినుఁ బ్రతిష్ఠ యొనర్చి నీపూజఁ గావించి రామలింగం బనునామ మొసఁగి
 తనపురి కేతెంచి తల్లులఁ గనిమ్రొక్కి తమ్ము లందఱుఁ గొల్వఁ దనదురాజ్య
 భారముపహించిబుధలోకభవ్యమైన, క్రతు వ్రలొనరించితిభువనఖ్యాతిఁగాంచె-
 అరయఁగా మున్నూటయఱువదివ్రతములు సత్యవ్రతముతోడ సమము గావు
 దానంబు లెన్నైనఁ దలపోసి చూచిన నన్నదానముకన్న మిన్నగావు
 మంత్రంబు లెన్నైన మదినెంచి చూచిన గాయత్రితోడత గణనగావు
 విద్య లెన్నైనను వివరించి చూచిన నధ్యాత్మ*

(రామాయణంబు)న రాజరాజును గొట్టి విక్రమార్థుఁడు మహావీరుఁ డయ్యె
 భాగవతంబునఁ బాంచాలరాజుతోఁ గుంభకర్ణుఁడు పిడిగ్రుద్దులాడె
 ననుచుఁ చెలియనిప్రాణోక్తులాడుచుండు, నెగ్గులేనట్టిమూర్ఖుఁడుసిగ్గులేక-

అఖలవిద్యలకెల్ల నాధార మాటను సర్వజ్ఞుఁ డనుచేరు సంభవించె
 రణరంగమున మహాకాండముర్దివి గాన రుద్రాభిధానంబు రూఢియయ్యె
 భక్తవాంఛితసుఖప్రదుఁ డౌటచేతను శంకరనామంబు సంభవించె
 నైశ్వర్యముల కెల్ల నాకరం బగుటను నీశ్వరుం డనుచును నెన్నఁ గలిగె
 సకలభూతమయఁడవుశాశ్వతుఁడవు, నాదిమధ్యాంతరహితుఁడవభవుఁడీవె-

* ఒక పుత్రము లేనందునఁ గొన్ని పద్యములలోపించినవి.

పటుతర బ్రహ్మాండభాండోదరుండవు కలుషాంధకారభాస్వరుండ వనుచు
 నిన్నెంత సేవించు నీమహత్త్వం బెన్న నే నెంతవాడను నిగమవేద్య
 యాదిమ బ్రహ్మపు నీదయ నామీడ నేదయా భక్తవినోద మీడఁ
 గాదులే పార్వతీగంగానతులవాదు లాలించుచును మది జాలిఁ జెంది
 మఱచితివో లేకయింక నైనమనసునుంచి, కాచిరక్షించుకృపయుంచికన్నతండ్రి-
 మత్స్యకచ్ఛపకిటిమనుజసింహాకృతి వామనజమదగ్నిరామరామ
 హలిబాద్ధకల్పిరీతులతోడ భూమిని సాధుల రక్షింప జనన మొంది
 సోమక(మందరి హేమా)క్షతదనుజబలిరాజరావణబలుల దనుజ
 కాంతులఁ దులువలఁ గడతేర్చి నట్టి శ్రీకాంతునంచితముగ ఘటనసేయ
 నెవ్వరికిఁదీరునీధైర్యమొంచఁదలమె, శేషభాషాపతులైనసిద్ధముగను, మ-
 చంద్రశేఖర నీదుచరణకంజములను సేవింపఁగాలేనిచేతు లేల
 కందర్పహర నీదుకిమనీయమగుమూర్తిఁ గనుఁగొనఁగాలేనికన్ను లేల
 విబుధసన్నత నీదువిశ్రుతసత్తీర్తి వినలేని యట్టియావీను లేల
 త్రిపురాంతకా నీదుదివ్యాలయములకుఁ జనఁగలేనట్టి యాజన్యమేల
 భక్తిలేక సమర్పించు షట్రియేల, నిత్యమగు... మదన మదభంగ- ౬౭
 ఘోరసంసారాంధకారంబులోఁ బడి చారిఁ గానక నీవె దరి యటంచు
 నమ్మియున్నాడను నను విడనాడకు దీనులపాలితి చేవుఁ డనుచు
 సంతకేఁడినఁగాని యేమనిపలుకవో యింత నిర్దయనీకు నేలపుట్టెఁ
 జాట్ట మెవ్వరులేక గట్టపై నెలకొని చట్టపట్టినీలి నట్టివిధము
 గాకయుండిన నీకిట్టికరినచిత్త, మేమికతమనఁ గలుగునో యిందుమాళి, మ-
 తరణివంశంబున దశరథగర్భాబ్ధి పూర్ణచంద్రుం డని పుడమి వెలసి
 కౌశికుయాగంబుఁ గరుణతో రక్షించి షడరజమున రాతిఁ బడఁతిఁజేసి
 దండధరారికోదండంబు ఖండించి ధరణితనూజ నుద్వాహమయ్యుఁ
 బరశురాముని శౌర్యపటిమ లీనముచేసి తనపురికేతెంచి తండ్రివనుప
 ననుజజనకజలతోరాముఁడడవికరిగెఁ, గారణంబెతవాడికిఁగడపవళమె, మ-
 శ్రీవిష్ణుపాదరాజీవసేవాసక్తి బంధుసంరక్షణప్రబలయుక్తి
 తారతమ్యజ్ఞానభారేయతారాధి నిరతాన్నదానమానితనిరూఢి
 సంగీతసాహిత్య సరసజ్ఞతారీతి విదురోపమాననవీననీతి
 నలజయంతాదుల నదలింపఁగలమూర్తి కర్ణశిబీంద్రులకరణి కీర్తి

కలుగవలసినవారలు ఘనులు వారిఁ, దలంచుచుందురుబుధులెందుధన్యులనుచు
 మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామలింగ.
 దానకర్ణుండని ధరఁ బ్రసిద్ధికి నెక్కి కులము సూతుఁ డటంచుఁ గొదవగాంచెఁ
 గదనార్జునుం డని కడుఁ బ్రకాశమనొంది పేడి యైకొన్నాళ్లు వీడఁబడియె
 దబ్బటలాడని ధర్మనందనుఁకు గజమునెపంబునఁ గలిగె నింద
 విలువిద్యనేర్చున వీరుఁడై వెలసిన పరశురాముఁడు భీష్ముబారి నొదిగె
 సకలలక్షణములయందు సమతఁజెంద, నెంతవారికిఁ దీరును నీకుఁదక్ష్త, మ-
 పలుమాటు పేడినఁ బలుకకున్నా వదె కోపమా నామిఁదఁ గొదవలేమి
 తల్లి దండ్రీయు దాత దైవంబు నీవని మది నెంచియున్నాఁడ మఱపులేక
 నేఁజేయుతపమును నిత్యకృత్యంబులు నీకుసమర్పింతు నిశ్చయముగ
 గోరినవారికిఁ గొంగుపఱిడివై దయచేయుదాతని తలఁచినాఁడ
 నింక నామిఁదనేరము లెంచి తేని, దోషమనిచూడనిన్ను నేదూఱుకొందు, మ-
 గరళంబు ఘోరమై కాఁచిచ్చుఁ ధమునఁ బటునటజ్వాలికాప్రభలతోడఁ
 బ్రళయకాలానలబాడబాగులరీతి మాఁడుచునున్నది మాన్పరాదు
 ఘనవిషజ్వాలలఁ గ్రక్తుచు జగములఁ గాల్పఁగఁదొడఁగెను గ్రమముదప్పి
 రక్షించు రక్షించు రాజశేఖర యను నమరగణములకు నభయమొసఁగి
 బాలకృష్ణుఁడు వెన్నచేఁట్టినటులఁ, బట్టి విషమునున్రింగినభవుఁడవీవె, మ-
 పరమేశ్వరా యని భక్తితోఁ దలఁచిన భాగీరథీస్నానఫలము గలుగు
 సాంబశివా యని సన్నతిఁ జేసినఁ బరఁగఁ గృష్ణాస్నానఫలము గలుగు
 ఫాలనేత్ర యటంచు భజన చేసినఁ దుంగభద్రానదీస్నానఫలము గలుగు
 శివశివా యనుచునుఁ జింతనచేసిన మణికర్ణికాస్నానమహిమ గలుగు
 సకలతీర్థంబులునునీవెసాంబమూర్తి, యెఱుకగలిగినవారలకిదియెనిజము, మ-
 అతిలోభికి నొసంగు నత్యంతభాగ్యంబు దాతకు లేమిడిఁ దగనొసంగు
 ధనవంతునకును సంతాన మొసంగక యతిరిక్తునకుఁ బెక్కుసుతుల నొసంగు
 నరయధర్మాత్మున కల్పాయువు నొసంగుఁ గప్తజీవునకుఁ దీర్థాయు వొసంగుఁ
 బందకుఁ జక్తని పణఁతి నొసంగును రూపవంతునకుఁ గురూపి నొసంగుఁ
 గర్హమే యన్నివిధములుకలుగఁజేయు, ననుభవింపక తీటునేయజునికైన, మ-
 ఇంద్రకీలాద్రిని నింద్రతనూజుఁడు నాహారనిద్రలయాశ లుడిగి
 మేకాగ్రచిత్తుఁడై మేకపాదంబున నిలిచి సమ్యజ్ఞాననిష్ఠ మెఱయఁ

దవమాచరించిన ధైర్యంబునకు మెచ్చి దయకుఁ బాత్రుం డని తలఁచి నీదు
 భక్తులలోఁ బ్రయభక్తుఁ డటంచునుఁ బరమపత్తరుఁడతోఁ బాఠునకును
 నఖిలశత్రుభయంకర మయినయట్టి, దివ్యబాణంబు నొసఁగినదేవుఁడీవె,ను-
 ధర్మంబుఁ దప్పక ద్రవ్యమార్జించుచు నాశ్రితులను బ్రోచునతఁడు రాజు
 వలినవానిని నేవేళనైనను వంచనసేయనివాఁడు మంత్రి
 యాయోధనంబున నత్యంత ధీమఁడై యగులతోఁ బోరాడునతఁడు భటుఁడు
 కలిగినంతటిలోనఁ గసరి పోఁద్రోలక యాతిభ్య మొసఁగినయతఁడు దాత
 ధర్మమును సత్యమును శౌర్యదానములును, గలుగు చారలు ధన్యులు కలియుగమున-
 ఆత్మజ్ఞఁ డౌటకు నాచారమే సాక్షి కులవంతుఁ డగుటకు గుణము సాక్షి
 ధర్మాత్ముఁ డౌటకు దాన మిచ్చుటే సాక్షి మంత్రగాఁడౌటకు మహిమ సాక్షి
 యఖిలంబు తానౌట కానందమే సాక్షి భక్తికలందుకు భజన సాక్షి
 శ్రీమంతుఁ డౌటకు శృంగారమే సాక్షి కరుణాత్మునకు సాత్త్వికంబు సాక్షి
 గురుకటాక్షఁ బుకలుగుటగుటియె సాక్షి, సకలభూతంబులకు నీ వెసర్వసాక్షి, మ-
 భండనోద్దండకోదండపాండితి మును పరశురాముండు నీపాటివాఁడు
 దుష్టరాక్షసకోటి దురములో ఖండింప భరతాగ్రజుండు నీపగిదివాఁడు
 భక్తసంఘమునకు భాగ్యమొసంగను శ్రీకృష్ణుఁ డొకఁడు నీచెలుపువాఁడు
 మోక్షపదం బిచ్చి ముదముతో రక్షింప నారాయణుఁడు నీదునడకవాఁడు
 ఎన్ని విధములఁజూడమీకిరువురకును, సమముగానిమతెవ్వరు సాటిరారు, మ-
 అజ్ఞానజాడ్యంబు నణఁగింపఁగాఁ బూర్ణచంద్రోదయంబు నీచరణభక్తి
 కామాదికోగ్రసంఘములను బోఁద్రోల జీవ సూపతి నీమసేవ భుని
 బ్రక్రతిపైత్యవికారబాధల నిరసింపఁ జింతామయియె నీమచేత లవనిఁ
 బామరభ్రాంతిచేఁ బరఁగు రుగ్గత మాన్ప లోహంబు నీఖ్యాతి లోకులకును
 నటులుగాకున్న భవరోగ హరుఁడవనుచు, నవనిలో స్థూలభిధానముచు రెసీకు
 మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియే కామ్రులింగ. ౧౦
 పది నెలల్ రాతిరిపగలును రాక్షసవనితలతో సీత వనటఁ గుందె
 విరటుమందిరమున వెలఁదులసన్నిధి ద్రౌపది యొకయేఁడు దాసియయ్యె
 సతదీప్రులును నేలు సార్వభౌముని భార్య కలహకంటకియింట గాసిఁజెందె
 దమయంతి కానలో ధవునిఁగానఁగ లేక యలసట చెందెను నవనిలోనఁ
 గాలగతి యెంతవారికిఁ గడపవశమె, కమలజునక్షత్రనఁ దీతదు కష్టపడక, మద-

కంచియేకానులింగశతకము.

సకలమవగావచ్చును సకలవ్రతంబులు సలుపవచ్చు
 మహిమ మాపగవచ్చు నద్వైతుల మటంచు ననగవచ్చు
 నూను కాశి సచ్చిలింకగ వచ్చు దీర్ఘయాత్రలకును దిరుగవచ్చు
 హిత్వకాతు లెఱుంగవచ్చు దేవాలయంబుల దిరుగవచ్చు
 ములుచు లేచివచ్చు చదివి, నిన్ను జెందెడితత్త్వంబు నేర్చుటరుదు-
 బలంబుల నోవసమాజ సూధరంబులకు దంభోభిభార
 బలంబులు బలిచి విన్నెదిరించు నరిగజపమితికి నంకుశంబు
 బలంబుల నిరూపణపక్ష మేఘపంక్తికిని సమీరణంబు
 బలంబులు వివిధకాత్రచగాజతామి స్రవంక్తికి దపనకాంతి
 బలంబులు వెలయునీయాముధములు, లిచుతిసేయును నిరతంబు వేడుకలర-
 గలకపడక
 పరమహనాదములకు హరులహేషలకును నదరిపడక
 మూలాలిల్లలతో బుత్తెంచు శరవరంపరలకు శంకపడక
 మోతనంబుల్లనోద్భవశిఖిలలకు మది జిక్కుపడక
 విక్రమై కగరనణించు, వారి రణశూరులందురు వసుధలోన-
 ద్విరావందిత వేదవేద్య మహేశ విశ్వరూప
 విష్ణుకల్పిత విను మహాదేవ నే సత్యంతదీనుండ సల్పమతిని
 హస్తాన నకురాధి నధికపామరుండను శాంతిహీనుండ మహాచపలమతిని
 హస్తములె చాల నెఱవన్మి నిరతంబు బగలును రాతిరి భజనసేతు
 హస్తాలి మత్తెవ్వరి నెఱుంగ నింక, గొదవ లెంచిన నీపెద్దకొడుకుతోడ-
 చనిన హస్తంబుల జనుగువాడె నియోగి పరసతీవిముఖుడే పరమయోగి
 హస్తంబులకన్యత్తుడే రోగి కలకొద్దియైనగునుండె త్యాగి
 హస్తంబులకన్యత్తుడే విరాగి యత్యంతసుఖుండగునతడె భోగి
 హస్తంబులకన్యత్తుడే మూర్ఖుని మాయ వేషధరుండెమహినిజోగి
 హస్తంబులకన్యత్తుడే స్త్రంబులాడుచుండు, జితరిపుయూధకాశికావిశ్వనాథ-
 మునునని పెండ్లిసేయంగఁగోరి కన్యకార్థము నెందు గదలినావా
 హస్తంబులకన్యత్తుడే నెందున గడువడి ధనదునికడకు జనితొ
 హస్తంబులకన్యత్తుడే నొకరిని దలమీద నొకరిని మోయలే కెచ్చట ముడింగినావా

భస్మాసురునిబారిఁ బడలేక పరుగెత్తి యలసియేమూలను నణఁగినావా
 లేకయుండినఁ బిలిచిన రాకయున్న, కారణం బేమి భక్తులకడకుసీపు, మద-
 సతతంబు సీపాదసరసీరుహములకు సద్భక్తితోఁ బూజఁ జల్పుటకును
 నిరతంబు సీఘ్రాననిష్ఠతానుజనుల సాంగత్యమునఁ బ్రోదిసల్పుటకును
 సకలభూతంబుల సమతవహించెడి తత్త్వంబుచుదిలోనఁ (దగులుటకును)
 చయచునిదబ్బిటలాడక మోక్షంబు గనియెడి ముచ్చటకును
 నాదుమదిలోన నెప్పుడు నాటియుండు, నటులఁగోరుచునిన్ను నేనాశ్రయింతు-
 బాణాసురుండు సీభక్తుఁ డటందురు మూర్ఖుఁడై మిము జన్యమునకుఁ బిల్చె
 దశకంధరుఁడు సీదుదాసుఁ డటందురు కైలాస మగలించె గర్వమునను
 భస్మాసురుఁడు బహుభక్తుఁ డటందురు వానిద్రోహం బెన్న వశముగాదు
 అరయఘంటాకర్ణుఁ డతిశిష్యుఁడందురు సీఘ్రామే లేదు నిశ్చయముగ
 వారివలె నన్నుఁజూడఁగ వలదు దేవ, యనపరాధిని దీనుఁడ నతివిమతిని-
 పొన్నాశ మన్నాశ పెణ్ణాశ వీడిన యోగింఁడ్రుండు కీముర్ఖిలోన
 నియతి యాచారంబు నిశ్చలచిత్తంబు గల్గివెలయువాఁడు ఘనుఁడు భువిని
 సత్త్వము దానంబు సాత్త్వికములు గల్గు పురుషుఁడు ధన్యుఁడు భూమిలోనఁ
 బరమభక్తిజ్ఞానవైరాగ్యసంపన్ను సుజ్ఞాని యందురు సూరిజనులు
 అశనవసనార్థులై తత్త్వమరయలేక, భేషజంబులఁ జెందినఁ బెద్ద లనరు-
 సకలచరాచరసంఘంబు నిర్మింపఁ గమలసంభవుఁ డధికారి యండు
 సకలలోకంబుల సంరక్షణము సేయ నాదినారాయణుఁ డాఘ్యుఁ డండు
 ప్రళయకాలంబున బ్రహ్మాండములనెల్ల రూపడంచుటకును రుద్రుండు
 పుట్టింప రక్షింపఁ బాడవడంచుటకును ముగ్ధుమూర్తులమూల మగుచు
 నబ్జజుఁడు నబ్జనేత్రుండు నబ్జధరుఁడు, సరయ సీవని పలుకుదు రార్యులెల్ల-
 సద్వంశమునఁ బుట్టి జాలరి యప్పుడి దాతయై తగు వానితాతపేరు
 ధరమిఁదియాశను దల్లితోడునుజంపి ధర్మాత్ముఁ డగువాని తాతపేరు
 దనుజకామిని నేల ననుజరక్తము గ్రోలి తగధీరుఁ డగువానితాతపేరు
 వినువాఁకకొమరుని సునిశితాశుగముల ధరణిఁ గూల్చినవానితాతపేరు
 నక్షరద్వయమభిధానమగయనొక తె, తనయులేకోదరులుభువిదధ్యముగను-
 కదనంబు భోగిసీసదనంబు మదిలోన సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి
 సింగాణిప్రేటులు చెలిగోటిమీటులు సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి

హామలహామల (నకియపూవే)లు సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి

* * * * *

కంచియే కావ్యలింగములు వీరవరుఁడు, సమముగాఁజూచుచుననులోసంతతమును
మనమునఁగమహితక్షమాశతాంగ, కరభృతకురంగకంచియే కావ్యలింగ.

భక్తిజలములు ధయపడవలె నని దందశూకంబులఁ దాల్చినావా

మలు మఁగొని దిగులొందవలె నని పునుకలదండలు పూనినావా

యఃసము భృత్యులు నడుగుదురో యని త్వేళంబు ప్రీతి భుజించినావా

ఎడమ మా కులు కావలె నందురో యని కరటిచ్చర్థము మేనఁ గప్పినావా

యెన్ని నూలులు ఎన్ని న నిన్ను విడువ

నీమనఁజములె సాక్షి నిశ్చయముగ

మనమునఁగ మహితక్షమాశతాంగ

కరభృతకురంగ కంచియే కావ్యలింగ.

మోదూతనామసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౧౩ రోజున

నందికొండ వెంకటరామశర్మవ్రాసిన ప్రతి.

(వత్తిమండలములలో సంపాదించఁబడినది)

౭-తిరుమల శ్రీ వేంకటేశతత్వము.

భుజమెల్ల భగవచ్ఛాస్త్రి.

—౧ రేఖప్రాసకందపద్యములు ౧—

సిరి యురమున మెఱయఁగ నరి, దరములు కరముల ధరించి దయచే జగముం
బరిపాలించుచు నుంటిని, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా ! ౧

దరదరవిందవిలోచన ! స్ఫురదందుసమానవదన ! సురవందిత ! సుం
దర ! కుందరదన ! మామం,దిర తిరుమల వేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా ! ౨

తరుణారణచరణా ! భవ,తరణా ! భయహరణ ! గోత్రధర ! కరుణాబ్ధి !
శరణాగతు ననుఁ బ్రోవుము, తిరుమల- 3

సరసకవిత్వచమృత్ప్రతి, నురులక్షణసరణి నెఱుఁగ నూటక కృతిసి
కరుణ నొనరింతుఁ గొను మో, తిరుమల- ౪

కరణంబులు ముక్తికలం,కరణంబులు ఫణికి భద్రకరణము లగు నీ
చరణంబులు మదిఁ దలఁచెదఁ, తిరుమల- ౫

శరణాగతజనపోషా ! సురుచిరమృదుసత్యభాష ! సుందరవేషా !
సురవరహృత్సంతోషా ! తిరుమల- ౬

నిరుపమగరుడతురంగా ! పరమమునీంద్రాఘసంగ ! భవభయభంగా !
నిరవధికరుణాపాంగా ! తిరుమల- ౭

ఉరగాధిపమృదుతల్పా ! కరుణాకర భక్తకల్ప ! కమలాకల్పా !
భరితాబ్జజాండకల్పా ! తిరుమల- ౮

కరివరు మొఱవిని బిరబిర, నరిగి దయం బ్రోచినాఁడ వని వేడితి నా
మొఱవినరాదా నరహరి ! తిరుమల- ౯

కరి యేమి కట్న మిచ్చెను ? బరికింపఁగ శబరి యేమి భాగ్య మొసంగె ?
ధర వారిఁ బ్రోవతేదా ? తిరుమల- ౧౦

నిఱుపేదల రక్షింపఁగ, మఱవైన నిఁ కెవ్వ రిలను, మఱి దిక్తయయో ?
శరణాగతవత్సల ! హరి ! తిరుమల- ౧౧

నిరుపమసంపద లిప్పుడు, కురిపింపు మటుచు నిన్నుఁ గోరఁగ తేదేఁ
తిరమగుముక్తిని వేడితిఁ, తిరుమల- ౧౨

శరణాగతు ననుఁ బ్రోవఁగఁ, నొరు లెవ్వరు సములు నీకు నుపమింపఁగ ? నో
కరుణాబ్ధి ! భక్తవత్సల ! తిరుమల- ౧౩

పురుషోత్తమ ! నాఁన్న ప, మరమరసేయక గ్రహింపు మతికృపవెలయన్

త్వర నవవర్గ మొసంగుము, తిరుమల-

౧౪

అరయఁగ నైహిక మతిదు, స్తరదుఃఖప్రదము గాన దయచే భవమున్

మఱిసొందింపక ప్రోసఁగు, తిరుమల-

౧౫

సరతిర్యగాదియోనుల, మఱిమఱి ధరఁబుట్టి గిట్టి మఱవనిభ్రమచే

దరిఁగానని ననుఁగావవె, తిరుమల-

౧౬

సరసీరుహలోచన ! నిను, మఱవక భజించువారు మహి ముక్తిని గొం

దురు గాన భక్తి నొసఁగుము, తిరుమల-

౧౭

పరమేశ్వర ! తొలిమేనుల, మఱచి నినుం దలఁపకున్న మహిఁబుట్టఁ దగెన్

వెఱపేల యిపుడు దలఁపఁగఁ, దిరుమల-

౧౮

కొఱమూలినవిషయంబుల, మరగి నిను భజింపకున్న మతి హీనుఁడనై

పొరలితి బహుజన్యంబులఁ, దిరుమల-

౧౯

దురితము లొనరించుతఱిన్, వరపుణ్యక్రియలు మాని వర్తించునెడన్

వెఱవని మహాపరాధిని, తిరుమల-

౨౦

వరద ! భవాంభోనిధి సం, తరణము యుష్మత్తటాక్షతరణిని గాకన్

తరమె యుపాయాంతరములఁ, దిరుమల-

౨౧

ధరలోనలేరు సీసము, లరయంగాఁగలరె యధికు ? లంబుజనాభా !

పరులెవ్వరు రక్షకులిఁకఁ, దిరుమల-

౨౨

పరులయెడ దయయు నుపకృతి, పరహితము నృమము సత్యభాషణము లొగిన్

నెరపని దురితాత్మఁడనేఁ, దిరుమల-

౨౩

ధరలోననెల్ల యోనులఁ, బారిఁ బుట్టుట చచ్చుటయును బుద్ధిఁ దలఁపఁగన్

మురిసివిలజ్జఁడనైతిని, దిరుమల-

౨౪

అరయక గతజన్మపరం, వరలందుఁ గళత్రపుత్రబంధుగృహళిన్

దిరమెపు డని బ్రమసితి మది, దిరుమల-

౨౫

అరుదెంచి తెచటనుండియొ, యరిగెద నేవంకకొక్తా యదిదెలియక సం

సరణభ్రాంతిని జిక్కితిఁ, దిరుమల-

౨౬

కొఱగాని బ్రదుకునకు మది, మురియుచు ఘనగర్వమదవిమోహంబున స

త్పురుషులనవమానించితిఁ, దిరుమల-

౨౭

ధరమదిరాపేక్షునిగతి, నురుభవదుఃఖానుభవము నొందుచునురలన్

నెఱి భవయత్నముఁ జేసెదఁ, దిరుమల-

౨౮

పరభయనిద్రాభక్తి, స్థరమోహ క్రియల విగతసంక్లానముచే
నరపశు వనఁ బరఁగితి నో, తిరుమల-

౨౯

శరణఁగ నావిభీషణుఁ, గరుణను ప్రాపదిని హరినిఁ గాచితి వది నీ
బిరుదైనను ననుఁబ్రోవుము, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ త్రిదశాక్షిశా !

౩౦

నరహరి ! గోవింద ! హరీ ! పురుషోత్తమ ! విబుధులైత్ర ! పుణ్యచరిత్రా !
మురహర ! వామన ! మాధవ ! తిరుమల-

౩౧

పరమేశ్వర ! కేశవ ! శ్రీ,ధర ! మధుసూదన ! ముకుంద ! దానవనైకీ !
ధరణీధరనుత ! శౌరీ ! తిరుమల-

౩౨

సురుచిర వాక్సృష్టిని వే, మఱు నినుఁ బ్రార్థింపలేని మతిమంతుడ నన్
గరుణను రక్షింపఁదగుఁ, తిరుమల-

౩౩

పరమానందాత్మక ! శ్రీ,హరి ! సీమాహృత్త్య మజభవాదులకైనఁ
దరమానె యభినుతింపఁగఁ, తిరుమల-

౩౪

పరభక్తియుక్తనిష్ఠా, పరులను బ్రోచుటయు నెంతప్రాధవ మ్మన్
దరిఁజేర్చినఁగా యశమగుఁ, తిరుమల-

౩౫

దురితాత్ముడ దా భికుడన్, దురహంకారాభిమానదూష్యహృదయుడన్
శరణాగతుడను బ్రోవుము, తిరుమల-

౩౬

నిరతాపరాధి కైనను, శరణొందిన నభయ మిత్తు సత్వర మది నా
పరమవ్రత మని పల్లవ, తిరుమల-

౩౭

కరుణావయోధి ! నీకింకరుడను శరణంటిఁ బ్రోవఁగాఁ దగుఁజుమ్మి
మఱవకుము నీదెభారము, తిరుమల-

౩౮

శరణంటి నీపదాబ్జము, శరణంటిని బరులవేడఁజాలను నీవే
దొరవంటి నెటులు చేసినఁ, తిరుమల-

౩౯

నిరతము నీపదభక్తియు, విరతియు దుష్టామహేతు విషయంబులపై
మఱవమి నిను దయసేయుము, తిరుమల-

౪౦

నరు లెంతవార లెన్నఁగ, సుర లైనను నీదుమహిమ జూడఁగ వినఁగా
వెఱిగొందుదు రవిషయతం, తిరుమల-

౪౧

అఱినిముసములోన జగ,త్పరికల్పనరక్షణ ప్రభంగంబుల న
ఛ్యైరువుగ నొనరించెదవో, తిరుమల-

౪౨

పరుడవగు నీవు జీవేశ్వరజగదాకృతులఁ దోచి స్వప్రభచే ద
త్పరవికృతులొంద వెన్నఁడు, తిరుమల-

౪౩

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశతకము.

1. పాపములను విడిచి, నిరుపమనిర్భజజగము నిర్మించెద వా
నా ! చచ్చి-బుగ్గవా, తిరుమల- ౪౪
2. పాపములు లోనిది, మఱిజగములలోనఁ జొచ్చి మహిమదలిర్పఁ
నా ! విగానుండువు, తిరుమల- ౪౫
3. పాపములను విడిచి, సొదిది జగంబులను జొరుట చొరకుండుటయు
నా ! వెలిలోనులు లే విడిచి, తిరుమల- ౪౬
4. పాపములను విడిచి, పంచము, పరికల్పితమాట నన్యభావము గలదే ?
నా ! ననగాద్యయుండవు, తిరుమల- ౪౭
5. పాపములను విడిచి, నరయ నధిష్ఠాన మగుట నభివిషయచరా
నా ! మంతయు నీవకదా, తిరుమల- ౪౮
6. పాపములను విడిచి, మఱవని చిదఖండనిత్యమహాదాకృతివి
నా ! ములు గలుగఁజేయవె, తిరుమల- ౪౯
7. పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నజ్ఞానమోహతిమిరము తోచె
నా ! వెలుంగు నొసర్పము, తిరుమల- ౫౦
8. పాపములను విడిచి, మాయా,తరణం బేదిని గల్గు ? దఱచుగ నాత్మ
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౧
9. పాపములను విడిచి, వాల్చికియొకం, డెఱుఁగును నారదుండు నధపుఁ డీశ్వరియు భవ
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౨
10. పాపములను విడిచి, పురుషాత్మమ ! నినుజేమను, స్థిరియించిన దినమె దినము చచ్చింగ భవ
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౩
11. పాపములను విడిచి, పురుషుల బారిఁగొని, పరమొసఁగితి వరుదె సమతఁ బరఁగడి నీకుం
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౪
12. పాపములను విడిచి, పురుషుల సఖుండపు, పరుండపు బంధుండ వఖిలభారకుండ వటం
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౫
13. పాపములను విడిచి, పురుషుల గానకుండిన, నరునకు భవి జన్మకర్తనాశన మింకే
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౬
14. పాపములను విడిచి, పురుషుల గానకుండిన, మురిసి శ్రుతు శ్రీచరిత్రమును వినుచుండ
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౭
15. పాపములను విడిచి, పురుషుల గానకుండిన, పురుషుల గానకుండిన, పురుషుల గానకుండిన
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౮
16. పాపములను విడిచి, పురుషుల గానకుండిన, పురుషుల గానకుండిన, పురుషుల గానకుండిన
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౫౯
17. పాపములను విడిచి, పురుషుల గానకుండిన, పురుషుల గానకుండిన, పురుషుల గానకుండిన
నా ! పాపములను విడిచి, తెఱఁగున నగు, తిరుమల- ౬౦

సురవందితమ్మదుపాదా , పరిహృతవరజీవజీవ ' వరమోహరా !

పరకల్పితగుణభేదా, తిరుమల-

౧౧

శరచరకచ్ఛపకిరినర, హరి వయి భృగుదామరామగారిబుద్ధితను

స్ఫురణలఁ బ్రభవించితివా, తిరుమల-

౧౨

వరమత్సాన్యకృతిసోమకుఁ, బారిగొని తడవహృతివిగమపు-జముఁ గృతనేఁ

బరమేష్టి కొసంగితివి మును, తిరుమల-

౧౩

సుర లమర లమ్మతమునకై, గిరిచే నంబుని మధాపఁ ద్రందఁ బడఁగ న

గ్గిరిఁ గూర్చితచే నైత్తవె, తిరుమల-

౧౪

ధర నబ్ధిముంప దితిసుతుఁ, గిరిహాపము వొంది వేగఁ కీటవఁచి వసు

ధరఁ గోఱను నిల్పితివా, తిరుమల-

౧౫

సురసుతుల నొంచుదైత్యుని, నరహరివై యురముఁ జూచి నఖముఖములఁ జె

చ్చెర బాలునేలితివిగా, తిరుమల-

౧౬

ధర బలి నడిగి పటుత్వము, మెఱయ- బదవ్యయత నాక్రమించి జగముఁ ద

చ్చిరమున నడుగిడి యడఁపవె, తిరుమల-

౧౭

మెఱయుచు భార్గవుఁడన నృప, వరులచుముయ్యేకుమాలు వధియించి వసు

ధరఁ గళ్యపుర కొసంగితి, తిరుమల-

౧౮

వరదశరధాత్మజుఁడవై, శరనిధి బంధించి యాదశ క్రీపు నని

బారిగొని ధరణిజనేలవె, తిరుమల-

౧౯

తఱిమి ప్రలంబాద్యసురులఁ, బరిమాచ్చి బలంబుమెఱయ బలరాముఁ డనం

గరిపురిఁ బెకలించితివా, తిరుమల-

౨౦

పురదనుజనతులనద్యోత, సరణిని బుద్ధితరు జెఱచి చని తత్పతులఁ

హరుచేఁ బాలియఁగఁ జేయవె, తిరుమల-

౨౧

దొరకొని కలికలుషము దుర్భరమై భురిఁ జెఱుప దాని భంజింపఁగ నుం

దరకల్పివిగా నుండువు, తిరుమల-

౨౨

తరణము గాతమతరుణికిఁ, దరణము ధవమునకు మోక్షదాబగు యుష్మ

చ్చరణము నెఱనచ్చితినేఁ, తిరుమల-

౨౩

కరమొప్పు చతుర్భుజముల, మెఱయు కిరీటాయుధముల మించినసిరిచే

గరుడరథమునఁ జరింతువు, తిరుమల-

౨౪

శిరమున రత్నకిరీటం, బురమునఁ గౌస్తుభము వెలయ నురుకుండలన

త్తరకంకణములఁ జెలఁగెదా, తిరుమల-

౨౫

- నిరుపమమన దేహారుచుల్, కరమొప్పు విశాలహృదయకంజాక్షములన్
మెఱయు నిను భక్తిఁ గొలిచెదఁ, తిరుమల- ౨౪
- కరివరద ! రమాలోలా, కరుణాకర ! భక్తపాల ! కాంచనచేలా !
శరణాగతభరణవ్రత, తిరుమల- ౨౫
- తరణినహస్రప్రభలను, మెఱయు భవద్వివృదేహమృదువైభవమున్
గరుణం గనఁజేయఁ గదే ! తిరుమల- ౨౬
- హరి ! పరమపురుష ! నీమృదు,చరణంబులు భక్తమానసస్ఫురణంబుల్
తరణంబులు భవజలధికిఁ, తిరుమల- ౨౭
- నిరుపమసంసారాంబుధి, దరిఁ జేర్పఁగ నేల యింక దయరాజయయో?
కరుణారాశివిగావా ? తిరుమల- ౨౮
- నిరవధిమోహంబుధి సం,తరణం బానరింపుమయ్య ! దవశిఖసమ సం
సరణము దుర్భరమయ్యా ! తిరుమల- ౨౯
- కరి మకరిచేత వడి సెడి, మఱిమఱి నిను వేడమొఱను మఱవక విని స
త్వరఁజని ప్రోచితివికదా, తిరుమల- ౩౦
- నెఱిబాల్యత గురుని యనా,దరమున నినుఁ జేరికొల్పి దయ ధ్రువునకు న
త్పరమాధికత్యమొసఁగవె, తిరుమల- ౩౧
- ఉరుసోదరపరిభవమున, శరణొందు విభీషణున కనంశయముగ న
త్పర నభయమిచ్చితివిగా, తిరుమల- ౩౨
- హరివరునకు నెచ్చెలివై, వెఱవకు మని యభయమొసఁగి వేగమ వాలిం
బరిమార్చి రాజ్యమిడితిని, తిరుమల- ౩౩
- హరి నిందుఁ జూపు మన సర,హరివై స్తంభమున వెడలి యడఁచి దితిజ న
త్తఱిఁ బ్రహ్లాదునిగావవె, తిరుమల- ౩౪
- కురుపతిసభ నొందుమహా,పరిభవమున వేడ మానభంగమడఁచి త
త్పరతన్ ద్రాపదిఁ గాచితి, తిరుమల- ౩౫
- సరసారథివై కరుణన్, గురుపతిసుతవైభవంబుఁ గోల్పితిచి వసుం
ధరఁ గాంతేయుల కొసఁగవె, తిరుమల- ౩౬
- ధరదాసీ సుతుఁడైనను, నిరతము భవదీయభక్తినిష్ఠనొసఁగి తా
సురపూజ్యత నారదునకుఁ, తిరుమల- ౩౭
- నిలువేద సఖుఁడు భక్తుం, డరుదెంచిన నెఱిఁగి ప్రీతి నడుకులు గొని స
త్పరమున సంపదలిడితౌ, తిరుమల- ౩౮

దురితాత్ముఁ డజామీఘఁడు, మరణార్థిని నీదుపేర మనుచుతుఁ బిలువం
బరమొసంగితి కడుఁబ్రేముడిఁ, తిరుమల-

౯౯

గురులుబ్ధవృత్తి నడవిని, దిరుగుచు భవదీయనామదివ్యమహిమచే
ధరవాల్మీకి యశముఁ గొనెఁ, తిరుమల-

౯౦

త్వర సంబరీషుపై ముని,వరుఁ డరయక కృత్తినేయ వాత్సల్యత న
త్రణిఁ జక్రమనిచి ప్రోచితి, తిరుమల-

౯౧

గురుసుతు శరబాధల ను, త్రరగర్భస్థు నొగిఁబ్రోవ నయ నుదగమువేఁ
జొరి పరితాపముఁ దీర్పవె, తిరుమల-

౯౨

హరి ! నీదీనదయాఘత, పరభక్తాధీనతయును వర్జింపఁగ నా
తరమె ? మహాత్ముగుణాల్లిని, తిరుమల-

౯౩

నెఱి స్వప్రతిజ్ఞఁ దలఁపక, పరమహితుండనుచు భీష్ముప్రతిస నిలిపి తే
దురమునఁ జక్రముఁ జేకొని, తిరుమల-

౯౪

శరతల్పగు గాంగేయుని, బరమధ్యానప్రవిష్ట భావ్రుండ వగుచుక
శరబాధలణంగింపవె, తిరుమల-

౯౫

గురుఁడవు దైవము సఖుఁడవు, మఱిచుట్టమవంచు నమ్మిమరుపొండవులం
గరుణించితి వేవిధములఁ, తిరుమల-

౯౬

పరదైవత మీవని మది, నెఱనమ్మితి నన్నుఁ బ్రోవ నీకు భరంబే ?
దురితములెన్నక యేలుము, తిరుమల-

౯౭

ఉరుదుప్రతనయుఁ డైనను, బరమకృపామతిని దాడ్రి పాలింపఁడె ? మ
త్పరజనకుండ వీన సుమీ, తిరుమల-

౯౮

హరి ! నారాయణ ! మాధవ ! నరహరి ! శ్రీవాసుదేవ ! నలినాక్ష ! రమా
వర ! వైకుంఠ ! జనార్దన, తిరుమల-

౯౯

ఉరగాధిపగిరివాసా ! పరమమహోల్లాస ! నిత్యభాసురహాసా !
నిరతిశయసుఖిలీలాసా ! తిరుమల-

౧౦౦

సురవినుత ! భోగిశయనా, యరసీరుహపత్రనయన ! జననవిహీనా !
దురితాటనీహుతాశన, తిరుమల-

౧౦౧

స్వరశతసమప్రకాశా ! గిరిజామానసనివేశ ! కృతిపమహేశా !
పరివ్యాతసర్వపలాశా, తిరుమల-

౧౦౨

నెఱనమ్మితి మనమున నీ,చరణములే గతియటంచు సదయుండవై చె
చ్చెరఁ బరమగతి నొసంగుము, తిరుమల-

౧౦౩

సురుచిరఘనదేహరుచిం, గరుణాత్మత వీక్షణములఁ గనకాంబరతన్

దరిసెన మొసంగి యేలుము, తిరుమల-

౧౦౪

అరయఁగ బాలుని నుపపులఁ, బరితోషము నొందుజనకుభంగి నిపుడు నే

మొఱలిడుపల్లులఁ గొనఁదగుఁ, తిరుమల-

౧౦౫

గురుపాండిత్యప్రకటన, పరత నైష్ఠ్యలకుఁ గాదు భక్తిం గృతి నీ

కరుణకొఱకు నేఁ జేసితిఁ, తిరుమల-

౧౦౬

పరమదయాబోధి ! భవ, త్తరుణ నృతకం బానర్పఁగాఁ దగె దీనిక

సరసతఁ గొను మెఱుఱున్నం, తిరుమల-

౧౦౭

పరమాదరమున నిదియె, వ్వరు చదివిన వినిన నీను వరకృపచేతం

బరమామృతమును గొందురు, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ త్రిదశాధీశా. ౧౦౮

పరభుజిమిశ్మాన్వయ భా, సురవిమలాత్రేయగోత్రజుడ భగవద్భూ

సురుఁ డను నీకొనఁగితిఁ గృతి, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా !

శ్రితహృదయాభీష్టప్రద, శతధృతిముఖవిబుధవంద్య ! చక్రధర ! వశీ

కృతభక్తజనాఘమన, స్థిత ! తిరుమల వేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా !

సతతము నెఱనమ్మితి మది, గతిసీవయటంచు మిగులఁ గనికరమున న

ద్గతిఁ జేర్పఁ దగదె కమలా, దృత ! తిరుమల వేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా !

జయజయ కరుణాసాగర , జయజయ సర్వజ్ఞ ! సకలజగదాధారా !

జయజయ సర్వజనాధిప, జయ తిరుమల వేంకటేశ ! జయ సర్వేశా !

౮ మనోహరశతకము.

—: లకారప్రాసయుతోత్పలమాలావృత్తములు. :—

పరశురామపంతుల రామమూర్తికవి.

శ్రీలలనేశరుద్రసరసీరుహగర్భ గణాధిపాంఘులఁ

ఫాలము సోఁక మ్రొక్కి యొకపద్యశతంబు రచించి మల్లికా
మాలికగాను మీకును సమర్పణ చేసి తరింపఁగంటి నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా.

౧

బాలిశుఁ డంచు నన్గని శుభస్థితి కేగుదుమూర్తి సీరహ

స్యాలయమంత్రమంత్రకలితార్థములం గృహచేసె నట్టి నా
పాలిటి లింగమూర్తి పదపద్మనుతు ల్గొని నిన్భజుతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా.

౨

శ్రీలలితం బనానుయము చిన్తయ మాద్య మనిష్ఠ్రియంబు ని

ర్హుల మఖండ మద్వయ మమూర్త మజం బగు బ్రహ్మ మైన నీ
వాలయస్థి కంత ముదయస్థితి కాది వెలుంగుచుండు వం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా.

3

ఆలయసంభవస్థితులనందఁ తొల్లిటి నీదుమూర్తియం

దాలయసంభవస్థితుల కాశ్రయ యై యొకశక్తి తోఁచి ని
న్నాలయసంభవస్థితుల నందెడివానిగ నావరించె నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా.

౪

ఆలలితాత్మశక్తి విమలాత్మిక యై యొకమాయ యయ్యె న

త్తాలిమి సీశ్వరుండ వయి తద్గుణసంగతి నెంచి చక్రివిఁ
శూలివి తమ్మిచూలివగుచున్ స్థితి నాశభవార్థివైతి వం, బాలపురీశ-

౫

ఏలిక మాయతో నెనసి యీశుండవై కనుఁగొన్నమాయ నీ

నేల జలాగ్ని వాయువులు నింగియుఁ దద్గుణభాగసంగతిఁ

స్థూలము సూక్ష్మ మర్థవితతు ల్జగము ల్నికలంబుఁ బుట్టెనం, బాలపురీశ-

౬

పోలిక కాత్మకల్పితపుత్రయమ౯ జడ మాట దానిలో

నీలలితాంశముం బ్రతిజనింపఁగఁ జేసజీవుఁ డయ్యె నా

లీల ననేకజీవులు గలింగి జగంబులు నిండియుండి రం, బాలపురీశ-

౭

నీలనదంశఁ బుట్టి భువి నిండిన జీవులలో నొకండ నీ
 పాలన పుట్టినాడ నినుఁ బ్రాపుగఁ గైకొని యున్నవాడ ని
 న్బోలినవాడ పేఱుపడిపోయెడివాడఁను గాను గావు మం, బాలపురీశ- ౮
 నీలలితాంశ మైన నను నీసముఖమున నుండనీక నేఁ
 డీలలనాచుతార్థవిషయేషణము ల్పొడసూపి తోడనే
 మేలును గీడలం దనుగమింపఁగఁ జేసితి వేమనందు నం, బాల- ౯
 మేలిమి సత్త్వతంబు బలిమిం దురితం బిడుఁ గీడు తత్త్రియా
 మూలము దేహ మట్టి తనుమోహమునం జరియించు జీవుఁ డే
 కాలము నేను దత్సముఁడఁ గావున నిన్బజియింతుఁ బ్రోవు మం
 బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౦
 కాలముఁ గర్తముం గలసి కామములుం బాడసూపి మోదభే
 దాలయమైన దుస్తరభవాబ్ధిని ద్రొబ్బెనుగాన నన్నుఁ ద
 త్త్రాలుని కొప్పగింపకను గావుము నిన్బదిలో భజింతు నం, బాల- ౧౧
 కాలము వ్యర్థమాయె భవకర్తము లన్ని సమర్థమాయె ని
 త్త్రాలు సుతు ల్ధనంబు మొదలైనవి స్వార్థము లాయెఁ గాని నీ
 లీల లొకించు కైన వినలే దిఁక నేలెద వెట్లు నన్ను నం, బాలపు- ౧౨
 కాలములోనఁ గొంత గతకాలము బాల్యము చెల్లె నీవయః
 కాలము దారపుత్రకనకభ్రమలం గత మయ్యె నాజరా
 కాలము దుర్బలంబు నినుఁ గాంచి భజింపఁగఁ జాలఁ బ్రోవుమం, బాల-౧౩
 కాలమొకించుకైన వృథగాఁ జననీదగ దందు నాయువుం
 గాలము కొంచెమేని జనఁగాఁ జను రాత్రికగళ్ల వెంబడిం
 గాలుఁడు నిర్దయుండు నటుగావున నిన్ను భజింపఁజేయు మం, బాల- ౧౪
 మేలు సతంబు నాఁగ నది మించులఁ బోలు సతంబు మేననం
 బోలదు నీరుబుగ్గ యది మ్రోల వసించును మిత్తియంచు నేఁ
 జాల విచార మంది నిను సారెకుఁ దల్చుచు నుంటిఁ బ్రోవుమం, బాల-౧౫
 మే లచరంబులం జరము మేలు చరంబుల మర్త్యుఁ డందులో
 మేలు ద్విజేంద్రుఁ డందులకు మేలు భవత్పదభక్తుఁ డాతనిం
 బోలఁగఁ జేసి నన్ను దయఁ బ్రోవక యుండట మేలు గాద యం, బాల-౧౬
 ఆలయ మాలు బిడ్డ లని యాడబముం దలపెట్టి వానిలో
 పోలుచుఁ జొక్తుచుండు మని చూచితి వింతియకాని నన్ను నీ
 పాల వసింపఁ జేయ విది పాడియె యేమన వచ్చు నిన్ను నం, బాల- ౧౭

ంపఁజేసితివి యేటికి నీభవమోహవార్ధిక
 పరంపరాభ్రమణలుబ్ధునిఁ జేసి యమాలయంబునం
 ఁద వే నుటంచు నిను దూఱును నన్లన జాలిగాదె యం
 పురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౮
 నృపచృరణపద్మములం బ్రణుతించురీతులుం
 ద్వదీయమూర్తికిని గేవల మర్చన చేయుజాడ వా
 ముల నృపవత్తధ ప్రసంగము చేసెడి నేర్పు లీవె యం, బాల. ౧౯
 కిండు వేల్పు లిల వేడినఁ బాలనసేయవే తప
 రు వేడఁ బ్రోవవె, కుచేలుఁడు వేడిన నేలుకోవె, పాం
 ని గావవే, తగ నిజాంశజు న న్నటు గావరాదె యం
 పురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౨౦
 బోలి నీపరమశోభననామజపంబు, నేటిరా
 యిఁబోలి నీదుపరిశుద్ధపదాంబుజసేవ, పావనిం
 భవత్ప్రవర్తనముఁ బూనెద నన్ను ననుగ్రహింపుమం, బాల. ౨౧
 ర్వలోకముల నేనని సత్త్వముఁబూని చక్రి వై
 ద వేది నీలిరుదుఁ బేర్చొని చెప్పకొనంగ ధాత్రిలోఁ
 కమై వెలుంగు నది పెంపుకుఁదెచ్చెద నన్నుఁబ్రోవు మం, బాల. ౨౨
 ఁడ వీవ యని యే నిను వేడెద వేడ నెవ్వరిన్
 నేలు నన్ను నిపుడేలితివేనియు నీదుకీర్తి యీ
 యగుభూములం బదియునాల్లుజగంబులఁ జెప్పకొందునం, బాల. ౨౩
 కంతవేడ నొక యించుక పల్లవ దెంత నిర్దయా
 యెంతకేను మొఱుఁజెప్పుదుఁ జెప్పని జాలిమాలి నేఁ
 గఁజాల రాఁగదవె దందన తేటికి నేలుకోవె యం, బాల. ౨౪
 ఁడు తామసుఁడు నీరజగర్భుఁడు రాజసుండు ది
 యకు లాత్మరక్షకులుఁ బంకజనాభుఁడు వేషధారి ని
 రెడి దీనరక్షకుఁడు భూమిని కేడని నమ్మినాఁడ నం, బాల. ౨౫
 కిండు కామి, శిఖ విశ్వకృతాశి, యముండు నిర్దయా
 , సరాశనుండు నికమాత్మజుఁ, డప్పతి పాశి, తొల్పుఁడా
 , కుబేరుఁడర్థి, లయకర్త శిశ్రుం డని నిస్సజింతు నం, బాల. ౨౬

- శైలమునక ధరాసుతకుఁ జల్పిన తప్పు తృణాస్త్రభీతిచే
 సోలుచువచ్చి నీశరణుఁ జొచ్చినఁ గావవె కాకదైత్యు నా
 పోలిక గొంచు నీశరణు పూర్వముఁజెందని తప్పుగావుము, బాల. ౨౭
- ఏలిక నొక్కశూద్రుని గ్రహించి కులాధముఁజైన విప్రుఁడే
 నీ లలితాభిధానమును నిచ్చ భజించి జితాఘుఁ డయ్యె నా
 నీలలితాభిధానమును నేను భజితు నపాపుఁడేయు మం, బాల. ౨౮
- మాళి శిరంబున నైడను మూలిక యంఘ్రుల నందెలొప్ప స్త్రీ
 కేళులఁ దేలుచు న్నధురఁశృష్టుఁడవై విలసిల్లు నిన్ను నే
 వేళ భజితు నేలుకొనవే కనవే యిటువేగరావె యం, బాల. ౨౯
- నీలమువంటి వానిఁ గృపనింపెడు కన్నులవానిఁ జందురుం
 బోలిన మోమువాని మణిభూషణము ల్విలసిల్లువాని నా
 పాలిటివాని భక్తజనపాలుని రాముని నికభజింతు నం
 బాలపురీశ రాఘవస్మృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౩౦
- పాలికి నీవునేను సమబాధ్యుల మంశము లొక్కపాట నీ
 పాలఁ గలుంగు మోక్షమది పాలిడు నేఁ దమపాలివాఁడ నా
 పాలిడ కుండినం దగవు పాలయి ప్రాజ్ఞులబోధఁదీర్తు నం, బాల. ౩౧
- చాలుపుగాను నీకొఱకు సత్తత్వము లఁదితిఁగాని యితియే
 చాలును నీకుఁ సద్గతియొసంగితిఁ బ్రోచితి నంచుఁ బల్లఁగాఁ
 జాల వదెంత కట్టిడివి నైఁపకయుండట పాడిగాద యం, బాల. ౩౨
- పోలిక నేను మన్ను నినుఁబోలి జనించిననాఁడు నేను ని
 న్నే లెడివాఁడ నా భటుఁడ వీవని సంజ్ఞయొనర్చి యిప్పు డీ
 మూలరికంపుకాపురము మాటు త్వజించితి వేలనన్ను నం, బాల. ౩౩
- ఈ లవణాబ్ధిలోపలి మహిం గలవారలలోఁ దలంప నీ
 వేళకు నేనొకండ నిను వేఁడెడివాఁడను నన్నుఁ గావఁగాఁ
 జాలవు నీకు శక్తియును జాలదొ నేఁదగనో యెఱుంగ నం, బాల. ౩౪
- స్త్రీలనుఁ బుడ్యోనంగ శబరిఁ, బరమాన్నముఁబెట్టుభూసుర
 స్త్రీలను, బ్రసరఁబయి భజింప నహల్యను నార్తిదీక్షఁ బాం
 చాలినిఁ బ్రోచినావు నుతిసల్పెడి నన్నటు ప్రోవరాదె యం
 బాలపురీశ రాఘవస్మృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౩౫

సేలగు పుంగణంబులఁ గుచేలుఁడు, వారివిభూష, మర్త్యభు
 గ్పాలకుఁడు, విభీషణుఁడు, బావని, కుంజరనాథుఁడున్, రుమా
 పాలుఁడు మున్నుగాఁగలుగు భక్తులఁ బ్రోవితీ వట్లు ప్రోవు మం, బాల. 3౭
 వేలు వచింపనేల వదిలేల భవంబుల కొక్కమాటు ని
 శీలసదంఘిఁడముల సేవయొనర్చిన ముక్తినొందఁగాఁ
 జాలు నటంచుఁ గొంటి నిక జన్మలయ్యుంబులకొందఁజాల నం, బాల. 38
 నీలలితాభిధానశత నిర్మలవర్ణములెన్ని చున్ని చా
 నాలుకపై బిళుచు మవి వాకినఁ దజ్జపమంది సూర్యునిం
 బోలి వెలుంగు నిన్నుఁగని పొందెద ముక్తిసుఖంబు నిక్కమం, బాల. 39
 శీలము గల్గి నిర్మది భజించెద ము స్థితిమాలి యచ్యులం
 బాలన సేయుచు చిరఁడు పారముకూలిన భక్తి చాల గీ
 మాతఁ బరానుకూలి కొఱకూలినచాఁడని చూడకేలు మం, బాల. 40
 ఆలనసేయు మేను శరణందెదఁ గైకొనుచున్న మాటలున్
 ఆలన సేయునీకు భవమటమ ధన్యుడవన్న గోష్ఠులం
 బాలనసేయు నీ వధిక భాగ్యయుతుండవు గమ్యుటంచునం
 బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౪౦
 చాలుపుగా దరిద్రమున సంకటపాటుల నొంది భక్తి నీ
 పాలికి వచ్చినం బరమభాగ్యునిఁజేయు కుచేలురీతి న
 న్నేలుము నీకు మ్రొక్కెదను నిమ్ము శుభం బశుభంబు బాపుమం, బాల ౪౧
 వ్రేలెడి హారముల్ రుచులవెల్లు కిరీటముఁ బూర్ణ చంద్రునిం
 బోలు ముఖంబు తీరయిన బొమ్మలు తమ్ములఁగేరు కన్నులున్
 సేలగు పట్టుచీర విలసిల్లెడు నీచెలువంబుఁజూపు మం, బాల. ౪౨
 కాలసమీరము నివ్వసరఁ గానలనున్న సమస్తపాలము
 ల్లాలినపోల్చి నీదుకృప కొంచెము నాపయినుంచితేని యుం
 గూలును నాదు పూర్వకృత ఘోరమహాఘములంచు నెంతునం, బాల. ౪3
 చాలినభక్తి నోసుగుణశాలి సుమాక్షతగంధమల్లికా
 మాలలు నీ కొనంగి బతిమాలితి రమ్మని ప్రోవుమంచు గీ
 మాలితి నింతయేల దయమాలి తలంపవు రాపు ప్రోవ నం
 బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౪౪

మూలము నీ వెఱుక్కికని ము గ్గొని యీ భవభూతమోహమే

మూలమునం గలింగినచు మోహము నొందఁగఁ జేసె నిప్పు డా

మూలము నీయచు గ్రహముమూలమునన్నిడ నిన్నుఁగంటి నం

బాలపురీశ రాఘవవృషాల మహీతనయూచునోహరా.

౪౫

ఆల మముల్ జగంబు త్రిగుణాత్మికయైన ప్రధానశక్తి యి

ల్లాలు ప్రజాపతిప్రముఖు లా శ్శజలై విలసిల్లుదుడ నే

వేళ గృహస్థ కై వెలుఁగు విష్ణుని నిన్నదిలో భజింతు నం, బాల.

౪౬

నేల పదంబు మిన్ను తల నింగియె గా నివచంద్రులక్షులున్

ఛాలము నభ్రము న్దుఖము వహి దిశల్ శ్రుతులభికుక్షియుం

గాలము లంబరంబులుగఁగల్గు జగన్తయు నిస్సజాతునం, బాల.

౪౭

నీలవిభాంగ మత్తరజనీచరరాజతమఃపతంగ నీ

లాలకజాలభృంగ సకలాఘసమీరభుజంగ నిత్యజా

బాలినుతప్రసంగ నిను భక్తి భజింపును నన్నుఁ గావు మం, బాల.

౪౮

బాలమునుండ దీఁజనభావసరోజమిళింద సత్తైపా

చాలితదేవబృంద మునిభావితదివ్యపదారవింద ని

త్యాలఘుతత్వకంద నినుఁ దల్చి భజించెద నన్నుఁగావు మం, బాల.

౪౯

బాలిశ భావదూర ఘనపాతకసర్పమయూర గుప్తవా

తూలకు మూర ఘోరభవతూలనగానలపూర దుష్టభూ

చాలనిచార నీ కృపకుఁ బాత్రుని నన్ను ననుగ్రహింపు మం

బాలపురీశ రాఘవవృషాల మహీతనయూచునోహరా

౫౦

కాలపయోదదేహ పరిఖండితసత్తైతిజన్యమోహా దు

ష్టాలభుజ గకల్పవిశిఖప్రహతాఽసమూహా నన్ను నా

కాలభటుల్ రచించు భయకర్తయు లొందక యుండఁ బ్రోవు మం, బాల.

౫౧

శైలసమాధీర వరసాగరతుల్యగభీర కేవతా

జాలమనోవిహార శ్రుతిపారతర్థాగవిచార నందగో

చాలకుమూర నాహృదయ షడ్గుణులో నిను నిల్పికొల్తు నం, బాల.

౫౨

లాలితదివ్యమాః యుపలాలితదీపకలాప నామనం

క్షౌభితఘోరపాప రణకంపితరాక్షసతాప హస్తనం

కీరీతక స్త్రాచాప నినుగేవలభక్తి భజింతుఁ బ్రోవుమం, బాల.

౫౩

కాళియగర్వశోషణ జగచ్చయపోషణ సింధుకన్యకా

కేళినిశేషణ కనకకీలితభూషణ ముజభాషణ

వ్యాళవరేణ్యతల్పశయనాగతశోషణ నన్దుగ్రాప్త మం, బాల.

గీ౪

బాల మురారి కృష్ణశరీర భక్తజనప్రియనామదేవ గో

పాల నృసింహ కేశవ కృపానిధి దీనశరణ్య రామ మాం

పాలయ పాహిపాహి యని ప్రస్తుతిచేసి భజింతు నం, బాల.

గీ౫

వాళివినాశమూలకరవాల హతాసురజాల భార్గవీ

లోల గుణానుకూల నతలోకవిశాల కృపాలవాల నీ

పాలదొలంగఁ జాల నను బాలన సేయవె తాళఁజాల నం, బాల

గీ౬

గాలవనామదేవశుకశాతమకౌశికశౌనకాత్రిజా

బాలిమరీచిగాధిరుచిపర్వతభాగవముఖ్యమానిచి

త్రాలయవాస మామకహృదంతరభాసుడవై వసింపు మం, బాల.

గీ౭

నేలవెలంది రావణనిర్మితబాధల కోర్కలేక జే

జేలను గూడిపోయి విధివీట మొరంగిడ నూటపించి వా

క్పాలుఁడు పాలవెల్లికడ ప్రార్థనచేసిన ని నృజింతు నం, బాల

గీ౮

ఓ లలితాత్మ రావణుని యుగ్రకృతంబుల కింద్రభూసురుల్

ప్రేలును రామరాత్తుని హరింపుమన నివిధికి న్నరుండనే

నైలయవెట్టు దంచు నభయంబిడు విష్ణుని ని నృజింతు నం, బాల.

గీ౯

హాళి నొకగండవయ్యుఁ జతురాత్ముడవై తివనాఁగ నీకళల్

నాలుగు రామలక్ష్మణు లనన్ భరతుం డరిహుం డనా నయో

ధ్యాలయమందు దాశరథులైన తదాత్తుని ని నృజింతు నం

బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా.

౬౦

బాలుడ వయ్యు లక్ష్మణునిఁ బాయక తమ్ములఁగూడి యాత్మగే

హాళుల మజ్జనాద్యముల నాటలఁ బాటల రాకపోకలన్

హేలలఁ దల్లిదండ్రుల కనేక ముదంబిడు ని నృజింతు నం, బాల.

౬౧

ఓలి ధరిత్రి నీ పుదయమొందు తెఱింగియుఁ గౌశికుండు నీ

ప్రోలికి వచ్చి నీ జనకు పూజలనొంది మహావనార్థమై

తోలు మటంచు ని న్నడిగి తోడ్పొందిపోయిన ని నృజింతు నం

బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా.

౬౨

- కేల ధనుశ్చరంబులచు గీర్తాని లక్ష్యుఁడగుడి మానిశా
 దూలుని వెంటఁబోవుచును గ్రోవ నరణ్యములోన వాఁడి యా
 కోలను ఘోరతాటకను గూల్చిన రాముని నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౩
- శీలితవృత్తిఁ గౌశికుఁడు చేసెడి యజ్ఞము గాక యుండఁగాఁ
 జాలుపుగాను విఘ్నములు సల్పు సుఖాహముఖాచురేంద్రులం
 గోలలువైచి కూల్చిన రఘుప్రభు రాముని నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౪
- శైలవిరోధి మోహమున స్వప్రభుయైన వచ్చి కేళులం
 జాల వరించి పోవ పతిశాపమున న్వనిలో శిలాకృతిం
 బోలి వసించు గౌతమునిబోటిని బ్రోవిన నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౫
- లాలితయూత్తోడ మిథిలాపురిఁ జేరఁగఁబోయి యుచు నా
 శూలిశరాసముం దునుమఁ జూచి విదేహుఁ డొసంగు ధాత్రిక
 న్యాలలనామఁకి బరిణయాబయి వెల్గెడి నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౬
- ఆలఘుభావవర్జితమహావిధవంబులఁ బెండ్లియాడి భూ
 పాలుఁడు పెట్టి పంప నిజభామినితోఁ జని మధ్య మ్రొలికిం
 బ్రేలుచు వచ్చు భార్గవుని బింక మణించిన నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౭
- భూలలనాశిరోమణికి భూషణ మైన యయోధ్యఁ జేరి యా
 త్కాలయనిభులం దివమునందు శచీయుతుఁడైన యింద్రునిం
 బోలి ధరాసుతారతులఁ బొంది సుఖించెడి నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౮
- ప్రోలికి రాఘవాగ్రణిని భూపతిఁజేయుచుటంచు నాగరుల్
 చాలఁ బ్రశంస చేతు రని నర్వము యత్న మొనర్పఁజేసి భూ
 పాలుఁడు పంపు సన్గరుని పల్కుల మబ్బెడి నిన్బజింతు నం, బాల. ౬౯
- ప్రోలి కధీశ్వరుండు తన పుత్రుఁడు నిన్ను నరణ్యభూమికిం
 దోలఁగఁ గైక యా దశరథుం గెరలించి వరంబులంద నాం
 దోళన మంద కందు కతితోషమునొందిన నిన్బజింతు నం
 బాలపురీశ రాఘవస్మృపాల మహీతనయామనోహరా. ౭౦
- తాలిమిశస్త్రచాపములు దాల్చి ధరాసుతతోడఁగూడి యా
 ప్రోలు త్యజించి మాతృ పితృపూర్వవరోక్తులు దీర్ప జాహ్నువీ
 కూలమునందుఁ జేరి గుహుగోష్ఠి వసించిన నిన్బజింతు నం
 బాలపురీశ రాఘవస్మృపాల మహీతనయామనోహరా. ౭౧

- సాలమృగద్విజాకులవసద్వనికేగుచు మధ్య గుల్మినీ
శాలలయః దగన్యముఖ సన్తుని గోష్ఠుల నిల్చి యవ్వలక
సేలుగఁ బోయి పంచవటిచేరి వసించిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. 2౨
- కాలుని బోలి వచ్చు బలగర్వవిరాధు వధించి మోహినిం
బోలి వరించు శూర్పణఖ ముక్తు సెపు లైగఁగోసి మించి యా
భీలఖరాధిరాక్షసుల పించ మణించిన నిన్భజింతు నం, బాల. 2౩
- మేలని రావణుం డనుప మేట ఖలుం డొకఁ డామృగాకృతిక
మ్రోలఁ జరింప సీత మృగముం గొనితెమ్మన నేగి యాశరుం
బోలి మృగంబుగా కునికి పోఁగిమడంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. 2౪
- నాలవయాశ్రమాశ్రయఁడనాఁగ దశాస్యుఁడు వచ్చి ముచ్చటల్
చాల వచించి తోడ నె నిజాకృతి దృష్టముఁజేసి బల్లి సీ
తాలలనం గ్రహించి చన దానికిఁ జింతిలు నిన్భజింతు నం, బాల. 2౫
- ఓ లతలార యో వటముఖోర్విజపుంజములార యో మహా
కోలతరతుముఖ్యమృగకూటములార ఖగంబులార సీ
తాలలన న్నెఱుంగరు గదా యని వేఁడెడి నిన్భజింతు నం, బాల. 2౬
- యేల మహీజ నెత్తుకొని యేగెద వంచు జటాయు వడ్డమై
యాలముఁ జేసి రావణహతాంగకుఁడై పడియున్న యమ్మహా
శాలికి నాకబంఘనకు సదృశు లిచ్చిన నిన్భజింతు నం, బాల. 2౭
- మేలయి పక్వమై రుచుల మించు ఫలంబులు దెచ్చి శ్రద్ధతోఁ
జాలిన యట్లు మీ కొనఁగి సత్కృతిఁ జేసిన మెచ్చి ముక్తి నం
శ్రీలలితాత్మ గాను శబరిం గరుణించిన నిన్భజింతు నం, బాల. 2౮
- గాలికి బిడ్డఁడైన ప్రవగప్రభుఁ డర్చునుతుండు పంప మీ
పాలికి వచ్చి మీ మతియు భానజవృత్తి యెఱింగి యిర్వురం
దాలిమిసేయ మేలనిన దానికి మోదిలు నిన్భజింతు నం, బాల. 2౯
- వాలినిఁ జంపి తత్పురము వైభవమిత్తును సీకు నీవు నా
గోలను గొన్న దుర్మదుని గూల్ప బలఁబడిమంచు సాక్షిగా
గీలనిజేసి భానుజసఖత్వ మొనర్చిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౫౦

- వాలిని బిల్చి యర్హజుఁ డవార్వరణం బొనరింప వల్లికా
శాలల నుండి వాలి నొక సాయకమేళి వధించి తత్పురిన్
సేలుగ నర్హపుత్రు నభిషిక్తునిఁజేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౧
- నీలనలాదివానరు లనేకుల రాఁగొని యందుఁ గొందటి
న్నాలుగుదిక్కులం జనకనందిని జాడ లెఱింగి రా వెనెం
దోలిన భానుపుత్రునకుఁ దోడ్పడఁ బల్లెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౨
- వాలిజనాయుజప్రముఖవానరవీరుల దక్షిణాశకుం
దోలఁగ నందు మారుతసుతుం గని యంగరమానవాలు నా
యాలి కొనంగి తత్పుశల మారసిరమ్మను నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౩
- ఆలఘమాది యుక్తుఁ డనిలాత్తజుఁ డంబుధి దాఁటి లంకలో
శాలలఁ దోపుల న్వెదకి జానకిఁజూచి హతద్రుమాత్ముఁడై
శాలలుగాల్చి రా స్వసతి జాడలెఱింగిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౪
- శ్రీలలావిభుండు రఘుశేఖరుఁ డాతని పత్ని యెఱిరా
చూలి ఫణింద్రుఁడాఘనునిసోదరుఁ డంచును దమ్ముఁడన్నకే
నీలలితాదివృత్తము గణించెను యానినునేభజింతు నం, బాల. ౮౫
- కూలిరి నీ సుతుల్ సఖులు కూడదు వైరము మ్రొక్కి యాదయా
శాలికి సీత నిమ్మన దశాననుఁ డంఘ్రులఁ దన్న వచ్చి న
న్నలుమన నివభిషణుని నేలినరాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౬
- పాలికి వచ్చెరాముఁడని భావమునం బ్రియమంది పొంగి నీ
పాలికిరామి వింటికొక బాణముఁగూల్చిన భీతి నబ్ధి నీ
పాలికివచ్చి త్రోవ దెలుపం గని ప్రోచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౭
- వాలిసుతాఁజనేయ ముఖవానరసంయుతుఁడైనలుండు దా
శైలిలాద్రుమంబులను సల్పిన సేతువుమీఁద సేనతో
నాలవణాభిదాఁటి చని యవ్వలఁజేరిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౮
- ఈ లవణాభిదాఁటి స్వవగేంద్రులు రాముఁడు వచ్చె నిందు నం
దాలముసేయు వారిఁగ నెదంచు దశాస్యుఁడు మేడ లెక్త నీ
కోలను వానికేయగొడగుల్ దెగవైచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౯
- చేలవ మొందుచోఁ బిదప బీర మొకించుక గల్గి రావణుం
దాలము సేయఁ బంచిన మహాసురకోట్లను లంకచుట్టు గా

- నీలనలాదులం బనిచి నీల్లంగఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౧
- నేలకు నింగికిం జనుచు సిక్కుచు మాయలచేఁ గపింతులం
గూలంగఁ జేయురావణునకుం దనయుం డగు నిం ద్రజిత్తు మ
శ్రీలునిఁ బోర లక్ష్మణునిచేఁ దుసిమించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౨
- ఆలయపేశ శరవము లయం బొనరించెడి సాలనెత్తునిం
బోలి కపిందు సైన్యములఁ బోరుచు వచ్చెడి కుంభకర్ణు నీ
కోల ధనుస్సున నివ్వడిచి కూలంగఁ నేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౩
- కాలయముండె పోలె బలగర్వమున న్రధమెక్కి వచ్చి యా
భీలరణం బొనర్చు రణభీము దళాస్య శిరంబు లుద్వీజై
రాలంగ బ్రహ్మనామక శిరంబునఁ ద్రుంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౪
- నీలవితానము ల్లణిపిర్తితకేతువులు న్నువర్ణం
త్నాలయము ల్వలుంగఁగ మహాపథవంబుల నొప్పులంగలో
ధీలలితు నివభీషణుఁ బ్రతిష్ఠితుఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౫
- వాలిసుతానిలాత్మజదివాకరపు త్రవభీషణాది ధీ
శాలల లక్ష్మణుఁ ధరణిజాతను గూడుక పుష్పకంబునం
దోలవసించి వెల్లుచు నయోధ్యను జేరిననిన్భజింతు నం, బాల. ౯౬
- తాలిమి మ్రోల వాయుజఁడు రెమ్ముండ వెన్న నిజాంకమందు ని
లా లిరుఁ గైవలందు భరతారిహు లొప్ప వసిష్ఠమాఖ్య న
చ్చీలులచే నయోధ్య నభిషేకము నొందిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౭
- ఆలయపేశఁ గేవలమహాసుర కేశిరుఁడైన సోమకుం
గాలునకిచ్చి వేదములు గైకొని ప్రోచుచు లోకపంక్తికి
నేలును గల్గఁజేయు బలుమీనమ వైనినినుభజింతు నం, బాలపు. ౯౮
- వేలుపు లాసుర ల్సరసవృత్తిని మందర మెత్తి తెచ్చి యా
పాలకడిందిలో నుసచి పట్టి మధింపఁగఁ గూర్తమూర్తివై
తైలము విఁపునఁ న్నిలుపఁజాలిన నిన్భజియింతు నెప్పు డం, బాలపు. ౯౯
- నేల గ్రహించి చంకి నిడి నీటఁ దొలంగి పాటు నమ్మహా
భీలబలాఘ్య ఘోరరణ భీషణుఁ గాంచననేత్రుఁ ద్రుంపఁగాఁ
గోలమవై పురాకృతిని గుంభిని సిల్పిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౦
- వేలుపుఁబెద్ద నేకమతిఁ పేడి వరంబులఁ జెంది మృత్యువుం
బోలిచరించు హేమకశిపుం బరిమార్పఁగఁ దత్సుతు న్నదా
శీలుని బాలు నేల నరసింహమ చైన నిను న్భజింతు నం, బాలపురీ. ౧౦౧

నీలలితైకభక్తి జితనిర్జరనాథబలిప్రదానముల్

కేల వహించి దేవతతికిం గరుణింపఁగ మూఁడులోకముల్

కాలనె కొల్చి పుచ్చుకొనఁగాఁ గనువామను నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౨

లోలితవృత్తి నెమ్మదిని లోభమదంబులు గల్గుదుష్టభూ

పాలుర మస్తకంబులును బంధురతాశఫలంబు లుర్వివై

రాలినయట్లు రాల్చుభృగురాముఁడ వైన నినున్భజింతు నం, బాల. ౧౦౩

స్త్రీలకు నాకవాసులకు శిష్టమునిద్విజకోటి కష్టది

క్పాలురకుం జగంబులకు బాధ లొనర్చెడి రావణాదిదై

త్యాలినడంప దాశరథివైన మహాత్ముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౪

కాలఫణింద్రతుల్యు లతిర్వులు ధేనుకముష్టికాదులుం

గాలముసేయ కంసనరక ప్రముఖు ల్లయమొంద గోపికా

కేళులఁ జేలఁ బూను బలకృష్ణమయు నినునేభజింతు నం, బాల. ౧౦౫

శీలము సాధువృత్తి పతిసేవ శమంబునుగల్గి యాపుర

స్త్రీ లొనరించు సద్వృత్తివిశేషమహత్త్వము భంగపెట్టఁగాఁ

జాలిన బుద్ధరూపుని బ్రసన్నుని విష్ణుని నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౬

చాలనిబుద్ధి చాలనిపీచారము చాలనివర్తనంబులుం

జాలఁగఁ గల్గి పాపములు సల్పెడి తత్తలిదోషయక్తులం

గూలఁగఁ గల్గిమూర్తివయి కూర్చివహించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౭

మేలులు గల్గఁ గీడలు శమించును దృష్టతకర్తరాసులుం

దూలును బెక్కుసంకదలు దోచును ముక్తి గలుంగు భక్తినే

కాలము నీడుపద్యశతకంబు లిఖించి పఠించువారి కం, బాల. ౧౦౮

నాలుకచేత నామనమునందు వసించి వచింపఁజేయు నీ

కాలమునందఁ బద్యశతకంబు రచించితి దీనిఁ దల్లఁళా

శ లి తదంశమ లి గలకాల మీల న్వలయంగఁ జేయు మం

బాలపురీశ రాఘవనృపాల వహితనయామనోహరా. ౧౦౯

నిపుణత గల్గి యానిగుణనిర్గుణతత్త్వకపితృకల్పఁ డ

య్య కరశరావకతుల కలోదగసోమఁడ రామమూర్తి ప్రా

ణ్యకృతేగా వహించి యొక యత్పలకద్యశతకంబుఁ జేసె నీ

పిఘల వెలంగఁ జేయు రిఘువీర వహితనయామనోహరా. ౧౧౦

శ్రీ ౩. మనశ్శతకము.

పరశురామపంతుల లింగమూర్తికవి ?

— ౧ కందములు —

శ్రీనారాయణగురు సీ,తానాయకుఁగాఁ దలంచి తత్పదాబ్జ

ధ్యానానందముచే ని,త్యానందముఁ బొందుమెప్పుడుఁ దలఁగకమనసా. ౧

అటగడియలోన రాముని, సిరిఁబొందఁగ నొక్కయ్యుక్తిచేఁ దెలిపిన శ్రీ

గురునారాయణయోగుల, మఱవకుమీ రాముఁ డతఁడు మహిలోమనసా.

సకలము దృశ్యమ నాత్మని, యకలకంబైన దృష్టి యాత్మని తగ నీ

యొకయ్యుక్తిముక్తిఁజేసిన, సుకరు న్నారాయణోస్తుఁ జూచుము మనసా. ౩

తనుకరణంబులు తాఁ గొని, తనుకరణవిలక్షణంబు తానై భువినే

ననుజీవభావ ముడిపిన, ఘరునారాయణుని రాముగాఁ గనుమనసా. ౪

మాటడుగనిభోజన మిది,గోరా యిది తినకతిని యగోచరతృప్తి

శ్రీరామునిఁ గనుమనుగురు, నారాయణచరణయుగము నన్తు వెమనసా.

ఎఱిఁగిన యెఱుకలు మఱపుము, మఱవనియెఱుకెఱిఁగియెఱుకమఱపుల నెన్నం

డెఱుఁగని నెలపున నిడుమని, గుఱిదెలిపినగురుని గుఱిని గూడుముమనసా.

యోగంబు లన్ని యిహపర, భోగోద్యోగములు లోకపూజ్యములగు న

య్యోగమములఁ జెడిపోవక, వేగము రాగనిధిఁజంపు వెలయఁగమనసా.

మతములు నిర్వాణపద, ప్రతిబంధకములు ప్రపంచ పదములు మాయా

కృతములు గావున వాని, స్తతిఁ దలఁవక రాముఁబొందు మఱవకమనసా.

మంత్రంబులన్నియును నడు,మంత్రంబులు లేనిపోనిచూటలు సుమి యీ

తంత్రములఁ జెడక యాపర,తాత్మని రాముని దలంపు తలఁపునమనసా.

జపములు తపములు వ్రతములు, విపరీతపుడాంబికములు వేషము లగుటం

జపలత నొందక సద్గురు, కృపరాముని శరణుఁబొంది కేరుముమనసా. ౧౦

గారడపుయోగములచే, నాటడిఁబొందక ప్రపంచమంతయు మాయా

కారం బని చూచుచు సీ,తారాముని సాక్షి గాఁగఁ దలఁపుము మనసా. ౧౧

అంబరగమనాదులు గడు, డంబస్తులు మానవులనొడంబఱిచెడి యో

గంబు లవిగోరక నిరా, లంబుని భద్రాద్రివిభుఁ దలంపుము మనసా. ౧౨

చదువు లిలఁ బలుతెఱుగుల, చదువు దత్తుకపునాని పగిది నవియె తఱ

దుడముట్టనియ్య గావునఁ, జకువులలోఁ జకువు రాముఁ జకువుమునునసా.
వేదంబు లగాధంబులు, వాదంబులు బహుగి ధాపవాద విరచితో

నైదంబులు గావునఁ ద, వేదంబులఁ బడక రాము ధృతిఁగనునునసా. ౧౮
స్నానజపహోమమంత్ర, ధ్యానాదికక్రమములు మహాదాబకముల్

గానఁ దలపోయ కవి సీ, తానాఘరి సర్వసాక్షిఁ దలఁపుము మనసా. ౧౯
భువి దూరదృష్టి దూర, శ్రవణాదులు మాయ లని విచారింపుము న

శ్రవిజననినుతుని సీతా, ధన్యుని యన్యముగ నరసి తలఁపుము మనసా.
వాయునిగోధనముల విజ, కాయంబులు సిద్ధి సేయఁ గడఁగినవారల్

మాయాకాయకు లని లోఁ, బాయని రామునిఁ దలంపు హృగమనసా.
మాయ లిల లక్షలక్షలు, కాయకములు కోటికోట్లు గాన నఖిలముల్

మాయాకార్యము లని సీ, తాముతు భద్రాద్రి వాసుఁ దలఁపుము మనసా.
తమతమయుక్తులచే ను, తమముక్తులు గడచి యోగధారణలకు వి

భ్రమఁ జెందుజగులఁ బురుషా,ధములని భద్రాచలేశుఁ దలఁపుముమనసా.
నిత్యానిత్యవివేక మ, సత్యం బని కాయకంబె సత్యం బని యా

చిత్తోక్తు లాడు జపలన, నిత్యులఁ గాఁ జూచి రామునిం గనునునసా. ౨౦
దేహం బెల్లాత్మని నొ, దేహింపక దృఢము సేయు ధీరులు ప్రకృతి

గ్రాహకృతులనుచు నై, దేహీప్రభు నాత్మగాఁగఁ దెలియుము మనసా.
మును ప్రాణ మాత్మగాఁ గను, జను లనివేకు లని తెలిసి సంతతము ధరా

తనయాధిపునిఁ దలంపుము, గనుఁగొని ప్రాణాతిరిక్తుఁ గా నొగినునసా. ౨౧
నిను నాత్మగాఁ దలంచుచు, నవిశము వాదించువారి సతిమూర్ఖులఁగాఁ

గని సర్వవియామకు రా,ముని నంతటఁ జూడు భక్తి మునుకొన మనసా.
లలబుద్ధి యాత్మయనుచు, బలుచులు వాదించువారు పామరులు సుమీ

తలఁవఁగఁ బ్రజ్ఞాతీతుం, డలభద్రాచలని వాసుఁ డమలుఁడు మనసా. ౨౨
అజ్ఞానమాత్మమనియెడి, ప్రజ్ఞాహీనులకుయుక్తి పాటింపరయా

విజ్ఞానపూర్ణరాము, న్విజ్ఞానముతో ముదమునఁ జూడము మనసా. ౨౩
అంతయు మాయామయ మని, చింతించుచు నిత్యసుఖముఁ జెలమము సుఖివై

తయు సచ్చిన్ద్రులు మని, చింతించుచు రామచంద్రుఁ జేరుము మనసా.

శబ్దంబులు వినువేళల, శబ్దశ్రవణముల విడిచి జక మగు నీతో

శబ్దార్థము తెఱిగెడి ని, శ్శబ్దుని రాసువునిఁ గనుము శచుమున మనసా.
స్పర్శలు గొనువేళలఁ ద్వ, కస్పర్శలఁ బ్రకృతిగఁ దలంచి జకమగు నీతో

స్పర్శలు సతతముఁ గొనుచి, స్పర్శుని రాసువునిఁ జూచు పాయక మనసా.
రూపములుచూచువేళల, రూపముతో వెలుఁగురాము రూపము నీలోఁ

జూపని తపత్రాపముఁ జి, మూపముగాఁ జూచు ప్రకృతిఁ ద్రోయుచుమనసా.
రుచు లనుభవించువేళల, రుచి జిహ్వలవిడిచి ప్రకృతిరూపగు నీతో

రుచులాను రామచంద్రుని, రుచిజిహ్వలనఁపముఁ జూచు రుచిగొని మనసా.
గంధంబులు గొనువేళల, గంధస్పృణములప్రకృతిగాఁ గని నీతో

గంధము గొనియెడిరాముని, బంధురతేజుని భజింపు పాయక మనసా. ౩౧
వదవడి జితేంద్రియములను, బొదలెడి నినుఁగూడి విషయభోగంబుల సం

పద లనుభవించు రాముని, వెదకుము విషయేంద్రియముల విడువకమనసా.
స్త్రీవేషధారిపురుషుని, భావము చుమి తలఁప జీవభావము వేషా

భావమునఁ బురుషుఁ డగుగతి, జీవుఁడె రాముఁ డగు భ్రాంతిఁజిమ్మిన మనసా.
అల త్వంపదలత్యోగము, లలితం బగు తత్పదైకలత్యోగంబు

దెలిసి యసిపదముతో ని, మృల రామునిఁ జూచి పట్టు మొదలని మనసా.
సాకారము భ్రమయనియు ని, రాకారము శూన్యమనియు ననిశముఁ దత్త్వ

ధ్యాకారము రామునిగా, నేకాలముఁ దలఁపు రెంటి నెఱుఁగుచు మనసా.
ఘనతమకరణప్రాణము, లయదిన మెవ్వని ప్రకాశ మనునర్తించు

న్యునుగొని యాభద్రాస్త్రీ, శుని నిఖలేశ్వరునిఁ గాఁగఁ జూపము మనసా.
ఇదిగా నిదిగా ననుచు, వ్రొద లఖిలోపాధులను సమున్నతిఁ ద్రోయం

దుదినెవ్వఁడు చెడకుండుం, జెదరక యారామచంద్రుఁ జెందుము మనసా.
చక్రవిచారలలోపలఁ, జ్ఞవివాఁ డరయ మిగుల సరసుఁ డఖిలము

స్థైర్యమనఁ డారాముని. నిష్క్రముగాఁ దెలిసి పొంది నెరయ విమనసా. ౩౨
ఏపురుషోత్తముఁ డఖిల, వ్యాపారముఁ జేయఁ బనుచు ననుదినమును ని

న్నావరమాత్ముఁడె తగునీ, తాపతి వానినె తలంపు తలఁగక మనసా. ౩౩
పంచేంద్రియముల నినునియ, మించి మహాయోగ్యులీయమేయ మహిము నీ

క్షిం చెద రట్టి నిరంజను, సంచితగతి నాశ్రయింపు మనిశము మనసా. ౪౦

ద్విదళకమలమునఁ జూపులు, పదిలముగా నిలిపి శోటిభానునిభూ దో

యదదేహుఁ బీతచేలు, న్నదమలభక్తిని భజింపు సతతము మనసా. ౮౧
చంద్రార్థకోటితేజ, న్నింద్రామలమందహాసు సర్వేశ్వరు దే

హేంద్రియములకు విలక్షణు, నింద్రాదిమతు స్ఫుజింపు మింపుగమనసా. ౮౨
కలితాక్షరశబ్దస్వర, ముల నంటక వ్యంజనములఁ బారయక బిందూ

జ్వలనాదకళల మీఱిన, యభద్రాచలనివాసు నరయుము మనసా. ౮౩
అక్షయమైన యకారా, ద్యక్షరముల మీఱి యక్షరాక్షరములతో

నక్షరమై లక్షణమై, కాక్షియు నగు రాముఁడుపు సతతముమనసా. ౮౪
హృదయగుహకాశాంతా, న్నదబిందూదర్పణమునఁ బ్రబలెడు కళలోఁ

బాదలెడి శ్రీభద్రాచల, నదనుని రామప్రనిఁ జూపు సతతము మనసా. ౮౫
హృదయకమలకర్ణికలోఁ, జను రని యోకారనాదసంగతసీతా

హృదయారవిందభానుని, నదమలమతిఁ బొందు తుర్యసంగతి మనసా. ౮౬
జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తుల, విగ్రహములఁ బొంది యెవఁడు వెలిగించు మహా

ద్విగ్రహుఁడెవఁడా సత్ప్రణ, వాగ్రుని రామునిఁ దలంపు మనిశము మనసా.
నాశనముగ గూరహితా, కాశపరాకాశములు తగం గని తత్త్వా

కాశమహాకాశార్థా, కాశంబులలోన రాముఁ గనవే మనసా. ౮౭
మండితచంద్రార్థానల, మండలములలో నఖండమాడలమై పిం

డాండాబాండంబులలో, నిండిన రాముని భజింపు నెరయఁగ మనసా. ౮౮
ఘోరాంజనకూటములో, శ్రీరామునిఁ జూచి యతని జెందుము విమలోం

కారస్వరూపుఁ డని యా, త్తారామస్వామి యని ముదంబున మనసా. ౮౯
అక్షరము లన్నియును రెం, డక్షరములుగాఁగఁ జూచి యని మీఁదటి యే

కాక్షరమునఁ గూరిచి త, త్సాక్షిగ రామునిభజింపు సతతముమనసా. ౯౦
రూపములు మామగాఁ గని, చూపుల లోఁ జూపుఁజూచుచూపులు మఱియా

రూపులలో రూపును సీ, తాపతి నిజరూపుఁజూడఁ దలఁపవె మనసా. ౯౧
తలఁపులు తలఁచెడివానిం, దలఁపులలో నుండువానిఁ దలఁపుఁ దగులకం

దలఁగినవానిని సీలోఁ, దలఁపొయుము రాముఁ డని ముదంబున మనసా.
శబ్దోత్పత్తిస్థానము, శబ్దలయస్థలము వెదకి సమరసముగ నా

శబ్దముగో శబ్దము ని, శ్శబ్దమరుచుఁ దలఁపు రామచంద్రుని మనసా. ౯౨

శబ్దము నంటక తగు ని, శృబ్బుంబును గాక వానిసరస మరయుచున్

శబ్దాతీతుం డై ని, శృబ్బుండగు రాముఁ దలఁపు సతతము మనసా. ౧౧

బ్రహ్మాండములు మహేశ, బ్రహ్మాదులుఁ జనినవెచుకఁ బరఁగెడు శబల

బ్రహ్మము నంటని రామ, బ్రహ్మము నెల్లపుడుఁ దలఁపు భక్తిన్తనసా. ౧౨

పిండాండ బ్రహ్మాండము, లుండినఁ బోయిన జనించుచున్నఁ జెడక తా

నిండారి సకలమునకు న, భిండుం డగురామభద్రుఁ గనవే మనసా. ౧౩

కలచంద్రసూర్య తారా, నల విద్యుల్లోచనాది నవతేజముల

న్వేలిఁగించుచు వెలుఁగుచున్, వెలిలోఁగల రాముఁబొంది వెలయుముమనసా.

ఆనంద మొందినపు డా, యానందముఁ బొందువాని నానందములో

నానందమైనవానిం, బూనిక రాముఁ డని యతనిఁ బొందుము మనసా.

ఏకఘటాకాశమును మ, రాకాశముఁ జేర్చి యది మహాకాశములో

లేకుండఁ జేసి యదియె చి, దాకాశముగాఁగ రామునరయుము మనసా.

పూనిక విషయానందం, బానందము గాదు సుప్తి యానందం బ

త్యానందముగా దరసి త, దానందానందు రాము నరయుము మనసా. ౧౪

లరయంగాఁ దనువులకును, గరణములకు నీవు మిగులఁ గారణమగుటన్

మఱి నీవకారణంబే, దొరతెలియవు రాముగాఁగ దొరకొని మనసా. ౧౫

తొల్లిటి తనువులు విడిచియు, నల్లన నీతనువునంటి యంటక మీఁదం

జెల్లంగలపురుషుని నీ, యుల్లములో రాముఁగాఁగ నొగిఁగను మనసా. ౧౬

నిర్మలవృత్తిని సంచిత, కర్తము లటు ద్రోసి సమతకలిమి భిక్ష్య

త్తర్తముసేయక యిప్పటి, కర్తముఁ బెడఁబాసి రాముఁ గనవే మనసా.

జానజేయవిలక్షణు, నానావిధరూపకల్పనాతీతుం బ

జ్ఞానస్వరూపు ఘను సీ, తానాయకుఁ బాయకెప్పుడుఁ దలఁపవె మనసా.

పలుకుల నంటక చూపులఁ, దలఁపుల నెడఁబాసి ప్రకృతి దాటి మనోబు

ద్ధులఁగడచి యంతయునుదా, వెలిఁగించెడిరాముఁబొంది వెలయుముమనసా.

మఱపు లెఱుకచేయఁచుఁ దా, నెఱిఁగినవెయ్యెఱింగికొనుచు నెఱుకమఱపులన్

గఱులెఱుఁగఁచునెమిటఁదా, బారయని శ్రీ రామచంద్రుఁబొందుముమనసా.

తెలివికి వేతై సకలముఁ, దెలియఁచుఁ దనుఁ దెలిసినట్టిధీరులఁ దనలోఁ

గలుపుకొనుచు నేమిటఁ దా, గలియని భద్రాద్రివాసుఁ గనవే మనసా.

సాగడిన మురియక తిట్టిన, వగఁజెందక పాపపుణ్యవర్తనలను దాఁ
దగులక యేమియు చంటక, నెగఁజెడు శ్రీరామచంద్రుని గనుమనసా.
సాకారివిరాకారము, లేకాకారముగఁ జేసి యేకాలంబుక

సాకారుండై తనర ని,రాకారుండై సరాము సరయుము మనసా. 2౦
చనరానిచోటునకుఁ జని, కనరానిపదార్థములను గనుఁగొని యైనం

గొనరానిసుఖముఁ గైకొని, మనరాదా రామచంద్ర మఱవక మనసా.
అఱుగనియన్నముఁ జనిగొని, యఱకంటఁబు గన్నమూసి యానందముతోఁ
దఱుఁగనిసుఖమున నెన్నం, దెఱుఁగని భద్రాద్రి వాసు నెఱుఁగుముమనసా.

నెట్టిన నెక్తద వేదకీనఁ, బుట్టని వస్తువును జూచి భోగింపు మిఁకం
బుట్టని చావని గతి యీ,పట్టిన రాఘవుఁ డొసంగు బలి యని మనసా.
లేనిది లేనే లే దని, లేనిది యండఁ గని కలది లే దని యేమిం

గానిది సర్వం జానని, యశానని భద్రాద్రి రాము సరయుము మనసా. 2౧
కలిమియు లేమియు లేకం, గలకాలము లేక కలిగి కలిగియు లేకం

గలకలిమి లేమిగాఁ గని, కలియుము శ్రీరామధిద్రుఁ గనుఁగొని మనసా.
ఆకలిదప్పులఁ బొరయక, శోకిము మోహంబులేక సూడిద యె యే
లోకమున లేక వెలఁగెడి, యాకాళ తీతు రాము సరయుము మనసా.

స్త్రీపురుషనపుంసకఘన, రూపంబులు గాక పశ్చరూపము తానై
లోకల వెలుపలఁ గలచి,ద్రుపుని రాఘవునిఁ గనుము రూఢిగ మనసా.

పల్లెలఁ బట్టణములరం, జిల్లెడి కాఱడవులను విశేషగృహములం
దెల్లమిగ నొక్కగతి పిల,సిల్లెడి రాఘవునిఁ గనుము చెలువుగ మనసా. 2౨

అలరు మనోవాక్కాయం,బుల సంతక జడములైన భూతేంద్రియముల్
వెలఁగించుచు వానం దా, వెలుఁగని రాఘవునిఁగలసి వెలయుముమనసా.

సకలంబు జడముగాఁ గని, సకలేంద్రియనాక్షి యె ప్రసన్నుండై నా
యకుండైన భద్రగిరినా,యకు నెఱిగి భజింపు మఱవ కి సకముమనసా.

వటపిప్పలబీజంబుల, కుటజములుం.....

పుటములుగొను భద్రాచల,తటమందిరుండైనవరమధిన్యుఁడు మనసా. ౨౩

అశ్వత్థము లీతనువులు, విశ్వములు సమస్తలోక విభులు జనములున్

శాశ్వత మని తలఁచక న, చేశ్వరుఁ డగురామభద్రు నెఱుఁగుము మనసా.
ఏరాముఁ బొంది మరలఁగ, రారు మహాత్ము లిల కానిరంజను నీలో

నారాధింపుము తగ సీ,తారామస్వామిగాఁగఁ దలఁపుచు మనసా.

ఛాయారూపము చాఱ్ఱున, నేయెడలను సాక్షి యగుచు నినుని పగిదిఁ దాఁ
బాయక విషయేంద్రియముల, డాయక వెలిఁగించురాముఁడాయుముమనసా.

వెలుఁగుల కెల్ల వెలుంగై, విలిఁగింపక వెలుఁగఁ బోక వెలుఁగుచుఁ దానే
వెలుంగై యంతట వెలుఁగం, గలసీతారామభద్రుఁ గనుఁగొను మనసా.

గుణములఁ బొరయకను విల, క్షణుఁడై యవరోక్షుఁడై ప్రకాశించెడి యా
ప్రణవార్థగమ్యు నారా,యణు సీతారామచంద్రు నరయుము మనసా. ౮౬
శంకింపక పంకింపక, సంకల్ప వికల్పములను జరుగక తగ నే

వంకకుఁ బోవక విగత క,ళంకుని భద్రాద్రి విభుఁ దలంపుము మనసా. ౮౭
అజ్ఞానతమముఁ బొరయక, ప్రజ్ఞానజ్యోతి యగుచుఁ బరఁగెడు రామున్

సుజ్ఞానముతో నీలోఁ, బ్రజ్ఞానముతోఁ దలంపు పాయక రామా. ౮౮
అమృత మమనస్క మవ్యయ, మమిత మనామయ మచింత్య మవరోక్ష మరూ
ప మమల మగమ్యతేజః, నమరస మగురాముఁ దలఁపు సతతముమనసా.

కారణ కార్యములకుఁ దాఁ, గారణమై కారణమును గడచి యవలి యోం
కారహకారాంతరమునఁ, గేరెడు రాముని భజింపు కృతిగొని మనసా. ౯౦
నినుఁ గూడినందుక నయము, మునుకొన సంసారజలధి ముంచితి విఁకనిన్

దునిమెద భద్రాచలరా,మునిఁ గని విజ్ఞానఖడ్గమున నోమనసా. ౯౧
అజపాగాయత్రీమం, త్రజపంబున మించి మూరుతముల నడఁచితిన్

భుజియించెదఁజూడుముమా, విజయరఘూద్వహునికరుణవెలయఁగమనసా.
ఎనసి యనిత్యము లగునీ, తనుకరణంబులను గూడి తాపత్రయతో

యనిధిం గూలితి విఁకనై, నను రాము పదాంబుజములు నమ్మవె మనసా.
సమమమకారాహంకా,రముల విడిచి రామచంద్రు రక్షకుఁగా ని

త్యముఁ దలఁచెద నిఁకసీప్రే,మ్యము నాకే మనుసరింప నవయఁగమనసా.
నీవలనఁ గదా నాకీ, జీనిత్యము గలిగె నందుచే సంసారం

బావిర్భవించె నిఁక సీ,తావిభుఁ గొలుతు న్భవద్వధార్థము మనసా. ౯౩
ఏమాటక నిన్నేలిన, రామునిఁ దలఁప నతఁడేమి రక్షింపఁడ.....

... ..ని, న్నేమని యిఁక నమ్మవచ్చు నిలలో మనసా. ౯౬

నీవనఁగ నెంత రాముని, సేవయొకించుకయు నాకు సిద్ధించినచో

భావననె సంహరించెద, జీవత్వభ్రాంతి విడిచి సిద్ధము మనసా. ౯౭

దేహము , మోహము తత్సాక్షి యగుచు మొదలై తగులై

దేహీప్రభుపైఁగలిగిన, నాహాబ్రహ్మకుమరుగద రయంబున మనసా. ౯౮

నీకన్నఁ దక్తువగు నీ, ప్రాకటవిషయేంద్రియముల పజ్జ మెలఁగుట

స్తోకవివేకమే తగదిఁకఁ, గాక్షతోస్థాన్వయునిఁ గూడు గ్రక్తునమనసా. ౯౯

రాముని కరుణ నిజాత్మా, రాముఁడనై యుండెదను దిరంబుగ నిఁక నీ

వ్యామోహ ముడిగి నాలో, నేమటుఁ గలియుము నిరస్తపృత్తిని మనసా.

భంగమును బొందకుండు కు, రంగమతంగజపతంగరాజీవమహా

భృంగములరీతిఁ గువిషయ, సంగతిఁ దలఁపు మిఁక రామచంద్రనిమనసా.

ఇది పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోని

౩౩౩౮ సంఖ్యగల తాళపత్రప్రతికిఁ బుత్రిక:

మట్టివాడలో సంపాదించఁబడినది.

౧౦. శ్రీగిరిమల్లేశశతకము.

రామలింగార్యకవి.

—సీసపద్యములు.—

శ్రీపార్వతీదివ్యచిత్రాబ్జసారంగ సారంగదానవక్షణసభీమ
భీమాట్టహాస విభేదితాంధకపుగ పురపూర్వదేవ సహారణబాణ
బాణగృహద్వారపాలనవిధిదక్ష దక్షమఖిభ్యంస ధరనివాస
వాసవపూజిత వరపాదరాజీవ రాజీవపదహార రాజమిత్ర
మిత్రచంద్రాగ్ని నేత్ర యమిత్ర విశర, శరధితుఃసీరసమఃప్రోవు స్ఫారహార
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧
మాణిక్యఖచిత సన్దంజలకుండల కుండలిభూష సన్దంజసముద్ర
ముద్రితాశాపాశ మునిమనస్సంచార చారణగణమత చరణకమల
కమలాక్షపూజిత కమలపన్నిభనేత్ర నేత్రీభవ

... ..

విభవములొసంగి ననుఁబ్రోవు వేదవినుత, నుతజనాంభోజలోకబంధు ప్రకాశ
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨

... .. స నత్ర ఖండిత దితిపుత్ర పావనచారిత్ర పాండుగాత్ర
విలసదాశానేత్ర వేదసంచయపత్ర కార్ముకీకృతగోత్ర కర్తసూత్ర
వర్ధితమునిగోత్ర వాసవనుతిపాత్ర హర్యగ్నిశశినేత్ర యక్షమిత్ర
నారాయణకళత్ర నరకపాలసుపాత్ర మహితవియచ్ఛత్ర మారజైత్ర
కలుషవల్లీలవిత్రభక్తాబ్జమిత్ర, పాలితచ్ఛాత్ర ననుఁ బ్రోవుపరమకృపను, రా॥

కైలాసగిరిగేహ ఖండితారిసమూహ పారదనిభదేహ భవ్యబాహ
పాటితగజదైత్య పరిశుద్ధశుభకృత్య మునిమనోబ్జాదిత్య వినుతసత్య
వందారుమందార సుందరాహివహార మందరాగవిహార మహితధీర
భద్రరాట్టంఖాణ పాథోధిసత్త్వాణ ముర నైః బాణ భాసురకృపాణ
సీకువందన మొనరింతు సీలకంఠ, విలసదాకల్పయశమిమ్ము వేగమాకు, రామ॥

శ్రీమహాలక్ష్మి సుస్థిర ఘనాంచిత వేణి దర్పణగండ యేతలిరుంబోణి
పూర్ణేందువదన యే పొలంతి పల్లవపాణి రదనాభిభూతస్త్వృదుసుపాణి
కమలాభనేత్ర యే కాంతాశిరోమణి సంపత్సముద్ర యే సరసవాణి
అబ్జగర్భునిఁ గన్నహరికిఁ బట్టపురాణి దారిద్ర్యభేదనోద్ధతకృపాణి
యట్టిశ్రీదేవిమముఁబ్రోచునట్లుభవదు, దారస్తత్త్వపయొసంగ పేధరనివేశ, రా॥

తారాహంపవతీరతారకతా శేషశరద భ్రకాంతిని సరమగొనక
 కర్పూరపారదకామపాలామలసీరేజకాంతిని నెఱచులెన్ని
 మందారమాక్తికకుందామావాళనకాశా భ్రపామజకాంతిఁ దెగడి
 తనశుభప్రథలెల్ల ధాత్రివివిలక్ష్మి భాసిల్లుభారతి భవ్యవాక్య
 కైభవ మొసగునట్లుగా భవదన్లు, మొరంగిరక్షింప వేచున్ముబసవనాథ, రామ॥
 సర్వచరాచరజంతుజాలమునెల్ల సృష్టికర్త నటంచు సృష్టిచేసెఁ
 గార్గ్యమునఁ జేయు పాపపుణ్యంబుల ననుభవింపకతీర దంచు వ్రాసెఁ
 దానె వ్రాసి నటన్న తగనిందరాకుండ విధిపూర్వకృతమును విధ మొనర్చి
 భాషాంగనాకుచపరిరంభ దాచందహృదయాజ్ఞఁజైన యాస్పష్టివిభుని
 నెల్లవేళల సత్కృప నేలితయ్యె, యిట్టి నీకింక ననుభ్రావసధికభరమె, రామ॥
 సకలజగంబుల సస్యత్పణాదిని సర్వకాలముఁ బ్రోచుసాహసంబు
 వటపత్రశాయి యై వనధిగో నిద్రించి యవ్యయవవమంది యలరుచుంట
 భానుకోటిప్రభాభానుర దేహుఁడై విలసిల్లుచుండెడి విమలయశము
 రమ్యకౌస్తుభరత్న రాజతుఁడై లక్ష్మీ పరిణయంబైనట్టి భాగ్యరేఖ
 నీవరంబున గాదె యీవిఖలవిభవ, మబ్జనేత్రునికబ్బుటయతనియందు, రామ॥
 నీవరంబునఁగాదె దేవేంద్రునకు స్వర్గరాజ్యంబు గల్గుట రాజభూష
 భవదనుగ్రహదృష్టి పాత్రుఁడై శేషాహి భోగవతీపురభోగమందె
 నీకృపచేఁగాదె నెఱింగుబేరుం డుర్వి రాజరాజాభిఖ్యఁ దేజరిల్లెఁ
 దావకకరుణానుభారసపూరంబు నావైనెఁ జిల్పించి నవ్యమహిమ
 నేను విరచించుశతకంబునీకరాజు, మంచుఁబూబంతిరీతిగానలరఁచాల్పు, రా॥
 దండధరోద్గండదర్పస్సు దైత్యారిగర్వాసహరణ విక్రమభుజుండు
 కర్ణకుండల రత్న కాంతిచ్ఛటల్ గ్రమ్ము గండద్వయోన్నిద్ర కాంతియుతుఁడు
 భగునినే తము డుల్చి భారతివచ్చించి యగ్ని దేవుని జిహ్వలంటఁ గోసి
 దళదిశాపతులను దారుణగదనాత్తి భాస్రపండ్లాడిపడఁగ మొత్తి
 యజ్ఞభంగంబుగావించి యలరునీర, భద్రుఁగన్నట్టి శంకర భద్రవాహ
 రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧౦
 హరిపాలమును జించి యార్తకమబ్జకరోటిని ద్రాగిన మేటి వీవు
 క్రిష్ణుభ్యశిరంబు వటుతరగతిఁ ద్రూచి మరలఁ దావేడిన మనిచినావు
 ధశకంఠుఁ డొకనాఁడు తారాఫలంబెత్త, నంగుష్ఠమున దర్ప ముడఁచినావు

హరియు మోహినిగాఁగ నతనితో రతికేళిఁ గలసి నత్పుత్రుని గాంచినావు
 ఇట్టి నీలీలెన్న నేనెంత వాఁడఁ, గరుణనన్నెలు సౌభాగ్యవరములొసఁగి, రా॥

శూరాదిదనుజప్రవీర బాధలకోడి బ్రహ్మాదిదేవతల్ ప్రస్తుతింప
 దేవేశ భవదీయతేజః బాసంగిన వేమాఱు తెల్లులోఁ జేమచుంచి
 షట్పిండములుగాఁగ షట్ప్రతికలుఁ జూచి షడ్భావసహితతై సాఁకిరెలమిఁ
 గాత్యాయనీదేవి కరుణతో షట్పిండములఁబట్టి నొకటియై ముగమెలర్పఁ
 బిల్లఁదైయొప్పిభవదాజ్ఞఁబ్రధ్వదనుజ, వంశములఁగూల్చెనేనానివరదయాంక॥

అఖిలపురాణేతిహాసు వేదవ్యాసుఁ గవికుంజరాంకుశుఁ గాళిదాసు
 దండిని భవభూతిఁ దగళంక రాహ్వయు మల్లుణబిల్లుణమాఘకవుల
 భట్టబాణ మయూరు బారవి వాల్మీకి భవ్యపండితరాయుఁ ప్రాథకవిని
 శ్రీనాథుభాస్కరు శివభద్రు నలసాని పెగ్గవార్య విభూషుఁ బ్రీతిసోమ
 యాజముఖ్యుల నిర్మలానల్పయశులఁ, జేసిరక్షించితివిగదా సిరిచెలంగ, రా॥

నవరత్నఖచితమా నవ్యకిరీటంబుఁ బేదవాఁడును దలఁ బెట్టు పెట్టు
 దనుజారిపంచుచుధాపూర్ణకుంభంబు నల్పమచుజన కదబ్బుపెట్టు
 జలదంబులో మించు సౌదామినీరేఖఁ గని కౌఁగిటచు జేర్చఁ గలుగు పెట్టు
 పుట్టుభోగులఁ జూచి పొరిఁబారిఁబొక్కైడి కష్టాత్తులకు సిరిగల్లుపెట్టు
 గాన నీభక్తిలేనట్టి హీనమతికి, నెట్లుప్రాపించు నీసేవ యెన్నిచూడ, రామ॥

ఛందోనిబంధము ల్చనిని చూడఁగ లేదు యతిగణ ప్రాస విఖ్యాతి లేదు
 అమరకాండత్రయం బభ్యసింపఁగ లేదు నచ్చుచాల్లులభేదమరయ లేదు
 కావ్యపంచకమైనఁ గడుఁ జూడఁగా లేదు కవిప్రసిద్ధార్థముల్లటవ లేదు
 శ్రీశంభుకృపచేతఁ జెప్పితిఁగాని నా శక్తిచేఁ గాదు నీశతకరచన
 గానమశ్చృతిసుకవు లహీరకరుణ, నంచరెయ్యెడఁజూచినఁబంచవదన, రా॥

వసుధఁ గొమఱ్ఱాజువంశాబ్ధిచంద్రుండు శంకరాభిఖ్యుండు సాంద్రయశుఁడు
 సకలవేదాగమశాస్త్రము ల్పరికించి చైవరాట్టివుండని తలఁచి మదిని
 వీరజైవాచార విధి శివదీక్షచే లింగధారణ మయ్యె లీలఁ దనర
 దశరథాత్మజుండంత దశకందుఁ దెగటార్చి శ్రీపర్వత ప్రదక్షిణముఁ జేసి
 నాప్రదక్షిణగతి నతఁడధికభక్తిఁ, జేసి యుమ్మ దనుగ్రహశ్లిష్టుండగుచు, రా॥

ఆశంకరుండు బుచ్చమాంబను వరియించి కొమరులేపురనొకకూఁతుఁ బడసె
 నందుఁ గనిష్ఠుండు నతిగుణాధ్యక్షుండు సౌందర్యపరిభూతశంబరారి

యహితాంబువోద్ధతి కనిలమై విలసిల్లి నిఖిలమంత్రులలోన నిగ్గుడేలి
 దానకర్ణుం డన ధాత్రిలోఁ బొగ డొంది, నాగయలింగంబు నయమహిమను
 జుక్తమాంబనువరియించిశుభకరముగఁ, గొమరులనుమమ్మునేపురఁగోరికనియె॥
 అందగ్రజుండును సతిగుణాధ్యక్షుండు వెంకయ్యయచుపేర వెలసె భువిని
 నక్షయంబగు శివదీక్షఁ జెన్నొందుచు నక్షయలింగంబునలరె ధాత్రి
 బక్షికి ముంగొంగు పసిఁడియై బసవయ్య భాసిల్లెసాభాగ్యపతి సుచేత
 మంత్రమంత్రార్థము ల్లహినుచ్చరించుచు లక్ష్మీశలింగంబు లలివహించె
 నెన్ననల్వరకన్న నేచిన్నవాడ, నన్నుఁ గృపతోడఁ బ్రోవుచూపన్నపోష॥
 మన్మరుమూర్తియౌ మహినుద్భూతారాధ్యవంశాబ్ధిచంద్రుండు వరగుణుండు
 షట్పుక్రసంధాని షట్లోకరిపుతేత షడ్భావరహితుండు షట్స్థలుండు
 కల్పమం బనునంధకారంబునకు శుద్ధసుష్మానదీపమై చూడఁబడును
 బరవాదులకు నెల్ల భయదప్రతాపుఁడై వీరభద్రాఖ్యచే వెలసె ధాత్రి
 నట్టి మన్మరుస్వామి నే ననుదినంబు, సంస్తవమొనర్తు దుర్వర్ణజైలవాస,రా॥
 ఖండితంబుగఁ గాలకంఠుఁడే కర్తంచు దండిపాద్యులచాద నుండఁ జేసి
 యిలవేదపద్ధతి సేసుఁడే కర్తంచుఁ బాంచరాత్రుల చర్చపదటఁ గలిపి
 లోకత్రయాచార్య పాకతవిలసిల్లి పండితారాధ్యుండు భవ్యమహిమ
 వాదించి పావకు వస్త్రాన సంధించి వరులిండ్లలేకుండ వరలఁ జేసి
 నేత్రములుదీసిస్ఫురదూర్ధ్వనేత్రయుగము, వడసె నేమేనినుతియింతుఁబండితార్ద్ర
 రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరిశ. ౨౦
 అక్షయోజ్జ్వలభక్తిపాక్షికబసవని యక్షరంబులె కల్పవృక్షవితతి
 యక్షరబసవనామాక్షరంబులు దల్చి పక్షి వాహుండు లక్ష్మీఁబరిణయించె
 రక్షకాఖ్యుబసవు నీక్షించుచున్నట్టి యక్షులులోకాభిరక్షణములు
 అక్షీణశివపదాధ్యక్షమహాత్మోధిపాక్షరనిరతి మోక్షోన్మదంబు
 గానబసవని నుతియింపఁగలరె పద్మ,బామ్యతాదిదేవతలారయావనిలోన,రా॥
 బసవసీనామంబు పాటించి విన్నను బశువులకైనను బరఁగుభక్తి
 బసవసీకథలెల్లఁ బాటించి నుడివినఁ బసిబాలురకునైన నెనఁగుభక్తి
 బసవ సీనామంబు పాటించివ్రాసినఁ బతితులకైనను భక్తిగలుగు
 బసవసీపదములఁ బ్రస్తుతిచేసినఁ బామరుకైనను భక్తిగలుగు
 బసవబసవాయటన్నను బాపహరము, అట్టిబసవేశ్వరస్వామినభినుతింతు,రా॥

భక్తమండలికెల్ల భద్రగజోపము నుడివాలుమాచయ్య మహిమఁదలఁతుఁ
 బరవాదులను జహ్వావట్టి కోసినదిట్ట మాదిరాజయ్యను మదినిఁ గొల్తు
 నంగుళంబులనొత్తి యమృతంబుఁజూపిన యెడపదయప్పన్నయడుగులెంత
 గురుభక్తివదలక గురుసతీహిత బాంధవాళితోఁ దైలాన మలరిచేరు
 నట్టి బిల్గమరాజును ననుదినంబు, నాదుమదినిల్పినుతియింతు వేదతురగ,రా॥

కిన్నరబ్రహ్మయ్య కీరినుతించెదఁ గన్నడబ్రహ్మయ్య గణుతిచేసి
 కల్లిదేవయగారి గాదిలిబంటును గక్తయ్యగారింటి కర్తకరుఁడఁ
 జటితొండభర్తుని జేరి కీర్తించెద వడయనంబికిఁ జేతు వందనములు
 గొడగూచి నామదిఁ గొనియాడుచుండెద సక్తమహాదేవికనుఁగుశరణు
 ముగ్ధసంగయ్యగారికిఁను దమెలర్పఁ, బ్రణుతిచేతునుసద్భక్తిపతిమచెలఁగ,రా॥

మోళిగమారయ్య ముసిడి చౌడయ్యయు శూలదబ్రహ్మయ్య సురియచౌడు
 బడవలబ్రహ్మయ్య బావిరాజయ్యయు శివనాగమయ్యయు శివకరుండు
 లిల్లయ్య మధువయ్య బల్లేశు మల్లయ్య గోడలమల్లయ్య గోహిరుండు
 నాదిగాఁ గలయట్టి యమితగణావళి నూతనప్రమథుల నూలుకొల్పి
 శరణుశరణంచుఁదవ్విత్పాదజలజమాత్త, నిలీపినుతింతునిత్యంబు నేర్పుమీఱ॥

వరఁగ నసంఖ్యాత ప్రమథగణంబుల వర్ణించి లెక్కింప వశమె విధికి
 భూతగణంబుల ముదముతో లెక్కింప నాదిశేషునకై ననగునె వశము
 శుద్ధవైదిక శైవసిద్ధాంతగణముల గణనకు శక్యంబు గాదు హరికి
 రూఢప్రతాప సద్రుద్రగణంబులఁ బరికింపశక్యమే భారతికిని
 నిట్టిగణసంఖ్యచేయఁగానిలనువశమె, పుండరీకాక్ష బాణయంభోధితూణ,రా॥

వరఁగ శిలాదుఁ డన్నరమము సింద్రుండు పుత్రసంతతిలేక పుడమిలోన
 నావంతపాపాణ మాహారముగఁ జేసి నిన్నుఁగూర్చి తపంబునెఱయఁజేయ
 నాఋషితపమున కానందమునఁ బొంగి ప్రత్యక్షమై నీవు ప్రాథమియ
 మెచ్చితి నీతవం బిచ్చెద వరమన్న నిద్రఱుతనయుల నీయు మనిన
 నట్ల యగుఁగాకయని పోషనంతలోనఁ, గొమరులిద్రఱుగలిగిరిక్కోరైదీర,రా॥

అందుజ్యేష్ఠుండగు నందీశ్వరుండను, మహానంది యనుపురి మహిమమించె
 బరఁగ రెండవవాఁడు ఋర్వతాభిఖ్యుఁడు, నబ్జారిధరభవదంఘ్రియుగము
 భజించి మెప్పించి భర్గమహాదేవ నిజబంధుయుతముగా నీవు నాదు
 శిరమున నిలుమన్న సిద్ధభక్తాళితోఁ బ్రమథబృందముతోడఁ బ్రమదమునను
 వచ్చి నిల్చితి వయ్య నిర్వాణఫలద,పార్వతీనాథపాలితభక్తయూథ, రామ॥

నిజకాంతినిర్జితసిలమేఘుంబయ్యైః బృహస్పతీరంబుచేః బృఘలమయ్యైః
 సంబరంబే తన కథక లింగముగాఁగ దశదిశ ల్వస్త్రసంతతి యుఁగాఁగ
 సత్త్రిములుమూర్ధనవసుమాభనునింప సూర్యచంద్రులునేత్రశోభఁజెలఁగ
 గుహలునారారంధ్రవిహృతిగన్నడఁజేయ వృక్షము ల్తనరుహవృత్తిఁదెలుప
 నట్టిరూపంబుతోభువినధికగతిని, నున్న శ్రీ గిరిమహిమ నేనెన్నఁగలనె, రామ॥
 ఒకచాయస్వర్గరత్నోజ్జ్వలశిఖరంబు లొకవంక మాణిక్యనికరములును
 నొకక్రేవ రజతమై యొప్పారుచుండును నొకదిక్కు తామ్రమై యొప్పుచుండు
 వస్త్రైర్జితసాధవాటిక లొకచోట మరకతసానుల మహిమలొకట
 నొకయ్యిక్తప్రాకార మొకవంక గోపుర మొకదండ నాలయమొప్పు దనర
 మించు శ్రీ గిరి మహిమ నేనెంచఁగలనె, గానఁ దోచిన మట్టుకుగణుతి సేతు
 రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీ గిరిమల్లేశ శాంకరీశ. 3౦
 మల్లికాకుండ సన్తహిమ యెంతనిచెప్ప భూతికుండోజ్జ్వలపుణ్యమెంత
 వాస్తేవిగుండంబు వర్ణింపఁ దరమానె బ్రహ్మతీర్థము నెట్లు ప్రస్తుతింతు
 రుద్రాక్షికుండంబు రూఢి యెంతనియెంతుఁ బంచధారలమహిమెంచవశమె
 కోలాక్షికుండంబుఁ గొనియాడఁదరమానె శంఖకుండోజ్జ్వలసారమెంత
 దివ్యతీర్థాస్వితంబైనభవ్యపర్వత ప్రభావమెంచంగ నాతరమెయీశ, రామ॥
 పర్వమంగళ నీరు సామేన నొప్పుఁగా నంది ముహుర్దుహుర్నతు లొనర్పఁ
 ఒడ్డుగర్భుఁడు నిత్యపంచాంగమును జెప్ప జలజనేత్రుఁడు పరాకులను దెల్ప
 తుంబురునారదు ల్తంబుటల్లిటంగ గంధర్వభామినీగాన మమర
 గీర్వాణకోటీరకీలితహానిలబంధరవ్యాపితపదసరోజ
 యుగ శశంకరనిన్నునిజోత్తమాంగ, నిలయుఁజేసినపర్వతునేభజింతు, రామ॥
 శ్రీమల్లికార్జును సేవింతు నెప్పుడు భ్రామరి నేప్రొద్దుఁ బ్రస్తుతింతు
 శిఖరేశ్వరుని నాత్మ సేవింతు సేవింతు గణపతిదేవుని గణుతిసేతు
 వృద్ధమల్లన్నను సిద్ధంబు పూజింతు నిందుతీర్థము మదిఁ గొందు నెపుడు
 హోటకేశ్వరు నింక నాత్మలోఁ దలపోతు సారంగభునిసే సన్నుతింతుఁ
 బరంగ శ్రీ శైలపట్టణవాసులైన, పారికాక్షి గణంబును బ్రణుతిసేతు, రామ॥
 చెలఁగి శ్రీ గిరి నుతిచేయలేక మురారి సితవార్ధిలో శయ్య చేసెఁగాదె
 పర్వతమహిమెంచఁ బాటిల్లకనుగదా భువిపూజలేకను బాగిల విధియు
 శ్రీ గిరి మహిమను జెప్పలేకయకదా శతధృతి జారుడై ధృతినివిడుట

కడు శ్రీగిరిమహిమ గణుతింప తేకను శేషాహి పాతాళసీమనంటె
 నిట్టివారికిఁ దెలియని గట్టు గుట్టు, పట్టి వస్తింప వశమౌనె పాకృతులకు, రా॥
 శ్రీపర్వతము మోవఁ జిల్వతేకి భారమై తలబింపెను భీతుఁ డగుచుఁ
 బర్వతమ్ముచుమోయ భారమై హాకాంత మృత్యురూపమువాల్వెన్నుదులమెడలి
 పర్వతేంద్రుని మోవ భారమై కనురాబు వీఁపుచె క్షలుగట్టి విసుగుచుండఁ
 బర్వతేంద్రుని మోవ భారమై దిక్కుదు లాచంచర్యోద్ధతి నంటియుండ
 నెంత భారంబాతలిదంపుల్లెగనిరొ, మోచఁదవ్వచ్చుపచేఁగాదెయ్యిబలము॥
 ఈపర్వతముసాటి యిల మేరు జెట్లగు విల్లవి వదిల నెల్లియుండ
 నీపర్వతముసాటి యిలఁగ్రాంచ మెట్లగుఁకాంచుబుగుహునిచేఁజొంచఁబడియె
 నీపర్వతముసాటి యిలచుంధ్యాద్రియే వింధ్యాద్రి శుటజచే విరతమయ్యె
 నీపర్వతముసాటి యిల మోదగాద్రియే నైశాఖమై వాధి వరవఁబడియె
 నేను పర్వతసాదృశ్య మీనగాలి, గానరాదిక నేన్లుగణుతిసేతు, రాను॥
 శ్రీపర్వతంబు చింతించినకా మదిఁ గాపధేయ్య నింటికాపుగాదె
 శ్రీపర్వతువిజూడఁ జెలఁగడు గిడుకంతఁ బాపమృతము విచ్చి సాటిపోదె
 శ్రీపర్వతేశ్వరశిఖరంబుఁ జూచిన విగత జర్ముడము వెలయు ధాత్రిఁ
 బర్వతేశ్వరచిహ్నుఁ బొకించి శరణన్నఁ బల్లభిమృదులుగారె భానుకముగ
 నట్టిపర్వతవరుఁడు నన్నధికకృపచు, నైధవోపేతుఁ జేయుచు వసుధలోన॥
 ఆదికాలమునాఁడు హరుఁడు కొల్వించువీర్చి యుండంగ నంబిక యుబ్బుచుదివి
 హరుఁడెఱుంగకయుండహరునేత్రములుమూచునానందజలములుచపుకు గ్రమ్మెఁ
 బదివ్రేల్ల మెఱసిఁ బదిబిందువులు గాలఁ బదివిధంబులనను ల్పరంగఁ బుట్టె
 హరి విధి వజ్రయుహనువిభ్రాంతింపంగ మూఁడులోకములందుమూఁడునదుల
 నుండవరమిచ్చె నీశ్వరుం హొప్పరుగుల, నట్టివిధ మెన్నఁజాలరీయచనిలోన॥
 విష్ణుపద మనంతవిఖ్యాతిఁ గాంచెను వ్యోమకేశుఁడుగాఁడె సోముఁ డరయ
 నామహాదేవోత్తమాంగసంధవగంగ విష్ణుపదోద్భవనిహృతిఁ జెందెఁ
 బామరు లాపదపథయనితెలియక హరిపదసంధవ యనితలంతు
 రీయర్థ మిల్లుండు నిదిగాన రెవ్వరు భ్రష్టులై నరకకూపంబులోన
 మగ్నులగుచును దేజోవిభగ్నులగుచు, జెడిరిప్రక్షాళిహీనతజ్జీర్ణయశులు, రా॥
 తనచేయుధర్మంబు తనపాలి ధర్మమై కాచిరక్షించును గరుణతోడ
 నత్యంబు నైవల్యసత్ర మబ్బుగఁజేయు శాంతమే భూవణచయము తనకుఁ

బరహితంబే శత్రుపటిమకు వాక్కు పరంగ జ్ఞానము పాపవాధికట్టి
 కరుణారసంబె పో కామితఫల వాయి మును సదాచారంబె ముక్తిత్రోవ
 నిరుపమానందవైరాగ్యవిధికి సాఖ్యమబ్బుఁగా కన్యలకుఁగల్గుట సియ్యుఁగల్గు
 రామలింగార్యసోప నద్రాజహూప, శరణు శ్రీ గిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౪౦
 విమలగుఱుబులే విఖ్యాతి జగతిలో నిండుయ్యకం బిచ్చు చీతిపథము
 పూర్ణవిద్యలు రాజపూజ్యుని గావించు గురుభక్తి విఘ్నగుణము నిచ్చు
 నజ్ఞనసంగతి నన్యాయ్యుఁ గావించుఁ గరుణగల్గుట ధర్మకారణంబు
 సరసవాక్యంబులు సకియల వలపించు నజ్ఞస్తిని ద్రమే హానిదెచ్చు
 సరసులగువారు సత్పథసరణిఁదెలిసి, భువినివర్జింతు రా ర్యాభి పూజ్యులగుచు॥
 సకలస్థూఢైర్వసంపన్నునరునకు సకలమరాచారసతినిగూర్చు
 సాందర్యవిభవలక్షణశాలి నారికిఁ గనుఁ గుహూపిని భర్తగా నొనర్చు
 నిఖిలధర్మజ్ఞాన నిర్ణయోదారుని ధనహీనుఁగాఁజేసి తాల్చియణఁచు
 ధర్మశూన్యతనొంది తగుమప్పునకుఁ జాల ధనము గల్గఁగఁజేసి ఘనునిఁజేయుఁ
 గమలగర్భుఁడు నీవిధి కరుఁగూలి, జరుపుచున్నాఁడు నీకృపగఱవలయు॥
 విశ్వర్యపరునకు ననుకూలవతిరారు నదిగల్గఁ దనయులు నబ్బ రందు
 నతిసుతుల్లలిగిన నతిదరిద్రుం డాను ధనవంతుఁడైనను దగులు వ్యాధి
 రోగహీనుండైనఁ ద్రాగఁజియుచేడు గం జన్న సుగుణంబు గుంజిపోను
 సుగుణంబు గల్గినఁ జూడ నాయువులేదు నాయువుగల్గిన నతఁ డన దగు
 గాన విధి యిట్లు కల్పించెఁగరుణశూలి, కాచిరక్షింపభవదీయకరుఁగాదె॥
 తనయులపై క్షూతల్లిదండ్రులపైని గల్గినేర దదేమి కారణంబు
 ఆలిపైఁ దనకున్న యచగ్గి కొంగైన నతిధిగణంబుపై నలర దేమి
 విత్తార్జనంబుపై వెలసినతనజేడ్త ధర్మమార్గమునందుఁ దగులదేమి
 తనవారిపైనున్న దాక్షిణ్యభావంబు భువి జీవకోటిపైఁ బాలయదేమి
 తివిరిజీవులు నింద్రియాధీనులయ్యుఁ, దావకీయాంఘికర్షణము ల్లలఁపదేమి॥
 అతిలోభులను భిక్ష మడుగఁ బోవఁగరాదు నన్యాయనిత్రంబు నంటరాదు
 చనువుమాలినవానిఁ జంకనెత్తుకొరాదు చెడి యుత్తవారింటఁ జేరరాదు
 తనదుసా మ్మొకరింట దాఁపఁబెట్టఁగరాదు తనకీర్తి తనుదానె తలఁపరాదు
 వలవని సతిఁజూచి వలచి నన్వఁగరాదు పిలువని పనులను మెలఁగరాదు
 చెడుదురీగతినడచెడుపుడమిజనులు, అమృతగుణరంగ భవ్యజటాస్థగంగ, రా॥

గుణమెఱుంగనిరాజుఁ గొల్పఁబోవఁగరాదు గుణుఁతెఱుంగనిచెలిఁ గూడరాదు
కలఁత జరుగుచోటఁ గడువిల్వఁగారాదు నలఁత వేళల సతి చంటరాదు
కలుద్రావువానితోఁ గలహింపఁగారాదు పలుమాఱు బొంకులు పల్లరాదు
చివ్వింగ వాస్తోత్త్రులు నల్పుచుండఁగరాదు కోమటిపాక్షిగాఁ గోరరాదు
సరసమైనట్టి సత్పథపరణిదెలిసి, నడచి రేనియు భాగ్యము ల్బడయుటరుదె॥

విత్తహీనుల కూఁగొత్తకుఁ బోరాదు పొత్తులకృషికిని హత్తరాదు
అండగన్నడ నూరనుండఁగోరఁగరాదు హేతు నిరోధిని జేయ హితముగాదు
సర్పంబుతోఁ జెల్లి నల్పుచుండఁగరాదు కొండచోరులదండ నుండరాదు
అడుగ నిచ్చెనువేళ నాశకుఁ బోరాదు నల్పునితో హాస్య మాడరాదు
హర భవత్పదాంభోజము లాశ్రయించి, ముక్తిగన లేక మూర్ఛితమునుఁగరాదు॥

భూమి నాదని సర్వభూపతు ల్పలుకంగ ధరణీపతులఁ జూచి ధాత్రి నవ్వఁ
దండి పుత్రునినెత్తి తగముద్దులాడఁగా జారకామిసినవ్వు సరసగిరిమ
ధనవంతుఁడయ్యెను ధర్మశూన్యతనొందు నరునివర్తనఁ జూచి నవ్వుధనము
వెన్నిచ్చిరణములో వెనఁబాటుబంటునుజూచి మృత్యువునవ్వుఁజోద్యముగను
దుష్టవర్తన నడిచెడిభూర్తుఁ జూచి, దండి యేప్రొద్దుఁదలయాఁచితనరనవ్వు॥

వక్త్రలాకులు మెక్త్ర నక్త్రపోతునకేల చక్త్రనివనితకు జడతయేల
యంధున కందింబు నదియేల చూడఁగాఁ జెఱికి గానంబు చెల్వదేల
మూర్ఖున కేటికి ముక్తిపదంబులు ధర్మశూన్యుల కేల దానగుణము
కిరినచిత్తునకేల కారుణ్యరసములు కులట పత్యాజ్ఞలఁ గుదురుపెట్లు
పరమముఖులకు సంసారభారమేల, భక్తి మిముఁగొల్పువారికి భయమదేల॥

పాముకూనకుఁ బాలు పరఁగంగఁ బోసిన విషగుణం బెడలునే వీనమైన
పేఁపచెట్టుకుఁ దేనె పేయెండుపోసిన విషగుణం తనచేదు వీనమైన
బుద్ధిహీనుని కెంత బోధగావించిన విజ్ఞానివిధముగా వినుటయెట్లు
జారను బతి యెంత చక్త్రఁగా బోధింప తనవృత్తి విడుచునే ధాత్రి యందుఁ
గానభగవంతునినుఁగ ల్చికరుణపడయు, జీవయమమందిరంబునఁజేరుపెట్లు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. గిం

కలిమి సంపూర్ణమాకొలఁది ధర్మము లేని కలిమి గా దది పెద్ద కొలిమి గాని
పత్యాజ్ఞ మీఱుచుఁ బ్రల్లదంబాడిన నాలుగా దది యెట్లుతేలుగాని
సర్వజనవిరోధసత్పట్టణంబేని వీడుగా దది వల్లకాడుగాని
స్ఫురదళికాలాపశోభఁ జెలంగెడి వాయిగా దది పాడునూయిగాని

నీకృప కపాత్రుడై ధాత్రి నెఱయునరుఁడు

నరుఁడుగాఁ డెన్నిచూడ వానరుఁడుగాని

రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష

శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకిరీశ.

గీ॥

వృథివి ముండ్రకు వాఁడి వెట్టిన దెప్పఁడు పాముపండ్లఁడుంబు వరపె నెవఁడు
ధరణిపై సెలయేల్లు త్రవ్వించిరెవ్వరు తేజుఁబుఁకు వాఁడి దెచ్చిరెవరు
కస వెప్ప రుద్విచ్చెఁ గల్పించినా రింకఁ గనకంబునకుఁ జాయ గలిగెనెల్లు
నవనీతమతిమృదూన్నతఁ తేఱి రెవ్వరు నద్రీకిఁ గారిన్య మలరు లేమి
సహజఃస్థగుణంబులు సరసమగుచు, గాని కల్పింప నిల్చునే కాలమెల్ల,రా॥

నకలధర్మజ్ఞులై సర్వజ్ఞమతులయున్ వాఁధర్మంబులఁ దగిలియుంట
పరసతికూటమి పాటిగా దసయెన్ని పరధనాపేక్ష యెప్పటికి తేక
యస్మతవాక్యంబుల నాడక విఖ్యాతి నొకొన్నవారికి నన్న మిడుచు
దేవతాబ్రాహ్మణాత్మకదివ్యనిష్ఠయుఁ బుత్రసంతతిచేతఁ బాలుపుగనుట
సుగుణసంపత్తి నశ్రీ రి శోభగనుట, ప్రాగ్భవంబునమినుఁగొల్చుఫలముకాదె॥

సర్వశుభాకర సర్వమంగళ మేన రాగి సొమ్ములు వెట్ట రమ్య మగునె
తల్లి తీ కింకొక తల్లి పెంచినబిడ్డ పెండ్లెచేయవు వేదతనమ
మోహంబుచేఁ గన్న మోహనీతునకుఁ గట్ట బట్టియపు కటికితనమ
సకలసౌభాగ్యము ల్సృజచాళి కీయవు జవనామ మెవ్వఁడఁ బరఁగు నీకు
నైన వారలభాగ్య మెసరియఁగలనె, వేఁడెనన్యంబుమోహంబెవేఁడువాఁడ॥

గజతురగాఁదోళికలునొప్పచుండఁగ గోరాడవ పా మేకోర్కెచెపుమ
నవరత్నకాంచన నవ్యహుషెల్ల డ నురగఘోషులుమేన నుండులేమి
దివ్యదుకూలము ల్లేజరిల్లుచునుండ గజచర్మధారఁగ గాఁగ నేమి
యిష్టపదార్థసంతుష్టి గల్గిననిమి భిక్షుటనమునయఁ బ్రీతియేమి
లోభరీతిని భాగ్యంబులో టు వచేది, యున్న నిన్నెన్నఁగలనె యాపన్నరక్ష॥

పరభామ ముట్ట నుపాయంబు గల్గదే లోకాపవాదకు లోఁగుఁగాక
బలహీను నధికుండు పరిభ్రష్టఁడఁగరాదె నిండింతురను భీతి నిలుచుఁ గాక
యధికారి తా న్సార్థ మపవారింపఁగరాదె యది భంగవడఁ దక్కుదనుటగాక
దొరలతో మైరంబు తొడఁగింపఁగరాదె ప్రాణహానికి భయపడుట గాక
యవని దుర్మార్గవృత్తికి హానిగలదు, హాని తేకను వర్ధిల్లు నమలయశము, రామ॥

కాలికః జెప్పట్టజో తెలుంగనివారు పల్లకీ లెక్కెడి ప్రాధిగనిరి
 కట్టుగుడ్డయు లేక కడుఁ గృశి చెడిచారు దివ్యాంబరప్రాప్తిఁ దేజరిలిరి
 కుండకూ డెప్పుడుఁ గుఱుచుమండెడివారు బిందె తప్పేలల పెంపుగనిరి
 తమిదంబలియు లేక తనసొన ర్చెడివారు వరిపంటకంటలు బలుపు గనిరి
 బందిపోట్లను ఖైదునఁ బడ్డవారు, పెన్దలై వారు నేటికిఁ బేరుగనిరి, రామ॥
 పదుగురు మెచ్చుచు బహుళుతిచ్చెను పెళుఁ ఎనఁగొట్టువాఁడె పో బడవకొడుకు
 సగలొకఁ గొట్టుడిచదు మిఁడె పేళులప్పులెన్నడివాఁడెధగిడికొడుకు
 ఒకరీటుఁగాఁజూచి యొప్పు దన్యాఁడె పో అకుముండకుఁ బుట్టు రట్టడిఁడు
 వసుఁ బీటపై పెట్టి పడఁద్రోసఁజూచి ముఁబొంగువాఁడెపోమోటభడవ
 ఫలఁ భూమిబుడసెడివాడుఁడె, లెన్నటికిఁముఁజేర రెండెంచిచూడ, రామ॥
 చిక్కినవ పరంబుఁ జిగుఁ జూచుచు గాకి పలిసిన పసిపైని బాపదెవుడు
 పీచుఁగు డొక్కలు పెల్లగించెడినక్త జీచుచు ప్రాణిపైఁ జేరఁబోదు
 తెలిపేడు నుసిపుర్వు తొలి యొసర్చుచుగాని చెఱుపలే దెన్నిటఁ జేవకట్ట
 యీఁగ తాఁ బుంటిపై సీపిఁ బెట్టునుగాని మెఱుఁగైనమేనిపైమెలఁగ లేదు
 దీనజనులను దుష్ప్రభు తిట్టఁగాని, చొక్కి బలవంతుఁ గ న్ని త్తిచూడ లేడు॥
 గోవులఁ బడఁగొట్టి కోసి మోంసము తిను మూలలు మేదిసీపాలు రైరి
 పీథిలో అరులు పెడుకతో పద్దఁ బ్రాతలంజెలు వీరమాత లైరి
 యాకారపుష్పిని నతహీనమచుజాలు పండితాధికులయ్యుఁ బ్రబలి రిలను
 సర్వఁలకు లాఁవ పరిధి నధిక్యులై రాజసన్తానులై రహిఁ జెలంగి
 రిల్లు ముఱ్ఱుల మల సె సెఱుచుఁట, నుత్తమకులంబు మూలకు నొత్తిగిల్లె
 రామలింగ ల్యహమ్ నద్రాజహమ్, ఇటు శ్రీగిరిమల్లేశ శతకరీతి. ౬౦
 చిన్నవాఁడొప్పుఁ జెలరెగి యెడ్చుట వర్సింబు వర్సింబు భవన మొకట
 ఎంట లేకను భూమమహాలిమా నగ్నియు నలులు గుట్టెడు నవ్యశయ్య
 ననుబాయి కూడును ఘనపంకిలాపలసరణియు యౌరంపుజలము మఱియు
 మానవాసహ్యమా మూసినబట్టయు దీప్తి హీనం బైన దీపకళిక
 మాటవిసనట్టి పెండ్లము మఱియునిట్టి, పదివిధంబులు దుఃఖసంపాదకములు॥
 పట్టపుదేవికి ఒట్టలేక కృశింప బానిస కబ్బునే పట్టచీర
 పండ మంచము లేక ప్రభువు దుఃఖింపఁగా బలు పబ్బనేర్చునే బంటునకును
 జప్పిడియఁబలి న పడు దినములఁ బిండివంటలపైని వ్రీతి దగునె

కుండకోలయుఁ బట్టి కోరాడుదినములఁ బల్లకి యెక్కైడి భ్రాంతితగునె
 కాలవివరీతమున భోగ కాంక్ష విడువఁ, జాలకున్నను సగుదురుజగతియందు॥
 స్త్రీక్షణ రత్నచుండవరాజి యేటికి దర్పణమేల జాత్యంధునకును
 కిరహతి పూవండ విధవాంగనకు నేల కుమతికిఁ బుణ్యసద్గోష్ఠి యేల
 మూర్ఖున కేటికి ముక్తి వాక్యంబులు కోపికి సౌజన్యగుణ మదేల
 స్త్రీవి నత్రేల ముక్తైడిదానికి సౌందర్యవతి యేల వండునకును
 జార కేలను ఎదవ్వుత్తిగార మహిమ, కరివవిభుకేల ప్రజలదుఃఖములజోలి॥
 గోపధాత్తపక్షివ్యగోరోచనంబు రోగార్తున కొనఁగ మోక్షాప్తి గలదె
 ఫలయుక్తిపాదపంబులు వ్రెంచి తత్ఫలః కరిగిః ఫల కీయఁ జతురుఁ డగునె
 చెఱువులుఖండించి చేలు గావించియుఁ జలివేంద్ర లుంచియు సరసుఁడగునె
 బలవంతుని నన్యభామలఁ గనలించి దంపతిపూజ గావింపఁ దగునె
 యశ్వతములనోట నెప్పుడు నాడుకొంచు, నతిథిఁబామి పఁగల్గునేయధిక ఫలము॥
 సారమేయము లొక్క సారిగా మొజిఁగిన భయపడి తిరుగునే భద్రగజము
 జంబుకంబులవృక్ష సమయమందు మొఱుంగఁ బెడబాబ్బలిడ నొకోపెద్దమెకము
 డేగలు నిజబలోద్వేగంబుఁ జూపిన సంచరింపకయున్నె సాళువంబు
 సింహంబు లొక్కిలై చెలఁచెగి ధ్వనిచేయ సాధ్వసంబందు నే శరభమృగము
 భుజిసి నీపిధ నల్పులు ఘోరిబలుని, బరిధిపించినఁ దగ్గునే ప్రాభవంబు, రామ॥
 జారునిభావంబు జారికుఁ దెలియును బాముల జాడలు పాము కెఱుక
 తిన్నరప్రాధిమ తిన్నరుం డెఱుఁగును నీరు పల్లంబైన నేల నెఱుఁగు
 హింసా పరునివృత్తి హింసా పరుఁడెఱుఁగుఁ బిశునగుణంబులుపిశునుఁడెఱుఁగు
 గడఁ బతి వ్రతబుద్ధి ఘనవ్రతగను మానిమానసవృత్తి మానియెఱుఁగు
 సజ్జనుఁ డెఱుఁగు సజ్జనస్వాంతమహిమ, నిరుపమానందవైరాగిని న్నెఱుఁగు॥
 ప్రేకంబు గూసినఁ గాకంబు గూయదే దింతివచ్చిన త్రోవ దుంతరాదె
 మూమిడిపూచిన మంకెన పూయదే తురగ మేగిన చారి ఖరముపోదె
 సింహముల్ ధ్వనిచేయశివము లుగూయవే దొరలువచ్చినత్రోవదొంగరాఁడె
 నరులుండ గతిని వానరములు నుండవే ఘనవంతుమురాదె ఘర్కమట్ల
 సుజనుగతి దుర్దనుం డెఱుఁగోభ నున్న, నెచ్చుతగ్గులు గల్గవే యెన్నిచూడ॥
 ప్రాప్తించునొక వేళఁ బాక శాసనులైన దైన్యయాచ్ఛావృత్తి చారుణముగ
 నొక వేళ యమునకు నొనఁగూడు దుర్వారరణరంగమందుఁ బరాభవంబు

ప్రాపించు నొకవేళ భాగ్యవంతునికైన భయదదారిన్వ్రసంబాధకంబు
రాగిల్లుఁ బండితరాయని కొకవేళ ధాత్రీశసభలలోఁ దప్పమాట
గర్వపడియుంట భువిలోనఁ గాని మాట, యెట్టివానికినొకవేళనెగ్గుగలుగు॥
పటుసౌఖ్యవిధవసంపత్తియు లేక యే హీనంబు ప్రాప్తించు మానవునకు
నిరుచిర కెయ్యెడ నిష్ఠంబు లేక యే జగడంబు సమకూరు జగతియందు
ఘనకర్తశులనైనఁ గడుసమాధానంబు చేసి కార్యము బాగుచేయు రూక
దొరకెన్న దాలతు తోరంపుమూఁకనే మానంబు కోకనే మగువలకును
నోర్వ లేకయే మనుజులీయ్యుండుండు, బరులమర్తంబులెన్నటప్రాధగిరిమ॥
గళలగ్న దివ్యముక్తాసరంబులు ద్రెంచు క్రోఁతి కాలందెలు గొఱుకకున్న
తస్త్రుం డిలుసొచ్చి ధనమెల్లఁగైకొని కంచంబు విడుచునే కరుణదలఁచి
వంటింటిలోనికి వడిఁ జొచ్చి శునకంబు కుడికుండ ముట్లక మరలిచనునె
చలువబట్టలె చాకి తొళనం బూనరించి మాలిన్య వసనము ల్పట్టకున్నె
ఘాత కొడిగట్టమనుజుండు కరివబుద్ధి, సాధుబాధ యొనర్పఁడే ఘోతలమున
రామలింగార్యపోష సద్రాజహుష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౭౦
కడుహీనగతి వారకాంత గణింపదే కుణపంబునకు వాహకులునులేరె
క్రోఁతివెంబడి జనకోటి చరింపదే దండధరుం డెద్దదండ రాండె
ఘనవాద్యఘోషము ల్లంగిరెన్వకులేవె మూలండు బోజనమహిమగనఁడె
రాతిబొమ్మకు లేదె రత్నబూషణరాజి పోతుకు వెడఁదయా పొట్ట లేదె
దుర్నయుండైన ప్రభువుకుద్యోగమహిమ, నెంతవిధవంబుగలిగిననం తెఫలము॥
మునుపున్న మాన్యము ల్బుంచకుండినఁజాలుఁ గ్రొత్తవృత్తులు సమకూర్చినట్లు
మునుపున్న పడితరంబులు ముంచకుండెనా సత్యోత్సవంబులు నెఱపినట్లు
వల దని కూయక వరు నీయనిచ్చెనా వడివత్సరగ్రాస మిడినయట్లు
దారుణంబున నన్యధన మంటకుండెనా సత్రంబులెచ్చోటఁ జల్లినట్లు
కావరంబునఁ బరసతిఁ గవయకున్న, సకలసౌఖ్యద సద్వృత్తి విరపినట్లు॥
ఖండము ల్లావించి గానుగఁ బట్టిన నించుతీ పిసుమంత డించనట్లు
కరపత్రమునఁ గోయ గట్టిరాళ్లనుదీయ శ్రీగంధవాసన చెడనియట్లు
శాణసంఘర్షణ సన్నంబులై రత్న వారంబు ఘనకాంతిఁ దేటినట్లు
పుటపాకతప్తమై పొలివోక పుత్తడి దాగంటఁ బడి వన్నె దాఁగనట్లు
నీచగతిఁజెంది దాతలా నిజగుణంబు, విగువఁడెన్నిటఁ బ్రాణంబెవిడుచుఁగాని॥

కాలరత్నముగాదె ఘనవశంతం బెన్న శ్రీరత్న మరయుగా నీతగాదె
 భాషామణియ కాదె భవ్యకవిత్యులు వాసరత్నముగాదె పారనాసి
 విద్యకు రత్నంబు వినయపూర్తియు శౌర్యరత్నం బెన్న సవ్యసాచి
 ధర్మరత్నంబగు దాతృత్వ సుహిందులు రాజరత్నముగాదె రాసుయూర్తి
 శ్రీరత్నంబు పార్వతి జగతియందు, దైవరత్నంబు నీవెకా తలచిచూడ||
 బహుజనపోషకభాగ్యుడు ప్రభువు నె ద రాత్రి భరు లిలనులేగు
 ఘోషి ఫకాతతి మోసిన యది సగ్గు మెన్ని తుట్టెలులే వి తెన్నిచూడ
 ఘనపర్వతం బెన్నఁ గనక గిత్తి, దుంబె గండలైలము తెన్ని గలపుధాత్రి
 మారుతంబెన్నఁగామలయానిలంబెకా సుడిగాలి యేమి సొంపడఁజేయు
 దైవరాజన్న నీవెకా ధరను మిగుల, వెన్ని చిల్లరదేవట్లు నొచలేపు, రామ||
 రాజరత్నంబగు రాముని నడవికిఁ బాపి కైకన్తు యేభాగ్యుడందె
 సుగ్రీవురాజ్యంబు సుదతిని గొని తేచిపొ వ్వున్నవాలి యే భోగమందె
 సాధ్వీశిరోమణి జానకిఁ గొనిపోయి దశకంఠుఁడేపాటి దశదుబాందె
 జనకాజ్ఞఁ దల్లిని సరగునఁ జంపిన పరశురాముం డేమి పదవిఁగాంచె
 నిందమాత్రంబె వారికి నిలిచెఁగాని, సాఖ్యమొదంగఁజాలి రే జగతియందు||
 సత్యహరిశ్చంద్ర సంకటపెట్టిన కౌశికుం డేపాటి ఘనతగాంచె
 ధర్మరాజును ద్యూతధర్మంబుచే నొంచి రారా జదేపాటిరాజ్యమేతె
 మానిని ప్రావది మానభంగము చేరి దుశ్శాసనుం డేమి తొడన, వెట్టె
 నలచక్రవర్తిని నలయిక పొందించి కలిపురుషుం డేమి కలియ గాంచెఁ
 బరమశాంతుని పారంగధరునికాళ్లు, నటకఁగాఁజేసిచెలియేరుకరముగాంచె||
 తాగడించెనువేళ దారుణంబుచు జూపు యాచకు తేజేర సధికరోష
 మడిగిన మాయొర్ద నర్థంబు తే దను నెడనక పడియున్న చేచి తిట్టు
 మతిమతి వేడిన మాట తేగుండును విసిగి వా రేగిన కేయు మ్రొక్కు
 నుద్యోగదశచేత నూహరి ప్రజలను గావినొందఁగఁజేసి ఘనధనంబు
 గొంచుఁ దా మాటునైస్తో గోరనట్టి, లోభివర్ణింప నామదిలోన లేదు, రా||
 వైశ్వదేవము చేసి బ్రెసిమూలినఁసి కేలువట్టిన ధర్మలీల యగునె
 నింటిలోనతిథికి నిష్టాన్నములు ప్పఁ బెఱయిండ్లఁ గన్నము లేవయఁ దగునె
 ప్రాద్దుమాపుల దేవపూజలు సేపుచు బందిపోటులువేయ భావ్యమగునె
 నిత్యాగ్నిసంస్తారనిష్ఠయుండై భాత్రి ననృతవాక్యంబుల నాడఁదగునె
 యట్లుగావించునరుఁగాలుఁడధికరోష, ముననుదండించి నారకములనుద్రోయు||

పదుగురు మెచ్చఁగాఁ బాడినయదె పాట యీకి సాధ్యులు గావదియె కోట
 విబుధనివాసమై వెలసినయదె పేట యావికేశుభజింపునదియె పూట
 ఫలపుష్పదళగుచ్ఛ లలితమైనదితోట యతిధిపూజలొనర్చుటదియమూట
 ధీరజాల్ముల కుపకార మొనదె మాట యందఱుమెచ్చినయదియె యాట
 యనివచింతురుపూజ్యులహర్షిశంబు, లెఱుంగ నేస్త రెమర్శతు లిహపరములు
 రామలింగార్థబోధ సద్రాజనూష, వరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరిక. ౮౦

పులిమీసములు పట్టి మెలివెట్టఁగావచ్చుఁ గాయాబుపై నాస గల్గకున్నఁ
 బాదుషాతల దన్ని బాసిల్లఁగావచ్చుఁ దల దీము ననుభీతి దలఁపకున్న
 భయదసిహాసటంబు పట్టి లాగఁగవచ్చుఁ బ్రాణహానికి భయపడకయున్న
 గడుఁ బతివ్రతకరం బాడిసి పట్టఁగవచ్చుఁ గులహాని కాత్మలోఁ గొంకకున్న
 నన్నిటికి రోయువాని కీ మనవియుండు, జేయరాన్వేషిపరియేదిచెప్పవయ్యు॥

గుడిమ్రొంగువానికి గుడిబోనిలింగంబు పిడినడియుచు పేంపంబు
 కడుదివాణపువస్తు వడియింగువానికిఁ దనసిర్దు మ్రొగుట దారుణంబె
 పరగణాల్లోఁచెను పాపాత్మునకు కొక్క పల్లెదోఁచఁగఁ గప్పపాటెచెపును
 బహుజనక్షే త్రము ల్పాడుచేసెనువాఁడు భటవృత్తి ముంచు లేపాటిదొడ్డు
 సత్రముల రాల్చు జేయు నపాత్రులకును, నెంతభవంబు గలిగిన నేమిఫలము॥

పదుగుర నొప్పించి పద్మ లిచ్చుటకంటెఁ గష్టాన్వితం బొక్క కాసుమేలు
 ఘనవనంబులు గొట్టి కట్టుమేడలకంటె నింపైన యొకపంచట్టిల్లుమేలు
 పాతకుం డిచ్చెడు భక్త్యాదికముకంటె సజ్జనాగ్రణి యిచ్చు జావమేలు
 ద్రోవలుగొట్టి సత్రావళి యిడుకంటె న్యాయాన్వితాన్న మెంతైనఁజాలుఁ
 జపలుండైనకలయాత్రలుసల్పుకంటె, స్థిరతమీపూజక్షణమైనఁజేయమేలు॥

మనవిచేసిన పని మఱి యే మటంటివా చర్యజ్ఞతకు అట్టు జరగు నిపుడు
 ధాతవ్రాసినవ్రాలు తప్పదటంటివా మునిచుతుఁ బ్రోచుట మొదలెనున్న
 దుర్వారజననార్తిఁ ద్రోయలేనంటివా గరళంబుమ్రొగుట కల్లమాట
 షకలబోకంబులు సమయింప స్వజయింపఁ బెంపశక్తియుఁ గలవృథులమతికి
 నీకుననుఁబ్రోవభారంబెటగ నుతురగ, గావనన్నుద్ధరింపు సౌఖ్యముగనిపుడు॥

కనకగిరీధ్రంబు కార్తుకంబైయుండఁ దలపుఞ్జెవట్టుట తగునె నీకు
 సామేనఁ బార్వతి చక్ర నైముండఁగా గయ్యాళిగంగ యేకారణంబు
 రజతాద్రి నిలయమై రాజిల్లుచుండఁగా వల్లకాటికిఁ బోవు వంఛ యేమి

జేవాదేవత త్వేనకులైయుండ దయ్యాలతో బాత్తు తగవె నీకుఁ
 నొకఁడుమొదల తనయురీతి, నున్నవాడవె యైన నే నెన్నువాడ,రా॥
 ననుజేత పటంచుఁ జేమచు దలఁచినఁ గామినీమణులను గలసిరావు
 చిరునామఁడు పాటె వేదములన్న మహినయాంగశృంగమహిమదెలిసెఁ
 గినుకామయుఁడవంచుఁగకు వెంచనొక భక్తుకొడుకు మాంసముఁదినఁగోర లేదె
 యాచాతల్యత పరఁగె నీయం దన లయకారుఁ డనుభ్యాతి లలి వహించె
 గావనఁ జేష్ట న్నాని సరణి నాకుఁ, గానఁబడె దీపులిపరంబు కరుణఁజెప్ప॥
 అకేంద్రమృత శయాగ్నికీలలు గని గంగ భంగతఁ గాంచుఁగాదె
 సతీనామానము భవత్పుత్రముఖంబుచుగాంచి సమజభ్రాంతిచే జంపుఁగాదె
 నీకుమాచుని మోచు నెఱిమయూరముఁగాంచిసర్ప సూషణరాజిజంకుఁగాదె
 కాత్నాయనిని మాతగణములు గాంచిన విభ్రాంతిపడి మోము వెల్లగాదె
 యిక్కడచచ్చలన్నియును ప్పకటను, జాలకవిషంబుమ్రొంగఁగాఁజాలినావు॥
 మోహనాంగికుచంబు మొదలె నీవందునా మోకాలె శివుఁడనియై క్షవలద
 కుంచంబు హరుఁ డని కోరిపూజింపనా కుండ నీవని మది నుండవలద
 పాపానామా పని భానించి కొల్లునా నెండ్రకరూ పని ప్రేమ వలద
 సకారుండ పటంచు పాగి మ్రొక్కెదమన్న నాకారశూన్యఁడంచరయవలద
 నానిచ్చె పూజింతుఁగాకంఠ, సమగ్రకృతతోడఁబ్రోవు మా మానయతురగ॥
 సోకన్నాధు నీధరానకయుండు తనయులకంచుచు భవముగూర్చు
 మోగాంబు జగతిపై మొరపుమచుచు వదలఁకు కోధంబు పరులపైని
 తాకెన్నిదినములు పరశిపై చుండునో తుదకుఁ బోయె సదాతితోఁపదెపుడు
 నిరుప,తోఁ జాము యిష్టిపోయినవె క్షుదరువొక్క విముసంబుదాఁపఁబోరు
 వెంటరా తెన్నుకొంటిలో గాటనీరు, వెన్నుచుండెకి తనవారిప్రేమకల్ల,రా॥
 నానిఁబోయిన గాఢకొప్పులె గాని కర్తబుధంబులు కడకుఁ జరు నె
 పూర్వవిజలంబులయందు మునిగిన నొడలివంటిన మట్టి సడలిపోనె
 చలఁగి యాతల కేక పీడ్చిచునే ముక్తి చిత్తసద్ధియు లేని జీవులకును
 గాఢాది తివపూజ పొగిచేయఁగ నేమి భావరాశాపాశబద్ధలగుచుఁ
 జంకినకుదురు గవలేక వంకదారిఁ, నిరుగురీతిని నాత్మనిఁ దెలియలేరు
 నానిఁబొగరపోష యద్రాజసూయ, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. గం
 యలుచుఁ గడువచించుటె కాని కర్తఫలమ్ముఁ దాఁ గానలేడు
 వేదాంతి నని తాను విష్ణువీఁగుటె కాని సుఖదుఃఖములచేత స్రుక్తుచుండు

బహు వేదశాస్త్రము ల్పరనచేయుటకాని దైవరా ట్టిపుఁ డని తలఁపలేడు
 దానధర్మంబులు తగ నొనర్చుటకాని మధ్యంబులతోడఁ దొరసియుండు
 దాంబికులునీరు తమగుణాడంబరములు, మెచ్చఁజెప్పుదు రుర్విపై మేరుధన్వ||
 సతిపతు లిద్దఱు సఖ్యంబు గావించి యెఱిగిరా గర్భం బదెప్పు డగుకొ
 నెలదప్ప గర్భంబు నిల్చె నందురు గాని యేర్పిప్పున్తో యెఱుంగరెవరు
 వైజననంబని వర్ణించుటకాని యెన్నఁజో ప్రసవంబు నెఱుంగరెవరు
 శిశువు కాధారమా స్త్రీకుచంబులచాల వేకితిఁ బ్పునో యెఱుంగరెవరు
 ఏమియెఱుంగని తలిదంపులేమినన్పు, చూయగానింప మిమ్మిఁక ముఱవరాదు||
 నీరిలోఁ బుట్టిన నీరిలోఁ బెరిగిన నీరు తామరలోన నిలువనట్లు
 లాజ్యమొతయుఁ ద్రావ నానాతమైనను నాజిస్థ నాలుక నంటనట్లు
 పరఁగఁ గున్నరపుర్వు పంకంబులోఁ బక్షఁ బంకంబు పున్నపైఁ బాఱనట్లు
 లద్దంబులోఁ జాయ లని యొత కన్పల్ల నద్దంబు కాచాయ యంటనట్లు
 విమలనిష్ఠాని సంసారిధమునుండి, రాజశేఖర నిగ్గను రాజయోగి, రామలిం||
 పిరికికాయలొ పుర్వు పిరికికాయలొ చచ్చు నగ్నినాజ్యంబందె యగ్నియణఁగు
 తేజతప్తజలంబు తేజంబు చల్లార్చు వారిసంభవవహ్ని వారి నడఁగు
 భానుమయూఖము ల్బాచునందే గ్రుంకు నిందునికళలన్ని యందెసయు
 మూఢులు సంసార మోహవారిధిఁ బడి పారంబు ముట్టక భష్టులైరి
 జ్ఞానిహృత్ప ద్మకణ్ణికాస్థానసంస్థ, తావకాకృతిఁ గని మోక్షధామముండు||
 మూఁడాలువాకిల్లు మూసి పైద్వారంబు శీసి తా దాఁటుచు దివ్యమైన
 మూఁడుమూలలకొండ వేడుకతో నెక్కి మేడలో వెలిఁగెడు మేటిఁ జూచి
 యక్షరంబులు నాల్గు నాటుకేకముచేసి యక్షయపదవిఁ దా నంది మిగుల
 సాగోక్యసారూప్యసామీప్యసాయుజ్య మనచతుర్వర్గ సత్తాంక్ష యొనరి
 నకలమేకంబుగాఁజేసికొనింతమందుఁ, బరముగనువాఁడెఘనిలోనఁబరమయోగి||
 ఈడపింగళనాడి యెగదీసి బిగఁబట్టి వహ్లోశవైరుల సంహరించి
 తనువుఁ బ్రాణంబును దత్తమందు లయించి తనువులోనున్నట్టిదైవ మెఱిగి
 తనువుకోర్లు లడంచితత్వశూన్యండయుబిందుద్వయంబున్న చంద మెఱిగి
 శిరసులో మెలఁగెడు శీతాంశుఁగనుఁగొని తత్తై రామృతమానితనరిమిగుల
 హృదయసంవాసు నిగ్గని మూదముతోడఁ
 బ్రణవసంధానుఁ డగువాఁడె పరమయోగి

రామలింగార్కపోష సద్రాజహుష

శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ.

౯౬

తను నను కాననరకులమధ్యంబున నామహాకారంబై యగుచు మృగము
వడ్చిర్చ మునియె న పారమేయంబులం గరణగుణంబునం గట్టిపెట్టి
నున మను గొలుసున ముతీ దాని బిగియించి వాయునిరోధంబు వఱలం జేసి
కదలనిధైర్యంబు వాస్తవంబునం జేసి నిశ్చల దృష్టిచే నిల్చి గుఱియు
జూనగాన ప్రయోగంబునకయినిలిపి, తర్పునవధంబుగాని మందర్శవిదుఁడు॥
శివశివా యని విన్నుం జి తి మ నూనపు రాకనరకము ల్పాలిపోవు
భర్త నీమహిమంబు పలుకూఱుఁ దీర్చికం గాఢవిభటు లెల్లం గదిసిరారు
శరణు నీపదపాదఁధ్యనికి- మాతావలి గమంబు పొందక దెపుడు
ప్రేరారి యని నిన్నుం దిరిగి మఱించిన నా శ్రమోక ద్రవశాంతి యగుచు
ప్రకారాయ నునిరుజయల్పాతి చేరి, సిరియు సంపదలబ్బును సిద్ధియుగను, రా॥
జయ మేనుకోదండ జయ తాండకోస్తండ జయ శాంకరీధవ జయ మహేశ
జయ పాంపరపుడేనా జయ వృషేష్వరవాహ జయ బాహ్మవీధర జయ గిరీశ
జయ జహ్నునవా జయ వదీష్వరయా జయ బక్రపరిపాల జయ గుణాంక
జయ జగదాధాన జయ దేవతానర జయ వాగమూర్తయ జయ సురేశ
జయ శక్తివతం జయదీపకం జయనా, మించనకాన్త్రోపు శివపమేతుం జేసి
రామలింగార్కపోష సద్రాజహుష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౭

శరణు మహాదేవ వాక్వీత యీ నా శంకర సరమాత్మ శరణు శరణు
దండ బు ధాలాక్ష దెత్నానిహజిత దండ బు మేనుకోదండ నీకు
పంపనం బ వికాపదన నో నారవనజబాంధవ యీశ పందనంబు
జోహారు నాకేశ జోహారు విక్రీకర జోహారు గోరాజవాహ యభవ
నికు జోహారు శతముల ప్రకటముగం, గోరియర్పింతుఁడైకొను కొమరరాజ
రామలింగార్కపోష సద్రాజహుష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧౦౦

సంపూర్ణము.

(ఇది పరిషత్తు స్తకబాండాగారములోని 3551 సంఖ్యగలది)

ప్రీతిచే బాగము ముగిసెను.

కాకినాడ-ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తులో వెలకుదొంకు గ్రంథములు.

1 విప్రనారాయణచరిత్రము-చదలువాడ మల్లయ్యకవి	రు	0	8
2 కవిజనాశ్రయము-వేములవాడ భీమకవి	...	0	10
3 చంద్రారామాయణము-బుగ్గేదికివి వేంకటాచలపతికవి	...	1	0
4 సీతీసీసపద్యశతకము-తాళ్ళపాక పెదతిరుమలాచ్యుడు	...	0	2
5 క్యోతిశ్చాస్త్రసారము-శ్రీమాన్ కపిస్థళం కృష్ణమాచార్యులుగారు	...	0	8
6 జ్ఞానప్రసూనాంబి కాశతకము-శిష్టసర్వశాస్త్రికవి	...	0	2
7 సర్వేశ్వరశతకము-యథావాక్కుల అన్నమయ్యగారు	...	0	8
8 యుద్ధమల్లారి దేజవాడ శిలాశాసనము- జ. రామయ్యపంతులుగారు	...	0	8
9 కావ్యాలంకారమాడామణి- విన్నకోట పెద్దయ్యకవి	...	0	8
10 చంద్రభానుచరిత్రము-తరిగొప్పల మల్లనకవి	...	1	0
11 అకారాద్యముదిత గ్రంథసూచిక	...	0	8
12 ప్రాకృతభాషాత్పత్తి-శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు	...	0	12
13 శతత్త్విసారము-మల్లికార్జున పండితారాధ్యులు	...	0	12
14 Defence of Literary Telugu జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	0	8
15 చరాత్రిమాహాత్మ్యము-శ్రీనాథమహాకవి	...	0	12
16 ఆర్యభాషావిభాగము-శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు	...	0	8
17 Dravidian Lexicography జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	0	1
18 హ్రస్వరంగములు-క్రిత్త పల్లి నూర్యరావుగారు	...	0	8
19 నారసింహపురాణము-ఉత్తరభాగము-హరిభట్టు	...	1	0
20 మన్నారదాస విలాసనాటకము-రంగాశమ్మ	...	0	8
21 శైమినిభారతము-వచనము-వేంకటకృష్ణప్పనాయకుడు	...	0	12
22 కాలిందీకన్యాపరిణయము (రెండుభాగములు) అవకోబలపతి	...	1	4
23 రెడ్లనాటి రెండుశాసనములు	...	0	4
24 ఆంధ్రభాతుమాల	...	0	12
25 శాసనపద్యమంజరి	...	0	12
26 శతకసముచ్చయము (ప్రథమభాగము)	...	0	12
27 పరిమత్పస్తకభాండాగారము. (ద్వితీయభాగము)	...	0	8
28 సూత్రాంధ్రవాక్యకరణములు-చిన్నయ్యనూరి	...	0	8
29 రసాధరణము-అనంతకవి.	...	0	8
30 చాటుధారాచమత్కారసారః- (సంస్కృతము)	...	0	8
31 ఉత్తరరామచరిత్రము-జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	1	0
32 షోడశమహాచరిత్రము-వెన్నెలకంటి ఆన్నయ	...	0	8
33 అమరుకము-సాంధ్యము-జయంతి రామయ్యపంతులుగారు	...	1	0
34 సాంబోపాఖ్యానము-రామరాజురంగప్పరాజు	...	1	0
35 హంససందేశము-కల్లూరి వేంకటరామ శాస్త్రిగారు	...	0	2
36 శతకసముచ్చయము (ద్వితీయభాగము)	...	0	10
37 రాయవాచకము	...	0	8